

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ 4432
ISSN: 1106-7315

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ - ΑΡ. ΦΥΛ. 154 ΧΡΟΝΟΣ 32ος, ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022 - ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

-
- Ψηφιακή δικαιοσύνη και νομική τεχνολογία
 - Έμφυλη βία
 - ΜΜΕ και ο ρόλος του συνηγόρου
 - Μνημόνιο Συνεργασίας ΔΣΠ - Πανεπιστημίου Πειραιά

Νέα δικαστική χρονιά - νέες προκλήσεις!

Editorial

Η νέα δικαστική χρονιά έχει μπει για τα καλά και ήδη βρισκόμαστε στις απαρχές ενός χειμώνα, που προμηνύεται δύσκολος. Η ελληνική κοινωνία βιώνει μια ακόμη οικονομική κρίση, με τον πληθωρισμό να καλπάζει και τις τιμές σε βασικά αγαθά να είναι πλέον απαγορευτικές για πολύ μεγάλο μέρος των συμπολιτών μας. Μια οικονομική κρίση, που μοιραία επηρεάζει και το δικηγορικό σώμα, το οποίο ακόμη προσπαθεί να κλείσει τις πληγές του από αυτήν της προηγούμενης δεκαετίας, αλλά και από τη ζοφερή περίοδο της πανδημίας.

Παρ' όλα αυτά, οι δικηγόροι του Πειραιά είμαστε παρόντες, όχι μόνο στα δικαστήρια, αλλά και σε όλα τα επιστημονικά, συνδικαλιστικά και κοινωνικά ζητήματα. Ανάμεσα στις πολύ σημαντικές παρεμβάσεις και εκδηλώσεις του Συλλόγου κατά το προηγούμενο τρίμηνο, ξεχωρίσαμε και προβάλλουμε στο τεύχος αυτό την ημερίδα για την **ψηφιακή δικαιοσύνη**, που πλέον αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητάς μας, καθώς και το **μνημόνιο συνεργασίας** που υπογράφηκε ανάμεσα στους δύο μεγάλους επιστημονικούς φορείς της πόλης, τον ΔΣΠ και το Πανεπιστήμιο Πειραιά.

«Να ζεις δεν είναι ένας περίπατος στον κάμπο», όπως λέει ο στίχος του σπουδαίου Ρώσου ποιητή και πεζογράφου Μπ. Πάστερνακ, για τον οποίο μας μιλά ο **Δ. Πιστικός** στις πάντα εξαιρετικές «ΣΤΙΞΕΙΣ» του. Στίχος που θα μπορούσε να αναφέρεται σε όλες τις γυναίκες οι οποίες βιώνουν την έμφυλη βία, φαινόμενο που δυστυχώς δεν σταματά να βρίσκεται διαρκώς στην επικαιρότητα. Στη βία αυτή και την ακραία της έκφανση, τις «γυναικοκτονίες», αναφέρεται η Φωτεινή Μηλιώνη, στην πολύ ενδιαφέρουσα συνέντευξή της στο περιοδικό και την **Ι. Θεοδωράτου**. Δεν είναι λίγες οι φορές που με αφορμή αυτά τα εγκλήματα, δικηγόροι βρίσκονται μπροστά στις κάμερες, είτε ως υπερασπιστές είτε για να εκφράζουν την επιστημονική ή επαγγελματική τους γνώμη. Στα ΜΜΕ και τον ρόλο του συνηγόρου, ιδιαίτερα δε στις τηλεοπτικές «παρά-δίκες», όπως εύστοχα τις χαρα-

κτηρίζει, αναφέρεται το πολύ ενδιαφέρον και εύστοχο άρθρο του **Π. Τσιρίδη**.

Κατά τα λοιπά, η **Λ. Αποστολίδου** επισημαίνει τις διατάξεις του νόμου 4964/2022, χαρακτηρίζοντάς τον ως «μια δυσοίωνη εξέλιξη για το νερό ως βασικό κοινωνικό αγαθό», ενώ η **Π. Βαγενά**, μας εισάγει στο, άγνωστο για πολλούς, νομικό πλαίσιο της ανακύκλωσης. Η **Μ. Σταματογιάννη** μας μεταφέρει την πλούσια και πολύ ενδιαφέρουσα δραστηριότητα του CCBE και ο **Στρ. Σημαντήρης** εξηγεί

πώς γίνεται η αρίθμηση των νόμων από τη σύσταση του νεότερου ελληνικού κράτους μέχρι τις μέρες μας και γιατί συμβαίνει να υπάρχουν νόμοι με τον ίδιο αριθμό, πράγματα που πολλοί από εμάς αγνοούμε! Η **Λ. Μπενετάτου** συστήνει, σε όσους δεν τον γνωρίζουν, τον Οσμάν Καβαλά, τον φυλακισμένο τούρκο ιδεαλιστή και υπερασπιστή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ ο **Δ. Σταθακόπουλος** αντικρούει τις αιτιάσεις των γειτόνων μας σχετικά με την αποστρατικοποίηση των ελληνικών νησιών. Φυσικά, δεν λείπουν οι «επισημάνσεις» του **Θ. Στα-**

μόπουλου, καθώς και η δραστηριότητα της «ΕΑΝ-ΔΙΠ», των νέων και ασκουμένων δικηγόρων Πειραιά.

Από το παρόν τεύχος εγκαινιάζονται δυο νέες θεματικές ενότητες στο περιοδικό: Η ενημέρωση για τις **αθλητικές δραστηριότητες** των ομάδων του Συλλόγου, την οποία ανοίγει η ομάδα μπάσκετ και το αφιέρωμα σε **δικηγόρους καλλιτέχνες-δημιουργούς**, που ξεκινά με μια εντυπωσιακή, πολυβραβευμένη φωτογραφία του **Ι. Λυκούρη**. Φυσικά, δεν θα μπορούσε να λείπει και το ρεπορτάζ για το **1^ο σκακιστικό τουρνουά**, που διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία ο Σύλλογος, αλλά και η αναφορά στις δύο εξαιρετικές παραστάσεις που έδωσε η **θεατρική ομάδα του ΔΣΠ**, στο κατάμεστο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά.

Η Συντακτική Επιτροπή της Δ.Ε. εύχεται σε όλους καλή δικαστική χρονιά, με πολλή και αποδοτική δουλειά.

Ηλίας Τζιτζικάκης

Συντονιστής Συντακτικής Επιτροπής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡ. ΦΥΛ. 154 ΧΡΟΝΟΣ 32^{ος}, ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ
ISSN: 1108-7315
ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 47, ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΤΗΛ.: 210-4176.251
<http://www.dspeir.gr>
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:

ΗΛΙΑΣ ΚΛΑΠΠΑΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.Π.

ΗΛΙΑΣ ΤΖΙΤΖΙΚΑΚΗΣ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
itzizikakis@gmail.com

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΛΙΛΗ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ
apostev@gmail.com
ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΚΟΥΤΣΗΣ
lakoutsis.p@gmail.com

ΜΕΛΗ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:
Αβραμίδης Γιάννης
Αλφειεροπούλου Μαρίνα
Αποστολίδου Λίλη
Βλάχος Μιχάλης
Βούτας Ιωάννης
Γεωργούλια Ιωάννα
Θεοδωράτου Ιωάννα
Καρυδάς Κυριάκος
Λακούτσας Πέτρος
Μάναλης Κώστας
Μιχαλακάκος Θεόδωρος
Μπενεττάτου Νικολέττα
Πατρίκοπούλου Ελένη
Πιστικός Δημήτριος
Σαπουντζάκης Γιώργος
Σαρρής Θεόδωρος
Τσαγκαράκη - Μπαϊζου Κική
Τσελέντης Διονύσης
Τσουρούλης Ευάγγελος
Φλωροπούλου - Μακρή Μαίρη

* Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή μη δεν επιστρέφονται
* Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν προσωπικές απόψεις
* Επιτρέπεται η αναδημοσίευση κειμένου υπό τον όρο να αναγραφεί η πηγή

Κ Τυπογραφείο
Καραγιάννη

Νοταρά 92, Πειραιάς 185 35 | τηλ.: 210 4136 322 - 210 4170 479
e-mail: info@typokaragianni.gr | site: typokaragianni.gr

Ψηφιακή δικαιοσύνη και νομική τεχνολογία	σελ. 3
Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά και του Πανεπιστημίου Πειραιά	σελ. 5
Συνέντευξη Φ. Μηλιώνη στην Ι. Θεοδωράτου για την έμφυλη βία	σελ. 7
ΜΜΕ και ο ρόλος του συνηγόρου του Πολυχρόνη Τσιρίδη	σελ. 14
Ο νόμος 4964/2022. Μια δυσσώρινη εξέλιξη για το νερό ως βασικό κοινωνικό αγαθό της Λίλης Γ. Αποστολίδου	σελ. 20
Περί Ανακύκλωσης- Νομικό πλαίσιο- Οργάνωση της Παναγιώτας Βαγενά	σελ. 21
CCBE επιμέλεια της Μαρίας Σταματογιάννη	σελ. 24
Η αρίθμηση των νόμων του κράτους του Στρατή Σημαντήρη	σελ. 30
Ένωση Νέων και Ασκουμένων Δικηγόρων Πειραιά (Ε.Α.Ν.Δ.Π.)- Έκθεση πεπραγμένων και στοχοθεσία	σελ. 32
Επισημάνσεις του Θωμά Σταμόπουλου	σελ. 33
Ψήφισμα ΔΣΠ για Μάχσα Αμίτι	σελ. 35
Καταδίκη από τον ΔΣΠ της αστυνομικής αυθαιρεσίας σε βάρος Δικηγόρου Πειραιά	σελ. 36
Επισκέψεις του ΔΣΠ στον νέο Εισαγγελέα ΑΠ και τη νέα Πρόεδρο του Στε	σελ. 37
Αυτόφωρη διαδικασία επί δικηγόρων και αστυνομική αυθαιρεσία	σελ. 38
ΟΣΜΑΝ ΚΑΒΑΛΑ (Οσμάν Καβαλά) -Ένας υπερασπιστής ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ακτιβιστής και φιλάνθρωπος στην φυλακή στο «Βασιλείο του σκότους» της Λέττας Μπενεττάτου	σελ. 39
Στίξεις: Μπόρις Πάστερνακ και « Δόκτωρ Ζιβάγκο» του Δημήτρη Πιστικού	σελ. 41
ΒΙΒΛΙΟ- CRY THE BELOVED PEOPLE της Λίλης Αποστολίδου	σελ. 44
ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ - Απαντήσεις στους ισχυρισμούς της Τουρκίας περί αποστρατικοποίησης των νησιών του Δημήτρη Σταθακόπουλου	σελ. 45
ΒΙΒΛΙΟ-ΕΚΔΗΛΩΣΗ: Νικόλαος Γερασίμου «Το θεσμικό πλαίσιο της ελληνικής ναυτιλίας ».Επιμέλεια της Μαρίνας Αλφειεροπούλου	σελ. 48
ΟΜΑΔΑ ΜΠΑΣΚΕΤ ΔΣΠ του Ευθύμη Σκαρίμπα	σελ. 49
ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΣΠ «Ο κατά φαντασίαν ασθενής» του Πέτρου Λακούτση	σελ. 50
1ο Σκακιστικό τουρνουά του ΔΣΠ του Κων/νου Φλέγκα	σελ. 52
ΣΚΑΚΙ του Θεόδωρου Σαρρή	σελ. 54
In memoriam Μαρία Διδασκάλου-Μητσπούλου	σελ. 55
«Μετά τη μάχη» η πολυβραβευμένη φωτογραφία του Γιάννη Λυκούρη	σελ. 56

Ψηφιακή δικαιοσύνη και νομική τεχνολογία

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά διοργάνωσε με επιτυχία στις 21/09/2022 στο Πανεπιστήμιο Πειραιά ημερίδα με θέμα «Ψηφιακή Δικαιοσύνη & Νομική Τεχνολογία». Η εκδήλωση αποτελείτο από δύο συνεδρίες. Η πρώτη εστίασε σε ζητήματα ιστορικής, νομικής και θεωρητικής φύσης και σε αυτή συμμετείχαν οι: **Αλέξανδρος Γουλές**, Σύμβουλος Προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας Ε. Ε. στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, **Κωνσταντίνος Αναγνωστόπουλος**, δικηγόρος Πειραιά, **Στέφανος Γκριτζαλής**, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιά, **Georg Stawa**, μέλος Επιτροπής για την Αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η δεύτερη συνεδρία εστίασε στα Συστήματα και τις Πρακτικές Εφαρμογές της Ψηφιακής Δικαιοσύνης και σε αυτήν συμμετείχαν εκπρόσωποι από το Portal της Ολομέλειας (**Αναστάσιος Σμυρνής**, Δικηγόρος Αθηνών), και τα Τμήματα Πληροφορικής του Εφετείου Πειραιά (**Παναγιώτης Μαρκάτος**) και του Πρωτοδικείου Πειραιά (**Ευάγγελος Διαμαντής** και **Δημήτρης Χατζής**). Σκοπός ήταν να δώσουν πρακτικά παραδείγματα στους δικηγόρους, ώστε να βοηθηθούν με τρόπο αποτελεσματικό σε δικηγορικές πράξεις της καθη-

μερινότητας.

Ο Πρόεδρος κ. **Ηλίας Κλάππας** προλογίζοντας την εκδήλωση, μεταξύ άλλων, υπογράμμισε ότι «Η Δικαιοσύνη και η Δικηγορία έχουν μπει οριστικά στην ψηφιακή εποχή. Οι δικηγόροι οφείλουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της ψηφιακής δικαιοσύνης και να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες της νομικής τεχνολογίας. Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά ζητά από τους συναδέλφους να κινητοποιηθούν, να εφοδιαστούν άμεσα με ψηφιακή υπογραφή από τον Σύλλογό τους και να εκμεταλλευτούν κάθε δυνατότητα επιμόρφωσης στον τομέα των ψηφιακών υπηρεσιών. Η Πολιτεία, από την πλευρά της, οφείλει να συνδράμει με κάθε τρόπο στην ψηφιακή επιμόρφωση όλων ανεξαιρέτως των δικηγόρων και θα πρέπει να απόσχει από κάθε προσπάθεια πρόωρης επιβολής αποκλειστικά ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε δικαστικές και εξωδικαστικές υπηρεσίες. Επίσης, όπως έχει επανειλημμένα τοποθετηθεί επί του θέματος η Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της Δικαιοσύνης δεν πρέπει να οδηγήσει σε κατάργηση της προφορικότητας της διαδικασίας στα δικαστήρια και σε υποκατάσταση της ακροαματικής διαδικασίας από τηλεδίκες.»

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά τίμησε κατά την έναρξη της ημερίδας τρεις δικαστικούς υπαλλήλους που έχουν συμβάλει με τις γνώσεις και την εργασία τους να αναπτυχθούν ηλεκτρονικές υπηρεσίες που κάνουν ευκολότερο το δικηγορικό έργο στη ψηφιακή εποχή. Πρόκειται για τον **Ευάγγελο Διαμαντή**, Προϊστάμενο του Τμήματος Πληροφορικής του Πρωτοδικείου Πειραιά, τον **Δημήτριο Χατζή**, υπάλληλο του ίδιου Τμήματος

Στιγμιότυπο της δεύτερης συνεδρίας με τους ομιλητές

και τον **Παναγιώτη Μαρκάτο**, Υπεύθυνο Πληροφορικής του Εφετείου Πειραιά. Στο πρόσωπο των δικαστικών αυτών υπαλλήλων ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά τίμησε ταυτόχρονα και τα άλλα μέλη του Τμήματος Πληροφορικής του Πρωτοδικείου και, συγχρόνως επιβεβαίωσε τους στενούς δεσμούς συνεργασίας και αλληλοεκτίμησης μεταξύ του δικηγορικού κόσμου του Πειραιά και των δικαστικών υπαλλήλων Πειραιά.

Το 1994 δημιουργήθηκε το Τμήμα Πληροφορικής στο Πρωτοδικείο Πειραιά, έκτοτε το Πρωτοδικείο Πειραιά πρωτοπόρησε σε πολλές προηγμένες εφαρμογές που αφορούσαν ηλεκτρονικές υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των πολιτών στην πολιτική και ποινική

διαδικασία, καταρχήν, στα τρία μεγάλα Πρωτοδικεία Αθήνας, Πειραιά και Θεσσαλονίκης αλλά και ευρύτερα σε πολλές δικαστικές υπηρεσίες της χώρας. Αξιοσημείωτη ήταν, επίσης, η συνεισφορά του Τμήματος Πληροφορικής του Πρωτοδικείου Πειραιά και στα πιλοτικά προγράμματα ηλεκτρονικής καταχώρησης των αποτελεσμάτων της εκλογικής διαδικασίας από τους δικαστικούς αντιπροσώπους. Στο Εφετείο Πειραιά δεν υπάρχει ακόμη αυτόνομο Τμήμα Πληροφορικής, παρά το γεγονός ότι η ψηφιακή παρουσία του Εφετείου είναι σημαντική και αποτελεσματική χάρη στην εξαιρετική δουλειά από τον υπεύθυνο σε θέματα πληροφορικής, **Παναγιώτη Μαρκάτο**.

Τέλος, όπως τόνισε ο Πρόεδρος κ. **Ηλίας Κλάππας** στην ομιλία του, ο Δικηγορικός Σύλλογος θα συνδράμει στην προσπάθεια δημιουργίας χωριστού Τμήματος Πληροφορικής στο Εφετείο Πειραιά, το οποίο αφενός θα βοηθήσει στην προσέλκυση εξειδικευμένων υπαλλήλων και, αφετέρου, στην ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων σε επίπεδο εφετειακής περιφέρειας.

Ο Πρόεδρος του ΔΣΠ κ. Ηλίας Κλάππας βραβεύει τον Ευάγγελο Διαμαντή προϊστάμενο του τμήματος Πληροφορικής του Πρωτοδικείου Πειραιά

Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά και του Πανεπιστημίου Πειραιά

Στις 21/09/2022 στη αίθουσα συνεδρίων του Πανεπιστημίου Πειραιά υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά που εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρό του κ. **Ηλία Κλάππα** και του Πανεπιστημίου Πειραιά που εκπροσωπήθηκε από τον Πρύτανη κ. **Άγγελο Κότιο**, το οποίο εγκαινιάζει μια νέα εποχή κοινής δράσης και συνεργασίας του Πανεπιστημίου της πόλης και του μεγαλύτερου επιστημονικού φορέα του Πειραιά.

Ο Πρόεδρος του ΔΣΠ κ. Ηλίας Κλάππας χαιρέτισε το μνημόνιο συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Πειραιά ως εξής:

«Ο ΔΣΠ έχει συμπληρώσει πλέον 100 χρόνια ζωής και μπορεί να υπερηφανεύεται για τους αγώνες που έχει δώσει αυτός και τα μέλη του για, για την επιστήμη του δικαίου και τον πολιτισμό, τη Δημοκρατία και τη Δικαιοσύνη για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των δικηγόρων μελών του όσο και των πολιτών ευρύτερα. Στα πλαίσια των πολύπλευρων θεσμικών αρμοδιοτήτων και σκοπών του, επιδιώκει διαχρονικά να αναπτύσσει κοινές πρωτοβουλίες και δεσμούς συνεργασίας με τους άλλους φορείς της ευρύτερης πόλης του Πειραιά.

Το Πανεπιστήμιο Πειραιά έχει διακριθεί στον ελληνικό και διεθνή ακαδημαϊκό χάρτη για την παραγωγή και διάδοση γνώσης αιχμής, για τον ηγετικό του ρόλο στη διαμόρφωση αξιών, όχι μόνο στους φοιτητές του αλλά και ευρύτερα

στην ελληνική κοινωνία, καθώς και στην αντιμετώπιση των σύγχρονων επιστημονικών, κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων.

Η σημερινή ημέρα είναι πολύ σημαντική γιατί το Πανεπιστήμιο της πόλης μαζί με τον μεγαλύτερο επιστημονικό φορέα του Πειραιά δίνουν νέα πνοή στη μεταξύ τους συνεργασία. Η υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Πανεπιστημίου Πειραιά και του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά είναι το επιστέγασμα μιας μακράς και καλής θεσμικής σχέσης και η απαρχή μιας νέας εποχής κοινής δράσης και συνεργασίας.

Στα πλαίσια του Μνημονίου Συνεργασίας επιδιώκεται, μεταξύ άλλων, η ανάπτυξη και υλοποίηση δράσεων προς όφελος της πόλης του Πειραιά, καθώς και της δικηγορικής και ακαδημαϊκής κοινότητας της πόλης με τη βελτίωση γνώσεων και δεξιοτήτων των μελών του Δικηγορικού Συλλόγου και της κοινότητας του Πανεπιστημίου.

Επίσης, επιδιώκεται η ανάπτυξη κοινών πρωτοβουλιών και δράσεων για την προαγωγή του δημόσιου συμφέροντος και την αντιμετώπιση των σύγχρονων κοινωνικών αναγκών, τη διατύπωση προτάσεων για τη βελτίωση της νομοθεσίας και της απονομής της δικαιοσύνης, καθώς και την προάσπιση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και των αρχών του Κράτους Δικαίου.

Στα πλαίσια αυτά και προκειμένου να

αποκτήσει πραγματικό περιεχόμενο η μεταξύ μας συνεργασία προβλέπεται η συγκρότηση κοινών ομάδων εργασίας, η διεξαγωγή κοινών επιστημονικών εκδηλώσεων, η χορήγηση δύο υποτροφιών στους δικηγόρους Πειραιά μετά από απόφαση των αρμόδιων οργάνων των μεταπτυχιακών προγραμμάτων του Πανεπιστημίου για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα με αντικείμενο «Δίκαιο και Τεχνολογία» και «Δίκαιο και Οικονομία» αντίστοιχα, καθώς και η σύσταση κοινής επιτροπής παρακολούθησης και συντονισμού που θα αναλάβει την υλοποίηση του παρόντος Μνημονίου.

Θέλω να ευχαριστήσω την **Γιώτα Μπουρλετίδου, Γραμματέα του Δ.Σ. του Δ.Σ.Π., τους συμβούλους Διονύση Πλέσσα και Ηλία Πολλάλη και τους συναδέλφους Δημήτρη Μελίδη**

και Γιάννη Γεωργακαράκο που συνέβαλαν από την πλευρά του Δικηγορικού Συλλόγου στην προετοιμασία του Μνημονίου αυτού, καθώς και τις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου για την πολύ καλή συνεργασία τους. Και βεβαίως, θέλω να ευχαριστήσω ξεχωριστά και προσωπικά τον Πρύτανη κ.Άγγελο Κότιο ο οποίος με την ευγένεια, αμεσότητα και αποτελεσματικότητα που τον διακρίνει, συνέδραμε ώστε να ολοκληρώσουμε με τον καλύτερο τρόπο την προεργασία και να φθάσουμε στη σημερινή υπογραφή.

Ευελπιστώ ότι τόσο η δικηγορική όσο και η πανεπιστημιακή κοινότητα θα αγκαλιάσει αυτή την πρωτοβουλία και θα βοηθήσει να υλοποιηθεί προς αμοιβαίο όφελος και όφελος της κοινωνίας του Πειραιά»

Ο Πρόεδρος του ΔΣΠ κ. Ηλίας Κλάππας με τον κ. Πρύτανη του Παν. Πειρ. Άγγελο Κότιο

ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ ΚΑΙ “ΣΙΩΠΗΛΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ”

της **Ιωάννας Θεοδωράτου**
Δικηγόρου Πειραιά

με την **Φωτεινή Μηλιώνη**, ειδική επιστήμονα της Νομικής Σχολής Αθηνών και μέλος του Εργαστηρίου Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Δικηγόρο Αθηνών και διευθύντρια του ν.π.ι.δ. "Επάνοδος"

Συνέντευξη

Η έμφυλη βία, σύμφωνα με τους κανόνες της Εγκληματολογίας, πηγάζει από την ανισότητα στις σχέσεις κοινωνικής ισχύος και εξουσίας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Μια ανισότητα ιστορικά εμπεδωμένη που χρησιμοποιεί τη δύναμη για να ελέγξει και να «σωφρονίσει» τα άτομα που την υφίστανται. Μια από της πιο διαδεδομένες μορφές έμφυλης βίας είναι η ενδοοικογενειακή βία. Η συνηθέστερη εικόνα ενδοοικογενειακής βίας είναι η βία από τον πρώην ή νυν σύζυγο/σύντροφο προς τη σύζυγο/σύντροφό του. Η πιο ακραία μορφή έμφυλης βίας είναι η ανθρωποκτονία γυναικών από πρόθεση, χαρακτηριζόμενη πλέον με τον κοινωνιολογικό όρο γυναικοκτονία, η οποία εδράζεται στην κοινωνική αντίληψη κατά την οποία οι γυναίκες πρέπει να είναι υποτελείς στην ανδρική εξουσία. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, κάθε χρόνο διαπράττονται περί τις 50.000 γυναικοκτονίες, δηλαδή δολοφονούνται κατά μέσο όρο 137 γυναίκες την ημέρα ή άλλως μία γυναίκα κάθε 10 λεπτά.

Η Φωτεινή Μηλιώνη είναι ειδική επιστή-

μονας της Νομικής Σχολής Αθηνών και μέλος του Εργαστηρίου Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι δικηγόρος Αθηνών και διευθύντρια του ν.π.ι.δ. "Επάνοδος" με αρμοδιότητα την επα-

νένταξη των αποφυλακισμένων. Έχει ειδικευθεί σε θέματα εγκληματολογίας, κοινωνικού αποκλεισμού, ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τελευταία

τα επιστημονικά και ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν σε θέ-

ματα φύλου και ισότητας.

Τη συνάντησα μια μέρα με άστατο καιρό στο πρόσφατα αναγεννημένο Green Park, μια πνοή ελπίδας στο άλλοτε άβατο της οδού Μαυροματταίων, ένα σημείο στο Πεδίο του Άρεως γνώριμο τους δικηγόρους, καθώς πολλοί από εμάς περνάμε από αυτό καθημερινά ανηφορίζοντας προς τη γειτονική Ευελπίδων. Γλυκιά, καταδεκτική, ιδιαί-

τερα ευαισθητοποιημένη κι ενημερωμένη στο θέμα της έμφυλης βίας, η Φωτεινή Μηλιώνη απάντησε ακούραστα στις ερωτήσεις μου.

-Η σωρεία των τελευταίων περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας με θύματα γυναίκες οδήγησε στη δημιουργία του κοινωνιολογικού

Φωτεινή Μηλιώνη

όρου «γυναικοκτονία», ο οποίος χρησιμοποιείται για την πιο ακραία, όπως προαναφέραμε, μορφή έμφυλης και σεξιστικής βίας που είναι η ανθρωποκτονία γυναικών από πρόθεση. Πιστεύεται, δηλαδή, ότι αν παραμείνουμε στον ουδέτερο όρο ανθρωποκτονία κλείνουμε τα μάτια στην έμφυλη διάσταση της δολοφονίας αυτής και παράλληλα δεν αφυπνιζόμαστε ως κοινωνία. «Πρόκειται για έναν φεμινιστικό πολιτικό όρο ο οποίος μας θυμίζει πως σε μια πατριαρχική κοινωνία η δολοφονία μιας γυναίκας από έναν άνδρα δεν μπορεί να είναι μια απολίτικη πράξη» (Άννα Κασάπογλου, *Εννοιολογικά Ζητήματα, κοινωνικό πλαίσιο και πραγματικότητα γύρω από τις γυναικοκτονίες*, 2022). Ο όρος «γυναικοκτονία», όμως, ήρθε στο προσκήνιο για το ευρύ κοινό στη χώρα μας μόλις το 2021, μετά τη δολοφονία της Caroline Crouch στα Γλυκά Νερά. Γιατί αυτό συνέβη για πρώτη φορά τότε;

Ο όρος «γυναικοκτονία» αποδίδεται στην Diana Russell η οποία τον χρησιμοποίησε για πρώτη φορά το έτος 1976 στο πρώτο Διεθνές Δικαστήριο για τα Εγκλήματα κατά των γυναικών υπογραμμίζοντας χαρακτηριστικά ότι «Χρειάζεται να φθάσουμε σε μία συναίνεση προκειμένου να περιγράψουμε αυτό το σύνθετο, πολυεδρικό και πολιτισμικά εξαρτώμενο έγκλημα». Ο όρος αυτός σήμερα χρησιμοποιείται στο νομικό σύστημα χωρών της Λατινικής Αμερικής όπως είναι η Αργεντινή, Χιλή, Κόστα Ρίκα, το Ελ Σαλβαδόρ, η Γουατεμάλα, το Μεξικό, η Δομινικανή Δημοκρατία. Όμως καμία ευρωπαϊκή νομοθεσία δεν έχει συμπεριλάβει στο ποινικό της δίκαιο τη «γυναικοκτονία» ως αυτοτελές έγκλημα.

Η έννοια της γυναικοκτονίας απασχόλησε τελευταία την ελληνική πραγματικότητα κυρίως μετά από βίαιες εγκληματικές πράξεις εναντίον γυναικών οι οποίες σόκαραν την ελληνική κοινή γνώμη. Στην χώρα μας δεν υπάρχει σαφής ορισμός του εγκλήματος της γυναικοκτονίας, ο οποίος θα συνέβαλε αφενός στην νομική οριοθέτηση του εγκλήματος υπαγορεύοντας θεσμίσεις για την αντιμετώπισή του αφετέρου στο σχεδιασμό πολιτικών

πρόληψης και αντιμετώπισης αυτού του φαινομένου. Η σαφής εννοιολόγηση του εγκλήματος της γυναικοκτονίας είναι απαραίτητη και για έναν ακόμη λόγο. Θα διευκόλυνε την σαφή στατιστική καταγραφή των περιστατικών γυναικοκτονιών τόσο σε ποσοτικό επίπεδο όσο και σε ποιοτικό.

Θα μου επιτρέψετε συνοπτικά να αναφερθώ στην νομική θέσμιση της γυναικοκτονίας η οποία συζητείται συχνά. Η θέσμιση του εγκλήματος της γυναικοκτονίας θα πρέπει να συσχετισθεί με δύο σημαντικά νομοθετήματα που τελευταία εισήχθησαν στο νομικό μας οπλοστάσιο και αφορούν θέματα βίας κατά των γυναικών και ουσιαστικής ισότητας των φύλων. Επειδή η βία κατά των γυναικών είναι κατά βάση θέμα ισότητας θα πρέπει να συνδεθεί και να αντλήσει νομικά ερείσματα αφενός στον νόμο 4531/2018 που κυρώνει τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και επιγράφεται «Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας» και αφετέρου στον νόμο 4604/2019 (ΦΕΚ Α' 50/26-3-2019) που αφορά θέματα σχετικά με ουσιαστική ισότητα των φύλων και φέρει τον τίτλο την «Πρώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας. Ρυθμίσεις για την απονομή της ιθαγένειας. Διατάξεις σχετικές με την εκλογή στην Τοπική αυτοδιοίκηση. Λοιπές διατάξεις».

Τα δύο αυτά νομοθετήματα θέτουν τη βάση για τη συζήτηση διαφορετικής θέσμησης του εγκλήματος της γυναικοκτονίας. Αυτή η συζήτηση θα λάβει υπόψη της το πολύτιμο νομολογιακό υλικό που υπάρχει για την ενδοοικογενειακή βία από τα δικαστήριά μας. Το σχετικό υλικό δεν είναι πολύ πλούσιο αλλά επαρκές για την εξαγωγή σκέψης και προβληματισμού. Επίσης θα λάβει υπόψη αποφάσεις σταθμούς που έχουν εκδοθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για τα θέματα της ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος των γυναικών. Για παράδειγμα την απόφαση *Oruz κατά Τουρκίας* (2009) στην οποία

το Δικαστήριο έκρινε πως τα κράτη έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποτρέπουν την άσκηση βίας στη βάση του φύλου. Στην απόφαση αυτή για πρώτη φορά η ενδοοικογενειακή βία θεωρήθηκε πως μπορεί να θεωρηθεί βασανιστήριο ή μορφή απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης και θέμα δημοσίου συμφέροντος το οποίο απαιτεί αποτελεσματική κρατική δράση. Την πρόσφατη απόφαση Balsan κατά Ρουμανίας (2017) στην οποία το δικαστήριο έκρινε ότι η βία σε βάρος της Balsan από το σύζυγό της, λόγω του φύλου της, αποτελεί μορφή διάκρισης κατά των γυναικών επισημαίνοντας ότι, παρά την ύπαρξη νόμου και εθνικής στρατηγικής στη Ρουμανία για την πρόληψη και την αντιμετώπιση τέτοιων φαινομένων, η συνολική αδιαφορία του δικαστικού συστήματος και η ατιμωρησία των δραστών απεδείκνυε ότι δεν υπήρξε επαρκής δέσμευση του κράτους για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας.

- Παρά την αθεατότητα της έμφυλης βίας, τα τελευταία χρόνια έχουν έρθει στο φως πολλές ανθρωποκτονίες σε βάρος γυναικών, οι οποίες έχουν σοκάρει την κοινή γνώμη κι έχουν αναδείξει τη «γυναικοκτονία» ως κοινωνικό φαινόμενο. Αυτό σημαίνει ότι δεν τις αντιλαμβανόμαστε απλώς ως ανθρωποκτονίες, αλλά ως ανθρωποκτονίες που διαπράττονται λόγω του φύλου. Υπάρχουν αριθμητικά δεδομένα; Κι αν ναι, τι μας λένε αυτά;

Ναι, οι γυναικοκτονίες είναι ανθρωποκτονίες γυναικών ή κοριτσιών λόγω του φύλου τους. Ο όρος γυναικοκτονία είναι η ελληνική απόδοση του αγγλικού όρου femicide/ feminicide (θηλυκοκτονία/γυναικοκτονία) και αποτελεί έναν εμφυλοποιημένο όρο, αντί του ουδέτερου ανθρωποκτονία, της ανθρωποκτονίας των γυναικών. Η εμφυλοποίηση του όρου δικαιολογείται από τα δεδομένα που τηρούν διεθνείς φορείς όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας τα οποία δείχνουν ότι οι γυναίκες εξακολουθούν να είναι τα θύματα έμφυλων ανισοτήτων και στερεοτύπων. Στη χώρα μας παρατηρείται έλλειψη στοιχείων για τις γυναικοκτονίες. Δεδομένου ότι αποτελούν στις πε-

ρισσότερες περιπτώσεις εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας εμπίπτουν στο νομικό πλαίσιο για την ενδοοικογενειακή βία. Η εικόνα του εγκλήματος με βάση τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της αστυνομίας είναι ομιχλώδης. Τα στοιχεία καταγράφουν μεν τις υποθέσεις, όμως, δεν έχουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά αυτών των εγκλημάτων.

- Το τελευταίο διάστημα παρακολουθούμε συγκλονισμένοι ανθρωποκτονίες να διαπράττονται σε βάρος γυναικών. Τι συμβαίνει και μοιάζει τα εν λόγω περιστατικά να έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια; Δεν κάνω σύγκριση με πενήντα χρόνια πίσω, αλλά γιατί δεν ανακαλούμε στο πρόσφατο παρελθόν -πριν από δέκα χρόνια φερ' ειπείν- τόσα μαζεμένα περιστατικά; Είναι τυχαίο φαινόμενο ή κάτι έχει αλλάξει;

Δεδομένου ότι δεν έχουμε στοιχεία δεν μπορούμε να έχουμε ασφαλή συμπεράσματα. Γυναικοκτονίες πάντα συνέβαιναν απλά σήμερα «ακούγονται» περισσότερο. Οι γυναικοκτονίες που έχουν διαπραχθεί στην Ελλάδα, όπως έχουν παρουσιαστεί στον τύπο, δίνουν ένα πολύτιμο υλικό για σκέψη και συζήτηση. Από την ποιοτική μελέτη του υλικού των γυναικοκτονιών καταλήγουμε σε κάποια κοινά σημεία: ο δράστης για τη διάπραξη του εγκλήματος της γυναικοκτονίας προσφεύγει στον στραγγαλισμό, τα βίαια χτυπήματα, τον προηγούμενο βιασμό του θύματος πριν επιφέρει το μοιραίο αποτέλεσμα. Σε πολλά από τα εγκλήματα ο δράστης προσπαθεί να συγκαλύψει το έγκλημα με την εξαφάνιση του πτώματος. Η εξαφάνιση δε του πτώματος σε πολλές περιπτώσεις γίνεται με πολύ βίαιο τρόπο. Στις περισσότερες περιπτώσεις ο δράστης αντιδρά σθεναρά και αρνείται τη διάπραξη του εγκλήματος ενώ δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που ο ίδιος προσφεύγει στην αστυνομία για να δηλώσει την εξαφάνιση του θύματος καθώς και σε σχετικές τηλεοπτικές εκπομπές για την αναζήτηση των εξαφανισμένων. Βέβαια όλα αυτά μένουν να επιβεβαιωθούν με αξιόπιστα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα.

- Είναι γνωστό ότι τα θύματα έμφυλης βίας δεν καταγγέλλουν εύκολα στις αρχές τα περιστατικά εναντίον τους. Πλέον όμως στη χώρα

μας υπάρχουν τα Συμβουλευτικά Κέντρα της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των φύλων. Παράλληλα λειτουργεί το 15900, η τηλεφωνική γραμμή βοήθειας της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. Ακόμη από το 2019 λειτουργεί στην ΕΛ.ΑΣ. επιτελικό τμήμα Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής βίας της Διεύθυνσης Γενικής Αστυνόμευσης του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ. με γραφεία σε κάθε νομό. Έχουν βελτιώσει όλα τα παραπάνω την κατάσταση;

Βεβαίως και έχει βελτιωθεί η κατάσταση. Όλοι οι παραπάνω φορείς αποτελούν ένα σημαντικό δίκτυο προστασίας των θυμάτων. Όμως θα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι η γυναίκα θύμα της έμφυλης βίας δεν αποκαλύπτει εύκολα το βίαιο συμβάν, κυρίως λόγω της ιδιωτικότητας της έμφυλης βίας αλλά και της κοινωνικής συνθήκης. Η πιο «φιλική» υποστήριξη των θυμάτων γίνεται στους εξειδικευμένους φορείς οι οποίοι συνδυάζουν αμεσότητα, ειδική μεθοδολογία, πολυπαραγοντική και εξατομικευμένη προσέγγιση και, ως εκ τούτου, είναι η ευκολότερη επιλογή για τα θύματα έμφυλης βίας. Αυτά τα χαρακτηριστικά συγκεντρώνουν τα θεσμικά Συμβουλευτικά Κέντρα για τη βία των γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και σήμερα Γενικής Γραμ-

ματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.

Για να δούμε την ανταποκρισιμότητα αυτών των Κέντρων παραθέτουμε κάποια στατιστικά δεδομένα. Από την αρχή της λειτουργίας τους, το έτος 2012, έως το έτος 2018, απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΠΦ) 25.079 γυναίκες εκ των οποίων, οι 18.938 η συντριπτική δηλαδή πλειονότητα αυτών (84%) απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα – σήμερα λειτουργούν 27 τέτοιες δομές- για θέματα ενδοοικογενειακής βίας και μάλιστα με δράστη τον σύζυγο/σύντροφο σε ποσοστό της τάξης του 72%, οι 270 (1%) για βιασμό, οι 326 (1%) για σεξουαλική παρενόχληση, οι 47 για περιπτώσεις trafficking, ενώ 17 για πορνεία.

Από την άλλη μεριά, η τηλεφωνική γραμμή βοήθειας 15900 της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΔΠΠΦ, Νοέμβριος 2018) κατέγραψε για το διάστημα 2012-2018 συνολικά 5.088 κλήσεις εκ των οποίων οι 4116 δηλαδή ποσοστό 81% αφορούσαν σε καταγγελίες περιπτώσεων έμφυλης βίας. Ειδικότερα, οι 2864 κλήσεις (70%) αφορούσαν σε καταγγελίες των ίδιων των κακοποιημένων γυναικών, ενώ οι 1252 κλήσεις (30%), αφορούσαν σε καταγγελίες από τρίτα πρόσωπα (κυρίως από φίλους/-ες σε ποσοστό 26%, από γονείς σε ποσοστό 11%, από άλλους συγγενείς σε ποσοστό 10%, από τον αδελφό/ή σε ποσοστό 12%, από τον γείτονα σε ποσοστό 15% και από άλλα άτομα σε ποσοστό 17%). Πιο συγκεκριμένα, από τις 2864 κλήσεις που αφορούσαν σε καταγγελίες των ίδιων των κακοποιημένων γυναικών, οι 2519 κλήσεις (87%) αφορούσαν σε ενδοοικο-

γενειακή βία με δράστη κυρίως τον σύζυγο, οι 110 κλήσεις (4%) σε σεξουαλική παρενόχληση, οι 28 κλήσεις (1%) σε trafficking 2 και τέλος, 108 κλήσεις (4%) αφορούσαν σε καταγγελία άλλων μορφών βίας.

- Οι γυναίκες που απευθύνονται στα κέντρα αυτά που προαναφέραμε τι ζητούν κατά κύριο λόγο; Φιλοξενία; Οικονομική στήριξη; Νομικές συμβουλές;

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία τα αιτήματα για τα οποία, κυρίως, απευθύνθηκαν το διάστημα 2012-2018 στα Συμβουλευτικά Κέντρα οι γυναίκες κατατάσσονται ως εξής: 12.290 (28%) γυναίκες ζήτησαν ψυχολογική στήριξη, 6.696 (15%) κοινωνική στήριξη, 10.862 (25%) νομική συμβουλευτική, 2.009 (5%) νομική βοήθεια, 1.929 (4%) αναζήτηση φιλοξενίας και 1.051 (2%) εργασιακή συμβουλευτική. Όπως προκύπτει, οι νομικές συμβουλές αποτελούν ένα από τα βασικότερα αιτήματα των γυναικών προκειμένου να βγουν από τον κύκλο της βίας. Επιπλέον οι γυναίκες απευθύνονται στα Συμβουλευτικά Κέντρα για ψυχολογική υποστήριξη, κοινωνική στήριξη και εργασιακή συμβουλευτική.

- Κατά τη γνώμη σας υπάρχουν κενά σε θεσμικό επίπεδο που μπορούν να πληρωθούν; Κι αν ναι, με ποιο τρόπο;

Το θεσμικό πλαίσιο έχει καταβάλει πολύτιμες προσπάθειες έχει αναπτυχθεί και έχει εμπλουτισθεί με δομές, εξειδικευμένες υπηρεσίες, έμπειρα και καταρτισμένα στελέχη. Πάσχει στην αμεσότητα ανταπόκρισης στα αιτήματα των γυναικών αλλά και την αποτελεσματικότητα στη διαχείρισή τους. Σημαντικός παράγοντας βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου θα ήταν η συνέργεια φορέων και υπηρεσιών καθώς, η συνεχής εκπαίδευση των επαγγελματιών καθώς και η διαρκής ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

- Τα νομικά εργαλεία αναφορικά με την ενδοοικογενειακή βία (ν. 3500/2006 και ν. 4531/2018) έχουν αυξηθεί σε σχέση με το παρελθόν. Η Δικαιοσύνη αντιδρά επαρκώς; Αντιμετωπίζει ικανοποιητικά τα ζητήματα της ενδοοικογενειακής βίας; Υπάρχουν σχετικά στα-

τιστικά δεδομένα;

Παρά τα πλούσια σε σχέση με το παρελθόν νομικά εργαλεία ακόμη διαπιστώνεται μία επιφυλακτικότητα των δικαστών σε αυτές τις υποθέσεις. Δεν είναι τυχαίο ότι ο π. Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου εξέδωσε τη με αρ. 12 εγκύκλιο 3/11/2021 με τίτλο «Ενδοοικογενειακή Βία» και αντικείμενο γενικές οδηγίες προς τους κ. Εισαγγελείς για την ορθή και ενιαία αντιμετώπιση των διατάξεων του ειδικού νόμου. Σε αυτήν την εγκύκλιο δίνονται οδηγίες προς τους εισαγγελείς προκειμένου «να επιτυγχάνεται η ορθή και ενιαία εφαρμογή των διατάξεων του ειδικού αυτού νόμου, ώστε να ενισχυθεί η αρμονική συμβίωση των προσώπων στα πλαίσια της οικογένειας και να προστατεύονται τα θύματα του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας, που είναι πρωτίστως οι γυναίκες αλλά και τα υπαγόμενα στην έννοια της "οικογένειας" του νόμου, κατεχορήν «ευάλωτα πρόσωπα», δηλαδή οι ανήλικοι, οι υπερήλικοι και οι ανήμποροι». Στην ίδια αυτή εγκύκλιο καλούνται οι εισαγγελείς σε «υπερβάλλουσα εγρήγορση, σημαντική παρέμβαση και συμβολή» προκειμένου να ενεργούν «οιονεί προληπτικά και συνεπώς και αποτρεπτικά» για να «αντιμετωπίζονται με τον αρμόζοντα δραστικό τρόπο και με ικανοποιητικά αποτελέσματα οι εκδηλώσεις ενδοοικογενειακής βίας, ήδη από το πρώιμο στάδιο εμφάνισής τους, κυρίως, εκτός των άλλων, και με τη δημιουργία όρων αποφόρτισης, μείωσης της έντασης και παρεμπόδισης δυσμενέστερης εξέλιξης».

- Τι είναι αυτό που λείπει στο σύγχρονο κόσμο και γινόμαστε ακόμη κοινωνοί τέτοιων βίαιων περιστατικών;

Χρειάζεται παιδεία σε αυτά τα θέματα. Η ενίσχυση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε όλες τις βαθμίδες με τέτοια αντικείμενα θα βελτίωνε την κατάσταση. Όμως, δυστυχώς, αντί να προχωράμε μπροστά πισωγυρίζουμε. Για παράδειγμα, ενώ στην Νομική Σχολή Αθηνών διδασκόταν ένα ανάλογο μάθημα επιλογής, μετά από τροποποίηση του προγράμματος καταργήθηκε!

- Γιατί διαιωνίζεται μια κακοποιητική σχέση;

Γιατί δεν καταγγέλλονται καθόλου ή έγκαιρα τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας;

Το έγκλημα της ενδοοικογενειακής βίας είναι ένα «σιωπηλό» έγκλημα. Έχει ένα μεγάλο αφανή αριθμό περιστατικών γεγονόσ που έχει απασχολήσει τους ειδικούς διαφόρων κλάδων. Διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις έχουν διατυπωθεί ψυχολογικού, κοινωνιολογικού ή άλλου περιεχομένου. Η μυστικότητα των θυμάτων και η επιφυλακτικότητα τους να «αποκαλύψουν» τα βίαια περιστατικά θα μπορούσε συνοπτικά να αποδοθεί σε προσωπικούς παράγοντες (θυματοποίηση, ελλιπής κοινωνικοποίηση, περιστατικά βίας στην οικογένεια κλπ) και σε δομικούς παράγοντες (έλλειψη εμπιστοσύνης σε θεσμούς, δευτερογενής θυματοποίηση κλπ).

- Η κακοποιημένη γυναίκα μπορεί να γίνει και θύτης; Μπορεί, δηλαδή, η θυματοποίηση μιας γυναίκας να οδηγήσει και την ίδια σε παραβατική συμπεριφορά;

Βεβαίως και μπορεί να βρεθεί στην άλλη όχθη και από θύμα βίας να γίνει η ίδια δράστιδα βίαιων πράξεων. Το φαινόμενο είναι γνωστό ως ο «φαύλος κύκλος θυματοποίησης και εγκληματικότητας» όταν η γυναίκα θύμα διαπράττει ανθρωποκτονίες κατά των συγγενικών της προσώπων. Αξίζει να θυμίσουμε ότι η γυναίκα όταν διαπράττει ανθρωποκτονίες αυτές έχουν κυρίως ως θύματα άτομα του συγγενικού της περιβάλλοντος (συζύγους, συντρόφους κλπ). Μάλιστα πολλές από τις συζυγοκτονίες που διαπράττουν οι γυναίκες αυτές έχουν ως κίνητρο την προστασία των ιδίων τους των παιδιών τους που είναι μάρτυρες περιστατικών βίας ή είναι τα ίδια θύματα βίας.

- Ποια τα χαρακτηριστικά μιας γυναίκας θύματος; Παίζει κάποιον ρόλο η μόρφωση ή είναι αδιάφορη;

Η μόρφωση είναι αδιάφορη. Η βία δεν διακρίνει κοινωνικό, εκπαιδευτικό ή οικονομικό επίπεδο. Χαρακτηριστικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι «συμβαίνει και στα καλύτερα σπίτια». Η μόνη διαφορά είναι ότι οι γυναίκες με καλύτερο μορφωτικό, κοινωνικό ή επαγγελματικό επίπεδο «αποκαλύπτουν» (καταγγέλλουν) πιο εύκολα τα περιστατικά βίας δεδομένου ότι έχουν ευχερέστερη πρόσβαση στο θεσμικό πλαίσιο.

- Δεδομένου ότι η έμφυλη βία εδράζεται στην ανισότητα και συντηρείται από το πα-

τριαρχικό στερεότυπο, τι μπορούμε να συμπεράνουμε για τη χώρα μας; Αποτελούμε εξαίρεση; Ή τελικά ο σύγχρονος πολιτισμένος κόσμος είναι γεμάτος πατριαρχικές κοινωνίες;

Δυστυχώς παρά την μεγάλη πορεία της συνταγματικά κατοχυρωμένης ισότητας αυτή ακόμη είναι αποτελεί ζητούμενο. Η πορεία για μία κοινωνία με ίσους πολίτες είναι συνεχής και ο αγώνας διαρκής.

- Ποιος είναι ο ρόλος των ΜΜΕ στην αναπαραγωγή της έμφυλης βίας;

Τα ΜΜΕ θα μπορούσαν να συμβάλουν με θετικό τρόπο στην ευαισθητοποίηση του κοινού σε τέτοια θέματα προβάλλοντας καλά παραδείγματα, πρωτοβουλίες και δράσεις που γίνονται είτε στη χώρα μας είτε στο εξωτερικό. Για παράδειγμα

στην Ευρώπη λειτουργεί το Παρατηρητήριο “Femicide Across Europe” που παρακολουθεί το φαινόμενο της γυναικοκτονίας. Τα Ηνωμένα Έθνη πραγματοποιούν μία μεγάλη εκστρατεία ευαισθητοποίησης για τον τερματισμό των γυναικοκτονιών με τον τίτλο “Spotlight” στην οποία συμμετέχει και η Ευρώπη. Η θεαματική εγκατάσταση (work in progress) με τον τίτλο «100 κόκκινα παπούτσια ενάντια στη βία κατά των γυναικών» που στήθηκε στο κέντρο του Μιλάνου είχε μεγάλη απήχηση στο κοινό. Κόκκινα παπούτσια είχαν απλωθεί

κατά μήκος του μνημείου Colonne San Lorenzo σαν να είχαν εγκαταλειφθεί από γυναίκες που αναγκάστηκαν να διαφύγουν, να εξαφανιστούν ή να δολοφονηθούν¹.

Κλείνοντας θα ήθελα να τονίσω ότι η ευαισθητοποίηση του κοινού στα θέματα της βίας κατά των γυναικών μπορεί να συμβάλει στη μείωση των παραγόντων κινδύνου των γυναικοκτονιών. Γιατί οι γυναικοκτονίες δεν είναι τίποτε άλλο από απώλεια ανθρώπινης ζωής το υπέρτατο αγαθό στον νομικό μας πολιτισμό.

1. Τα Κόκκινα Παπούτσια ZapatosRojos ήταν μία δημιουργία της Μεξικανής καλλιτέχνιδας ElinaChauvet, ένα έργο σε εξέλιξη, που παριστάνει διαδρομές στην πόλη με τη χρήση δεκάδων κόκκινων ή βαμμένων κόκκινων παπουτσιών με σκοπό να καταγγείλουν τη βία κατά των γυναικών. Η ίδια βίωσε τη βία όταν τη δεκαετία του 1990 βρέθηκε στην πόλη Σιουδάδ, μία εργατοúπολη του Μεξικού στα σύνορα με την Αμερική, εμπνεύστηκε από τις δεκάδες φωτογραφίες των εξαφανισμένων γυναικών και κοριτσιών που η πλειονότητά τους δούλευε σε βιοτεχνίες και καταστήματα υποδημάτων. Έβαψε δε τα παπούτσια κόκκινα με συμβολική διάθεση προκειμένου να δώσει την οδύνη και την ταπείνωση των γυναικών. Από τότε τα κόκκινα παπούτσια χαράσσουν διαδρομές που καταγγέλλουν την έμφυλη βία. Βλ. περισσότερα Σ. Ξυγκάκη «Από το Μεξικό στην Ευρώπη 100 κόκκινα παπούτσια ενάντια στη βία κατά των γυναικών» σε <https://fylosykyis.gr/tag/gynaikoktonia>

Του **Πολυχρόνη Τσιρίδη**, Δικηγόρου Πειραιά,
Προέδρου της Ολομέλειας
των Πειθαρχικών Συμβουλίων του Δ.Σ.Π.

ΜΜΕ και ο ρόλος του συνηγόρου

Στις 14/4/1998 σε ημερίδα που διοργάνωσε ο Σύλλογος Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων του Δ.Σ. Πειραιώς ανέπτυξα εισήγηση με το ως άνω θέμα.

Μετά από 24 χρόνια διαπιστώνω την επικαιρότητα των επισημάνσεων εκείνων και παραθέτω αυτούσια την εισήγηση που είχε ως εξής:

1) Τα τελευταία χρόνια, όλοι μας βιώνουμε την εμπειρία κάποιων πρωτόγνωρων σε έκταση και ένταση φαινομένων τηλεοπτικών παραδικών, κυρίως στο πλαίσιο των κεντρικών δελτίων ειδήσεων των μεγάλων τηλεοπτικών σταθμών, παράλληλα προς τις διεξαγόμενες πραγματικές δίκες, με τους ίδιους ή και άλλους πρωταγωνιστές. Το φαινόμενο αυτό εγείρει το θεμελιώδες ζήτημα του θεσμικού ρόλου του συνηγόρου στην ποινική δίκη και τη σχέση του προς τα έντυπα και τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Οι καλπάζουσες ιδιωτικές ραδιοτηλεοπτικές επιχειρήσεις, που δυστυχώς, εξαιτίας του ανταγωνισμού έχουν καταστήσει την έννοια της ενημέρωσης αγοραία, φαίνεται ότι απειλούν τον ρόλο των συνηγόρων, αμφισβητούν τη θεσμική τους κατεύθυνση και τείνουν να τους αναδείξουν σε βασικούς συντελεστές του εγκληματικού θεάματος. Ασφαλώς, γι' αυτή τη δυσάρεστη κατάσταση δεν ευθύνονται μόνο τα ΜΜΕ, αλλά μερίδιο, και μάλιστα σημαντικό στην ευθύνη, βαρύνει και τους ίδιους τους συνηγόρους που συναινούν και συμμετέχουν σε αυτό το επικίνδυνο

παιχνίδι με τη δημοσιότητα. Οι συνήγοροι εμφανίζονται σε ποικίλες εκπομπές και έντυπα, επιδιώκοντας διάφορους σκοπούς. Άλλοτε εμφανίζονται να υπερασπίζονται την αθωότητα του εντολέα τους, και άλλοτε να καθιστούν σαφή την ενοχή του κατηγορουμένου αντιδίκου του εντολέα τους, και μάλιστα μεσούσης της ποινικής διαδικασίας και προ της αποφάνσεως επί της υποθέσεως του φυσικού δικαστή.

Άλλες πάλι φορές εμφανίζονται να επαινούν και να επιδοκιμάζουν δικαστικές αποφάσεις και άλλες φορές τις επικρίνουν με δριμύτητα. Συχνά, σκοπεύουν να προκαλέσουν το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης προς τον άξιο δημόσιας συμπάθειας εντολέα τους, ενώ άλλες φορές είναι καταφανέστατη η πρόθεσή τους να εξυπηρετήσουν προσωπικούς σκοπούς, με κυρίαρχο αυτόν της επαγγελματικής προβολής και προσέλκυσης πελατείας, αδιαφορώντας, πολλές φορές, αν καθιστούν τον άτυχο εντολέα τους βορά σε ένα αδηφάγο τηλεοπτικό κοινό.

Αναμφισβήτητο, η προβολή των υποθέσεων από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, δημιουργεί προβλήματα σε βάρος των δικαζομένων πολιτών. Πολλές φορές καλλιεργείται, τεχνητά ή υποβολιμαία, κλίμα αρνητικό που επηρεάζει την πορεία της υπόθεσης, πολύ περισσότερο μάλιστα σε δικαστήρια όπου συμμετέχουν και λαϊκοί δικαστές.

Η δημοσιότητα αυτή πλήττει προεχόντως το

προστατευόμενο από τη Σύμβαση της Ρώμης τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου.

Θα μπορούσε να λεχθεί ότι, υπό μία έννοια, προσβάλλεται και η αρχή της ισότητας, αφού ο κατηγορούμενος που δικάζεται υπό καθεστώς διευρυμένης δημοσιότητας, αποδεδειγμένα στην πράξη βρίσκεται σε δυσμενέστερη θέση από κάποιον αντίστοιχα βαρυνόμενο κατηγορούμενο, του οποίου η δίκη δεν επικεντρώνει τα φώτα της δημοσιότητας. Όταν ο δικαστής γνωρίζει ότι

η συγκεκριμένη δίκη τυγχάνει ευρείας δημοσιότητας, επηρεάζεται πολλές φορές συνειδητά ή υποσυνείδητα, διότι γνωρίζει ότι η απόφασή του θα είναι εκτεθειμένη σε διευρυμένη δημόσια κριτική. Και φθάνουμε, ατυχώς, σε οριακές καταστάσεις, όπου αυτό που ενδιαφέρει δεν είναι μόνο ποια θα είναι η τύχη του κατηγορουμένου αλλά ποιας υποδοχής θα τύχει η δικαστική απόφαση από τα ΜΜΕ.

Κυρίως σε δίκες ειδικού ενδιαφέροντος, όπου πριν ή κατά τη δίκη καλλιεργείται από τα ΜΜΕ το κατάλληλο κλίμα, για να περάσει υποσυνείδητα και να υποβληθεί στο κοινό και, κατ' επέκταση, στον δικαστή μια δεδομένη εκτίμηση για τη δικαζόμενη υπόθεση, τότε είναι βέβαιο ότι ενδημεί το φαινόμενο του επηρεασμού του δικαστή, ιδίως του λαϊκού. Ο τελευταίος, που δεν έχει την εμπειρία αλλά και την κατάρτιση του τακτικού

δικαστή, μοιραία δεν μπορεί να αντισταθεί στον καταγισμό της ενορχηστρωμένης παρουσίας μιας θέσης ή κρίσης από τον Τύπο, η οποία συχνά απευθύνεται στο θυμικό του, με αποτέλεσμα να χειραγωγείται έμμεσα και να ρέπει και τελικά να υποκύπτει δεχόμενος, ως άποψή του, αυτό που εμφανίζεται από τα ΜΜΕ ως εκφράζον, δήθεν, την άποψη της κοινής γνώμης.

Επιπλέον, αρνητική παράμετρος αυτής της δημοσιότητας, πέραν του φόβου επηρεασμού της κρίσης του δικαστή, είναι ότι στις υποθέσεις αυτές που αποκτούν ευρεία δημοσιότητα, ο δικάζων υπολογίζει ότι είναι πιθανός και ενδεχόμενος ο έλεγχός του για την απόφασή του. Όμως, αλήθεια, τι έλεγχος μπορεί να γίνει σε μια ποινική υπόθεση, από τα 1-2 λεπτά του τηλεοπτικού χρόνου που της αφιερώνεται, για να κρίνει το τηλεοπτικό κοινό για μια δίκη, όταν οι φυσικοί της δικαστές ανάλωσαν ώρες ή ημέρες για να μορφώσουν άποψη; Κανείς δεν μπορεί να έχει την πλήρη εικόνα μιας ποινικής δίκης, αν δεν παρακολουθήσει ολόκληρη τη διαδικασία. Ακόμα και εμείς οι νομικοί, διαβάζοντας τα πρακτικά και την απόφαση μιας ποινικής δίκης, στην οποία δεν συμμετείχαμε, μόνο σχετική εικόνα μπορεί να έχουμε της υπόθεσης, αφού, ως γνωστόν, ακόμα και η πιο εξιδανικευμένη μέθοδος πιστής αποτύπωσης των πρακτικών είναι ανίκανη να αποδώσει, μέσα από τα άψυχα χαρτιά, την αμεσότητα και τον παλμό μιας ζωντανής ποινικής διαδικασίας.

Εντούτοις, ο φόβος του δικαστή, από αυθαίρετες και ανεύθυνες πολλές φορές επικρίσεις, είναι υπαρκτός και κανείς δεν μπορεί να αγνοεί υποκριτικά ότι βρισκόμαστε προ μιας αφόρητης κατάστασης ακαθόριστου φόβου και αγωνίας που δημιουργείται κάποιες φορές για συγκεκριμένες κάθε φορά περιπτώσεις σε ορισμένους δικαστές, οι οποίοι είναι και αυτοί άνθρωποι. Σε

κανέναν μας δε θα ήταν άλλωστε ευχάριστο να δει το όνομά του επικριτικά σχολιαζόμενο για τη δικαστική του κρίση, ως δικαστή ή ως ενόρκου, αν έχει την ατυχία η άποψή του να είναι εκτός του κλίματος που καλλιέργησε το συγκεκριμένο μέσο ενημέρωσης. Και δεν είναι ασύνηθες το

φαινόμενο, σε κάποιες υποθέσεις, μέρος του Τύπου να επαινεί και άλλο να ψέγει τους κριτές για την ίδια απόφαση. Άλλες δε φορές, παρόμοιες υποθέσεις, π.χ. μια καταδίκη για κατοχή μικροποσότητας ναρκωτικών, το αυτό μέσο ενημέρωσης θα μπορούσε να την παρουσιάζει, τη μια φορά ότι οι δικαστές αποφυλάκισαν έμπορο ναρκωτικών, ενώ την άλλη ότι έστειλαν στη φυλακή έναν άτυχο χρήστη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού του φόβου που υπάρχει σε ορισμένους δικαστές, κατά καιρούς και σε ειδικές περιπτώσεις, που θεωρούνται για την κοινή γνώμη «κόκκινο πανί», αποτελεί ο δισταγμός τους να εφαρμόσουν τον νόμο, όταν κρίνεται επιεικής για κάποιους κατηγορουμένους, με άμεση, ορατή και ανησυχητική συνέπεια να γεμίζουν οι φυλακές από υποδίκους και να μην αδειάζουν από καταδίκους, παρά τη συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων. Γι' αυτό και έχουμε συνεχώς το φαινόμενο της νομοθετικής παρέμβασης, προκειμένου να δώσει πρόχειρες και συγκυριακές λύσεις για την πρόσκαιρη επίλυση των αναφευομένων προβλημάτων, αμφίβολης

όμως αποτελεσματικότητας αλλά και αναγκαιότητας.

2) Από την παραπάνω παρουσίαση της πραγματικότητας, εύκολα διαπιστώνουμε όλοι, ότι πρόκειται για φαινόμενα παθογένειας που πρέπει να αναχαιτισθούν με τη συνδρομή όλων των συλλειτουργών της δικαιοσύνης, αλλά και ιδιαίτερα των συνηγόρων.

Γιατί στην Υπεράσπιση ανατίθεται ειδικά η ευθύνη για την προστασία των δικαιωμάτων των διαδίκων και ιδίως του κατηγορουμένου. Η υπερέχουσα θέση του συνηγόρου του κατηγορουμένου έχει οργανωθεί θεσμικά κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, στο πλαίσιο ζήτησης της ουσιαστικής αλήθειας, με σεβασμό στο τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου και στο δικαιοκρατικό χαρακτήρα της διαδικασίας.

Η ποινική δίκη συνιστά πεδίο δοκιμασίας της θεμελιώδους αρετής να συνθέτει την άμυνα της δικαίως οργανωμένης κοινωνίας, απέναντι στη βία και την απαξία της αξιοποίησης πράξης.

Η κοινωνική συνεργασία βρίσκει την κορύφωσή της και θεμελιώνεται στη Δικαιοσύνη. Ο δικαστής είναι ο αξιόπιστος εγγυητής του δικαιώματος του κατηγορουμένου να τύχει έντιμης δίκης. Αλλά και ο συνήγορος είναι ο ουσιαστικός φρουρός και εγγυητής της δικαιοσύνης της ποινικής δίκης. Η υπεράσπιση στην ποινική δίκη, συνεπώς, ανάγεται σε εγγύηση του θεσμού της δίκαιης δίκης, αλλά και σε αυτοτελή θεσμό που εντάσσεται στο αξιολογικό πεδίο των αρχών της νομιμότητας, της ισότητας, της ελευθερίας και του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας.

Έτσι, η σημασία της υπεράσπισης είναι ανυπέρβλητη εντός της ποινικής δίκης, γιατί η ποινική δίκη είναι ο θεσμικός χώρος των αντιθέσεων και της τελικής σύνθεσης στην κρίση για την αθωότητα ή την ενοχή του πολίτη.

Η υπεράσπιση ανάγεται σε εγγύηση της προσωπικής ασφάλειας και ελευθερίας, σε θεσμό προστασίας του κατηγορουμένου. Άρα οι ευθύνες του υπερασπιστή απέναντι στον εντολέα του είναι τεράστιες. Τεράστιο είναι και το ηθικό του χρέος, και δεν είναι δυνατόν να εκμεταλλεύεται τον ρόλο του για την ικανοποίηση προσωπικών φιλοδοξιών, σε στίβους εκτός του λειτουργήματός του και σε fora εξωθεσμικά.

Αντίθετα, πρώτος ο συνήγορος οφείλει να σέβεται απολύτως αυτό που γνωρίζει καλύτερα από τον καθένα. Ότι δηλαδή ζούμε σε μια ευνομούμενη και δικαιοκρατικά οργανωμένη κοινωνία, με θεσμούς στους οποίους εναποτίθεται η αρμοδιότητα, το βάρος και η ευθύνη να αποφασίζουν κυριαρχικά για την απονομή της δικαιοσύνης, παρά τις όποιες υπάρχουν ατέλειες και δυσλειτουργίες στον τρόπο απονομής της δικαιοσύνης, και για τις οποίες όλοι είμαστε συνυπεύθυνοι αλλά και συνυπόχρεοι να συμβάλουμε στην αναβάθμιση και εξύψωση του κύρους της.

3) Εντός του πλαισίου αυτού, ο συνήγορος καλείται να διαμορφώσει τις σχέσεις του προς τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, των οποίων η συχνά απρόσκλητη ανάμιξη στην ποινική δίκη, είναι αλήθεια ότι δημιουργεί την ανάγκη υπεράσπισης του εντολέα έναντι των ΜΜΕ.

Αυτομάτως λοιπόν ο συνήγορος που προσφεύγει στη χρήση τους, κατά την άσκηση των υπερασπιστικών του καθηκόντων, καλώς ή κακώς, θεμιτά ή αθέμιτα—εδώ τα προσωπικά κίνητρα είναι καταρχήν αδιάφορα—αναγορεύει τα ΜΜΕ σε ένα εξώδικο forum, που χρησιμοποιείται παράλληλα προς την εκκρεμή δίκη, ως μέσον παραγωγής αποτελεσμάτων εντός αυτής. Πρόκειται, καταρχήν, για μια φανερή κάμψη των θεσμικών οργάνων και μια σαφή έκφραση αμφισβήτησης των θεσμοθετημένων διαδικασιών στις οποίες ο συνήγορος από τη θέση του μετέχει άμεσα.

Βέβαια, η ανάμιξη των ΜΜΕ δεν είναι πάντα καταδικαστέα και αθέμιτη. Κάποιες φορές ο συνήγορος εντάσσει τα ΜΜΕ στη συνολική υπερασπιστική στρατηγική του, επιδιώκοντας την άρση του αρνητικού κλίματος που έχει δημιουργηθεί, πολλές φορές από άγνοια ή ελλιπή γνώση των δεδομένων της δικογραφίας, γεγονός που δεν είναι πάντοτε επιλήψιμο, αν δεν γίνεται καθ' υπέρβαση της εντολής και δεν επιδιώκεται η ικανοποίηση εγωιστικών φιλοδοξιών του συνηγόρου. Μπορεί να θεωρηθεί θεμιτή καταρχήν, η διατύπωση στα ΜΜΕ γενικών θέσεων και ισχυρισμών υπέρ της αθωότητας του κατηγορουμένου, ή η γενική κριτική αποφάσεων που δεν συνοδεύεται από προσβλητικούς χαρακτηρισμούς των δικαστικών οργάνων.

Αντίθετα είναι ανεπίτρεπτη η διατύπωση κρίσεων και επιχειρημάτων περί της ενοχής του κατηγορουμένου, διαρκούς της διαδικασίας, που προέρχονται από το συνήγορο της πολιτικής αγωγής ή άλλων συγκατηγορουμένων. Μια τέτοια συμπεριφορά προσβάλλει βάνανυσα το τεκμήριο αθωότητας που ο συνήγορος έχει υποχρέωση ως παράγων της δίκης να σέβεται, αφού δικαιούται να αναπτύσσει την επιχειρηματολογία του μόνο από το δικανικό βήμα και όχι εκτός της δίκης.

Πολύ δε περισσότερο είναι ανεπίτρεπτη η παρουσίαση και η αξιολόγηση από το συνήγορο στα μέσα μαζικής επικοινωνίας των εγγράφων, μαρτύρων και ευρημάτων, δηλαδή των αποδείξεων στο σύνολό τους, με τη μορφή τηλεοπτικής αντιδικίας με τον αντίδικο συνήγορο. Η συμπεριφορά αυτή είναι ανταγωνιστική προς την εκκρεμή διαδικασία και μάλιστα τείνει προς υποκατάστασή της. Διότι η απόδειξη είναι η καρδιά της ποινικής διαδικασίας και δεν είναι δυνατόν να εκδηλώνεται εκτός αυτής, πολύ δε περισσότερο όταν η υπόθεση βρίσκεται είτε στο στάδιο της ανάκρισης που η διαδικασία είναι μυστική, είτε στο στάδιο της εκδικάσεώς της.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, η ανάμιξη των ΜΜΕ στην εκκρεμή ποινική διαδικασία, αυτόκλητη ή προκληθείσα, θέτει στο συνήγορο το πρόβλημα της προστασίας του εντολέα του απέναντι σε ενέργειες που δεν προσβάλλουν μόνο την προσωπικότητά του αλλά απειλούν την ίδια την αποτελεσματικότητα της υπεράσπισης στο πλαίσιο της διεξαγόμενης δίκης.

Η βάνουση κακοποίηση του τεκμηρίου της αθωότητας, με τον προκαταβολικό στιγματισμό και διασυρμό των κατηγορουμένων, ήδη από το στάδιο της αστυνομικής προανάκρισης, τείνει να αποτελέσει, δυστυχώς, καθημερινό και παγιωμένο φαινόμενο. Σε όλους μας είναι γνωστές οι οικτρές εικόνες κατά την προσαγωγή των κατηγορουμένων, με τις κάμερες και τους φωτογράφους να αφήνονται ανενόχλητοι να τους απθανατίζουν, χωρίς κανείς να συγκινείται από την απελπισμένη τους προσπάθεια να κρύψουν τα πρόσωπά τους, ενώ συχνά έξω από τα ανακριτικά και εισαγγελικά γραφεία διεξάγεται η ραδιοτηλεοπτική προανάκριση. Κανείς δε δείχνει να ενδιαφέρεται για την ποινική τιμώρηση των αυτόφωρων αυτών εγκλημάτων, που διαπράττονται σε βάρος των κατηγορουμένων, μπροστά στα

μάτια και με την ανοχή των διωκτικών αρχών.

Η βλάβη που υφίσταται ο τηλεοπτικά διαπομπευόμενος και δικαζόμενος κατηγορούμενος, πριν μάλιστα την απόφαση του δικαστηρίου, είναι ανεπανόρθωτη και μη αναστρέψιμη, έστω και αν αθωωθεί μετά από κάποια χρόνια. Κάποιες φορές δε, είναι αμφίβολο αν μπορεί να αντέξει ψυχικά, ηθικά αλλά και βιολογικά ακόμα, μια τέτοια παρατεινόμενη δοκιμασία.

4) Μπροστά σε αυτή την πραγματικότητα, προβάλλει το ερώτημα για τον ευσυνείδητο συνήγορο τι μπορεί να πράξει για την προστασία του εντολέα του, αλλά και του δικού του θεσμικού ρόλου.

Αναμφισβήτητα και οι πιο φιλότιμες ατομικές πρωτοβουλίες και του πλέον ικανού συνηγόρου δεν αρκούν για να αναχαιτίσουν την ακραία παθολογία της δημοσιότητας.

Έτσι σε αντίδραση όλων των παραπάνω, ο Δ.Σ.Α. αναγκάστηκε να φθάσει σε μια απόφαση που διατυπώνει και διευκρινίζει αυτό που θα έπρεπε να είναι το αυτονόητο: αυτοσυγκράτηση του συνηγόρου και σεβασμός στους θεσμούς, αναπόσπαστο τμήμα των οποίων είναι και ο υπερασπιστής. Ο Σύλλογός μας αμέσως έλαβε όμοια απόφαση και το ίδιο επίσης στη συνέχεια έπραξε η Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων.

Με τις αποφάσεις αυτές εκφράζεται η αντίθεση στην αναπαράσταση στα ΜΜΕ δικών, που διεξάγονται ή εκκρεμούν ενώπιον της Δικαιοσύνης, με την παρουσία των δικηγόρων που εκπροσωπούν τις αντίδικες πλευρές. Η μεταφορά των δικών από τις αίθουσες των δικαστηρίων στα ΜΜΕ και η αντιπαράθεση των δικηγόρων προς υπεράσπιση των εντολέων τους δεν συνάδει με τον θεσμικό ρόλο του δικηγόρου ως υπερασπιστή και συνιστά αμφισβήτηση των θεσμοθετημένων διαδικασιών και της αξιόπιστης κρίσης της δικαιοσύνης. Προσβάλλει το τεκμήριο της αθωό-

τητας και τα δικαιώματα των εντολέων του δικηγόρου. Συνιστά έμμεση διαφήμιση, η οποία παραβιάζει κατάφωρα τον Κώδικα Δεοντολογίας.

5) Όμως, τι γίνεται στην περίπτωση που ο συνήγορος του ενός αντιδίκου επιλέξει την αποχή από την παρουσία στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα, την ίδια στιγμή που ο συνάδελφός του εμφανίζεται παντού για να διαλαλήσει το δίκαιο του δικού του εντολέα. Τι γίνεται λοιπόν με τους συνήγορους που επιλέγουν να σιωπήσουν, εκτός του πεδίου της δίκης; Μήπως τελικά αφήνουν εκτεθειμένους τους πελάτες τους; Μήπως πράγματι εντοπίζεται «κενό υπεράσπισης»;

Εδώ εγείρεται ένα μείζον θέμα ηθικής και συνειδησιακής τάξης για το συνήγορο, από τη μη υπεράσπιση του ερήμην τηλεοπτικώς δικαζομένου εντολέα του. Τι να επιλέξει ο σεμνός υπερασπιστής, που αρνείται, με τη συμμετοχή του, να νομιμοποιήσει τις τηλεοπτικές δίκες, με ενδεχόμενο κόστος τη δημιουργία εντυπώσεων, με ό,τι αυτό ενδεχομένως συνεπάγεται σε βάρος του εντολέα του, από μια ερήμην του διαμορφούμενη «κοινή γνώμη». Αλλά και προ αυτής της κατάστασης, τι θα πρέπει να κάνει ο θιγόμενος πολίτης; Να επιλέξει ειδικό τηλεοπτικό υπερασπιστή ή να διορίζει, εκτός από συνήγορο, και έναν εκπρόσωπο τύπου; Η μόνη θεσμική επιλογή που απομένει στον αρνούμενο να νομιμοποιήσει τέτοιες πρακτικές συνήγορο, είναι να αποστείλει σχετική δήλωση προς το μέσο ενημέρωσης, που εκφράζει μονομερώς τη μια πλευρά, ώστε να αναγνωσθεί και η θέση του δικού του εντολέα. Όμως, κάτι τέτοιο σημαίνει ότι εξαναγκάζεται, εκ των πραγμάτων, να απολογείται τηλεοπτικώς και έτσι, εμμέσως, να νομιμοποιεί την απαράδεκτη αυτή πρακτική, ενώ παράλληλα παρέχει άλλοθι και στο συνάδελφό του εκείνον που, χωρίς διασταγμούς και παρά τις απαγορεύσεις, σπεύδει να παράσχει τις «υπηρεσίες» του να ενημερώσει

σχετικά το τηλεοπτικό κοινό. Αν όμως υπάρξει συλλογική άρνηση συμμετοχής μας στις παραδίκες με την επίκληση, τόσο της υπάρχουσας απαγόρευσης, όσο και του οφειλομένου σεβασμού προς τις θεσμοθετημένες διαδικασίες που εκκρεμούν, πιθανότατα θα φέρουμε σε δύσκολη θέση τους ελάχιστους εκείνους συναδέλφους μας, που έχουν την ιδιαίτερη ευαισθησία να ενημερώνουν το τηλεοπτικό κοινό για εκκρεμώσεις δίκες και που, πολλές φορές, προσβάλλουν τη νοημοσύνη του τηλεοπτικού κοινού, όταν δηλώνουν υποκριτικά ότι λόγω της απαγόρευσης, δε θα αναφερθούν στα στοιχεία της δικογραφίας, αλλά σε άλλα στοιχεία και πληροφορίες, χάριν της δημοσιογραφικής έρευνας!!!

Κατόπιν όλων αυτών, αν θέλουμε να βάλουμε και εμείς ένα λιθαράκι στο να ανακτηθεί η εμπιστοσύνη των δικαζομένων πολιτών στις θεσμοθετημένες διαδικασίες και να περιφρουρήσουμε παράλληλα τον θεσμικό μας ρόλο, θα πρέπει να απομονώσουμε και «εκπαραθυρώσουμε», όλα αυτά τα ενδημούντα παθογενή φαινόμενα και να εμπεδώσουμε στον πολίτη την άποψη, ότι ο συνήγορος δεν είναι τηλεοπτικός αστέρας, αλλά ένας επιστήμονας, που ασκεί ύψιστο λειτουργήμα και που δικαιούται και υποχρεούται να δίνει τη δικανική του μάχη, όχι στα τηλεοπτικά παράθυρα αλλά στον φυσικό και θεσμικό του χώρο, στο τιμημένο υπερασπιστικό έδρανο!

Της Λίλης Γ. Αποστολίδου,
Δικηγόρου Πειραιά

Ο νόμος 4964/2022: Μια δυσοίωνη εξέλιξη για το νερό ως βασικό κοινωνικό αγαθό

Πλήγμα στη συνταγματική αρχή της διάκρισης των εξουσιών επιφέρουν τα άρθρα 114 και 115 του ν.4964 (ΦΕΚ Α 150/30.7.2022). Με τα ανωτέρω άρθρα θεωρήθηκε ως σύννομη και ισχυρή ως προς όλες τις συνέπειες η μεταβίβαση των μετοχών της Ε.Υ.Δ.Α.Π και Ε.Υ.Α.Θ Α.Ε. κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου στο Υπερταμείο σύμφωνα με τον νόμο 4389/2016 και αναγνωρίστηκαν ως έγκυρες όλες οι πράξεις και οι αποφάσεις οι οποίες έλαβαν χώρα μετά την μεταβίβαση των μετοχών τους.

Με τη ψήφιση των ανωτέρω άρθρων και μάλιστα σ' ένα άσχετο νομοθέτημα για την προστασία του περιβάλλοντος ο νομοθέτης ανατρέπει τα αμετακλήτως κριθέντα με τις πρόσφατες αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ (190& 191/4-2-2022), οι οποίες έκριναν ως αντισυνταγματική και αντίθετη στα άρθρα 5 παρ.5 και 21 παρ.3 του Συντάγματος τη μεταβίβαση της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΥΔΑΠ και Ε.Υ.Α.Θ στο Υπερταμείο.

Σύμφωνα με το σκεπτικό του Συμβουλίου της Επικράτειας είναι συνταγματικά επιβεβλημένος ο έλεγχος της ΕΥΔΑΠ και της ΕΥΑΘ από το Ελληνικό Δημόσιο, οι οποίες και παρέχουν υπηρεσίες κοινής ωφέλειας απολύτως ζωτικής σημασίας, όχι μόνο με την άσκηση εποπτείας επ' αυτών αλλά και δια του μετοχικού τους κεφαλαίου, το δε Δημόσιο, καίτοι είναι ο μοναδικός μέτοχος της ΕΕΣΥΠ ΑΕ, της μετόχου εφεξής της ΕΥΔΑΠ και της ΕΥΑΘ δεν ασκεί έλεγχο επί του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΣΥΠ αφού αυτό διορίζεται από το Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ, τα δε μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου ορίζονται με συναπόφαση του Ελληνικού Δημοσίου αφενός και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας αφετέρου και δεν πληρούται η ανωτέρω συνταγματική προϋπόθεση, επιπροσθέτως η ΕΕΣΥΠ ΑΕ επιδιώκει προεχόντως σκοπούς ταμειακούς και ταμειευτικούς.

Οι ανωτέρω δικαστικές αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ ήταν η κατάληξη ή θα έπρεπε να

είναι η κατάληξη των δικαστικών αγώνων πολιτών και φορέων στον πυρήνα των οποίων ήταν η ανάγκη της αναγνώρισης του νερού ως ζωτικού αγαθού για τον άνθρωπο, το οποίο δεν δύναται να καταστεί αντικείμενο εκμετάλλευσης και εμπορίας. (Μάλιστα στο προηγούμενο τεύχος της «ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ» σε άρθρο του κ.Ιωάννη Καρδαρά είχε γίνει ειδική αναφορά στις ανωτέρω αποφάσεις της Ολομέλειας καθώς και στην υπ.αρ. ΣτΕ Ολ. 1906/2014, η οποία ομοίως είχε κρίνει ως αντισυνταγματική τη μεταβίβαση στο ΤΑΙΠΕΔ του πλειοψηφικού πακέτου των μετοχών της ΕΥΔΑΠ).

Παρά ταύτα και παρά τις ανωτέρω σαφείς και εξαντλητικές δικαστικές κρίσεις ο νόμος 4964/2022 ερχόμενος σε ευθεία αντίθεση με αυτές αναγνωρίζει το σύννομο της ανωτέρω μεταβίβασης και μάλιστα με αναδρομική ισχύ με αποτέλεσμα να νομιμοποιείται η γενόμενη αρχική με τον νόμο 4389/2016 μεταβίβαση. Όπως μάλιστα επισημαίνεται ο ανωτέρω νόμος δεν αφήνει και περιθώριο προσφυγής στο ΣτΕ αφού προβλέπει ότι επανάληψη των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία ενεργειών που προηγούνται ή έπονται της μεταβίβασης των ανωτέρω μετοχών στην ΕΕΣΥΠ δεν απαιτείται με αποτέλεσμα να μην είναι αναγκαία και η έκδοση διοικητικής πράξης.

Τέλος τα αναφερόμενα στην αιτιολογική έκθεση του νόμου ότι με τα άρθρα 114 και 115 υιοθετείται ένας διαφορετικός έλεγχος από το κράτος της ΕΥΔΑΠ και της ΕΥΑΘ που διασφαλίζει στον ίδιο βαθμό τα προβλεπόμενα από τις ανωτέρω δικαστικές αποφάσεις δεν τυγχάνουν πειστικά μεταξύ των άλλων και γιατί το Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΕΣΥΠ διορίζεται κατά την ανωτέρω περιγραφόμενη διαδικασία.

Η ανάγκη όμως να παραμείνει το νερό δημόσιο αγαθό αναγνωρίζεται, νομίζω, από το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας. Αν το αίτημα αυτό θα μπορέσει να επικρατήσει σε πείσμα των καιρών μένει να διαπιστωθεί.

Της Παναγιώτας Βαγενά,
Δικηγόρου Πειραιά

Περί “Ανακύκλωσης” Νομικό πλαίσιο- Οργάνωση

Η έννοια και οργάνωση της «Ανακύκλωσης», σε συμμόρφωση με ευρωπαϊκές οδηγίες εισάγεται θεσμικά με το ν. 2939/2001 περί «εναλλακτικής διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων προϊόντων...». Με το νόμο αυτό καθορίζονται οι όροι διαχείρισης αποβλήτων ορισμένων προϊόντων (πέραν των οργανικών), ιδρύεται τη αρχή της «Ευθύνης του Παραγωγού» και επίσης ιδρύεται ο αρμόδιος Δημόσιος φορέας τότε ΕΟΕΔΣΑΠ ήδη σήμερα ΕΟΑΝ (Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης) υπαγόμενος στο Υπουργείο Περιβάλλοντος-Ενέργειας(ΥΠΕΝ).

Υπαγόμενα προϊόντα: Συσκευασίες, μπαταρίες(φορητές στήλες), ηλεκτρικά & ηλεκτρονικά απόβλητα, ορυκτέλαια, ελαστικά αυτοκινήτων, συσσωρευτές (μπαταρίες αυτοκινήτων, μηχανημάτων, αεροπλάνων κλπ), οχήματα(αυτοκίνητα), απόβλητα εκσκαφών/κατεδαφίσεων. Η ανακύκλωση αποβλήτων κάθε ρεύματος προϊόντων πραγματοποιείται μέσω οργανωμένων φορέων ΣΕΔ(Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης), τα οποία υποχρεούνται να συστήνουν οι «παραγωγοί» ή να συμμετέχουν με Σύμβαση σ' αυτά (ΣΕΔ) και μέσω αυτών να εκπληρώνουν τις νόμιμες υποχρεώσεις τους ως προς την οργάνωση και χρηματοδότηση της εναλλακτικής διαχείρισης η οποία ανατίθεται σ' αυτούς, βάσει της αρχής «ευθύνης του παραγωγού». Η μη τήρηση των υποχρεώσεων επάγεται κυρώσεις για τους υπόχρεους.

Τα Συστήματα (ΣΕΔ) συστήνονται, με οποιαδήποτε νομική μορφή, σε Ατομική (ΑΣΕΔ) ή σε Συλλογική βάση (ΣΣΕΔ) και εγκρίνονται από τον ΕΟΑΝ με αποκλειστικό σκοπό τη διαχείριση αποβλήτων με τους προβλεπόμενους κανόνες και προϋποθέσεις, συλλογής, μεταφοράς, αποθήκευσης, διαλογής, επεξεργασίας αποβλήτων ώστε αυτά στο τέλος κύκλου ζωής των, με ενδεδειγμένο τρόπο να οδηγηθούν στην ανακύκλωση και να αποτραπεί η ανεξέλεγκτη απόρριψή τους στο περιβάλλον. Μέχρι τώρα, έχουν εγκριθεί

είκοσι δύο Συστήματα (ΣΕΔ), τουλάχιστον ένα ΣΕΔ για κάθε ρεύμα προϊόντων, που λειτουργούν υπό τον έλεγχο του ΕΟΑΝ και του ΥΠΕΝ και υποχρεούνται να καλύψουν τους εθνικούς στόχους συλλογής, επαναχρησιμοποίησης, και ανακύκλωσης που τίθενται από την ΕΕ για κάθε προϊόν. Τα ΣΕΔ είναι εκ του νόμου και του καταστατικού τους μη κερδοσκοπικές εταιρείες, ασχέτως της νομικής τους μορφής, και ορίζονται από το νόμο ως «φορείς που εξυπηρετούν δημόσιο συμφέρον». Οι ΟΤΑ, δημόσιες υπηρεσίες, φορείς αλληλέγγυας οικονομίας, διαχειριστές και παραγωγοί ή κάτοχοι αποβλήτων, οφείλουν να συμβάλλουν με κατάλληλο ΣΕΔ για τη συλλογή αποβλήτων του αντίστοιχου ρεύματος εκ των άνω υποχρεω προϊόντων. Με πανελλαδική εμβέλεια σήμερα λειτουργούν, ένα ΣΕΔ για τις συσκευασίες(οι γνωστοί μπλε κάδοι), ένα (ατομικό/supermarket) για τις συσκευασίες, ένα για τις φορητές ηλεκτρικές στήλες (μικρές μπαταρίες), δύο για τους συσσωρευτές(μεγάλες μπαταρίες), ένα για τα ελαστικά (λάστιχα αυτοκινήτων), ένα για τα οχήματα, δύο για τα λιπαντικά έλαια(ορυκτέλαια, συσκευασίες ορυκτελαίων), δύο για τα ηλεκτρικά-ηλεκτρονικά είδη, και τα υπόλοιπα για τα προϊόντα εκσκαφών/κατεδαφίσεων εκ των οποίων τα περισσότερα είναι περιφερειακής ή τοπικής εμβέλειας. Για την εξειδίκευση των ανωτέρω κατ' εφαρμογή του ν. 2939/01 εκδόθηκαν αντίστοιχα Π.Δ. για κάθε ρεύμα προϊόντων όπου ορίστηκαν οι ειδικοί όροι διαχείρισης αποβλήτων και ακολούθησαν διάφορες σχετικές κανονιστικές αποφάσεις.

Συνέχεια, με το ν. 4042/2012 περί «Ποινικής προστασίας του περιβάλλοντος- Πλαίσιο διαχείρισης αποβλήτων σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ» θεσπίζεται η αρχή «Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού» η οποία διευρύνει την ευθύνη του «παραγωγού προϊόντων» και επιπλέον αποδίδεται ποινικός χαρακτήρας στις περιβαλλοντικές παραβάσεις. Με

το ν.4496/2017 περί «τροποποίησης του ν.2939/2001 σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2015/720/ΕΕ» τίθενται επιπλέον όροι, κανόνες, έλεγχοι και κυρώσεις στη διαχείριση αποβλήτων για τους Παραγωγούς, για τα Ατομικά ή Συλλογικά Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης αποβλήτων(ΑΣΕΔ, ΣΣΕΔ) και για τους λοιπούς εμπλεκόμενους. Με το ισχύοντα ν. 4819/2021 «Ολοκληρωμένο πλαίσιο διαχείρισης αποβλήτων- ενσωμάτωση Οδηγίας 2018/851 & 2018/852 ΕΚ», με κατεύθυνση την Κυκλική οικονομία και την αειφόρο ανάπτυξη, επικαιροποιούνται και συναρμόζονται οι προηγούμενες διατάξεις, ορίζονται νέοι στόχοι καθώς και οι υποχρεώσεις όλων των εμπλεκόμενων στον κύκλο διαχείρισης & διακίνησης των αποβλήτων περιλαμβανομένων των «παραγωγών προϊόντων» (αρχή Διευρυμένης ευθύνης Παραγωγού) και εισάγονται νέα υπόχρεα προϊόντα στις διατάξεις αυτές (κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, στρώματα ύπνου, έπιπλα κλπ).

Να σημειωθεί ότι, παραγωγός θεωρείται όποιο νομικό ή φυσικό πρόσωπο, παράγει, κατασκευάζει, μεταποιεί, αναπτύσσει, επεξεργάζεται, πωλεί ή εισάγει τέτοια προϊόντα με οποιαδήποτε τεχνική πώλησης (και εξ αποστάσεως, ή μέσω ηλεκτρ. Πλατφόρμας κλπ) και διαθέτει αυτά στην ελληνική αγορά στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας. Κάθε παραγωγός(φυσικό ή νομικό πρόσωπο) υποχρεούται: να είναι εγγεγραμμένος (τα στοιχεία του και τα είδη προϊόντων του) στο ΕΜΠΑ(Εθνικό Μητρώο Παραγωγών) που τηρεί ο ΕΟΑΝ, να συμμετέχει/συμβάλλεται σε κατάλληλο Ατομικό ή Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ) αποβλήτων εγκεκριμένο από τον ΕΟΑΝ για το είδος προϊόντων που τον αφορά, να καταβάλλει στο ΣΕΔ που συμμετέχει την «εισφορά ανακύκλωσης» για κάθε προϊόν του που διαθέτει στην αγορά σύμφωνα με τη σχετική σύμβασή του, και να αναφέρει τον αρ. μητρώου ΕΜΠΑ στα παραστατικά του και στις Δημόσιες συμβάσεις. Χωρίς τα ανωτέρω δεν μπορεί να προμηθεύει νόμιμα στην αγορά τα προϊόντα του ούτε να συμμετέχει σε δημόσιους διαγωνισμούς και Συμβάσεις. Ειδικά για τις Δημόσιες συμβάσεις/προμήθειες του αρθ. 130 του ν. 4412/16, ή τήρηση των ανωτέρω είναι υποχρεωτική, ελέγχονται αυτά από τις αναθέτουσες αρχές και αποτελούν

«ειδικό όρο της σύμβασης ανάθεσης» της προμήθειας.

Στο ίδιο ενιαίο πλαίσιο του ν. 4819/2021 προβλέπεται, η διεύρυνση φορολογικών κινήτρων για δωρεές προϊόντων με σκοπό την ενθάρρυνση της πρόληψης-επαναχρησιμοποίησης, η θέσπιση του Συστήματος «πληρώνω όσο πετάω» για τα αστικά απόβλητα, η πρόβλεψη χώρου στις νέες οικοδομές για τα οικιακά(αστικά) απόβλητα, η χωριστή συλλογή (σε κάδους διαφορετικού χρώματος) τουλάχιστον τεσσάρων ρευμάτων (χαρτί, μέταλλο, πλαστικό, γυαλί), η διασύνδεση του ΕΜΠΑ με το ΓΕΜΗ και άλλα εθνικά και ευρωπαϊκά Μητρώα, το 'Τέλος Ταφής' για την αποτροπή της απόρριψης σε ΧΥΤΑ και ενίσχυση της ανακύκλωσης, η συμμετοχή του κοινού στα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων και λοιπές διατάξεις για προϊόντα που εμπίπτουν σε Πρόγραμμα Διευρυμένης ευθύνης Παραγωγού(ΠΔΕΠ), οι οποίες μένει να εφαρμοσθούν άλλως παραμένουν απλώς «φιλόδοξες». Να μη παραγνωρισθεί ότι η εφαρμογή των ανωτέρω απαιτεί την ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και ενεργοποίηση της «ατομικής ευθύνης» των πολιτών. Η συμμετοχή εκάστου στην ανακύκλωση και ειδικά στην ορθή συλλογή/απόρριψη αποβλήτων είναι τρόπος ζωής και πολιτισμός.

Ανακύκλωση αποβλήτων Ηλεκτρικών & Ηλεκτρονικών συσκευών

Η ανακύκλωση του ρεύματος αποβλήτων Ηλεκτρικού Ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), που έχει απασχολήσει την υπογράφουσα από το έτος 2004, έχει ιδιαίτερη σημασία, αφ' ενός λόγω της επιβεβλημένης ορθής διαχείρισης των επιβλαβών υλικών (βαρέα μέταλλα

όπως ο μόλυβδος, ο υδράργυρος, το χρώμιο, το πυρίτιο κλπ) που εμπεριέχονται στις περισσότερες συσκευές ΗΗΕ τα οποία δεν πρέπει να καταλήξουν στο περιβάλλον, αφ' ετέρου λόγω της ανάκτησης χρήσιμων υλικών (χαλκός, ατσάλι, αλουμίνιο, γυαλί, χρυσός, ασήμι κλπ) που προκύπτουν από την κατάλληλη επεξεργασία τους σε πιστοποιημένες μονάδες και μπορούν να αξιοποιηθούν δευτερογενώς στην αγορά.

Τα απόβλητα ΗΗΕ στη νομοθεσία αντιμετωπίζονται σαν ρεύμα προτεραιότητας λόγω της συνεχούς αύξησης του όγκου τους (είναι τα πλέον αυξανόμενα απόβλητα διαχρονικά στην Ε.Ε.)καθώς και των ση-

Επιμέλεια της
Μαρίας Σταματογιάννη
Συμβούλου ΔΣΠ

CCBE

Παρατίθεται σύνοψη των βασικών θεμάτων που συζητήθηκαν στις Διαρκείς Συνόδους της Σόφιας (Ιούνιος 2022) και της Ανδόρρας (Οκτώβριος 2022) και τις εξειδικευμένες Επιτροπές:

Ψηφιακή Δικαιοσύνη

Η Επιτροπή IT Law ασχολείται με την πρόταση Κανονισμού για εναρμονισμένους κανόνες σχετικά με τη δίκαιη πρόσβαση σε δεδομένα και τη δίκαιη χρήση τους (DataAct) και έχει καταρτίσει Κείμενο Θέσεων για τις προτεινόμενες ρυθμίσεις. Συντασσόμενο με τις παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, το CCBE επισημαίνει ότι το πεδίο εφαρμογής του υπό εκπόνηση Κανονισμού είναι ευρύτατο, φιλοδοξώντας να καλύψει διαφορετικές περιστάσεις διακίνησης δεδομένων, με διάφορους αποδέκτες και ποικίλους στόχους. Το CCBE παρατηρεί ότι οι σχεδιαζόμενες ρυθμίσεις θα πρέπει να λάβουν υπόψη την προστασία του δικηγορικού απορρήτου και την ευαισθησία κάθε επικοινωνίας μεταξύ δικηγόρου και εντολέα και ως εκ τούτου θα ήταν σκόπιμο να προβλεφθεί ρητή εξαίρεση όσον αφορά την προστασία της σχέσης δικηγόρου-εντολέα. Περαιτέρω, θεωρεί ότι η διάταξη που προβλέπει υποχρέωση διάθεσης δεδομένων σε δημόσιους φορείς θα πρέπει να συγκεκριμενοποιηθεί όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής και τις διαδικαστικές προϋποθέσεις, γιατί υπό την παρούσα διατύπωση αφήνει περιθώρια κατάχρησης, ενώ επίσης θα πρέπει να εξειδικευθεί η

έννοια των «εξαιρετικών περιστάσεων» για να μην ερμηνεύεται κατά το δοκούν από τα εθνικά όργανα των κρατών μελών εις βάρος των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Περαιτέρω, συστήθηκε ομάδα εργασίας που θα διερευνήσει τις δικηγορικές ανάγκες, τις πρακτικές αλλά και τις διαθέσιμες επιλογές όσον αφορά τις υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους (cloud). Με γνώμονα την ανάγκη προστασίας του δικηγορικού απορρήτου, προστασίας και ελέγχου των προσωπικών δεδομένων, αλλά και τα σύνθετα ζητήματα ασφάλειας εξοπλισμού και λογισμικού, δεν φαίνεται επί του παρόντος ότι οι υφιστάμενοι πάροχοι υπηρεσιών νέφους ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές ασφαλείας που απαιτεί η δικηγορία. Οι δικηγορικοί σύλλογοι Γαλλίας, Γερμανίας, Ιρλανδίας και Ισπανίας έχουν προβεί στην ανάπτυξη εξειδικευμένων υπηρεσιών νέφους για δικηγόρους, ενώ επίσης οι δικηγορικοί σύλλογοι Τσεχοσλοβακίας, Δανίας, Γαλλίας, Ιρλανδίας, Λιθουανίας και ΗΒ τελούν σε διαπραγματεύσεις με παρόχους υπηρεσιών νέφους, ώστε να διασφαλίσουν αποτελεσματική κατοχύρωση των μελών τους. Σε κάθε περίπτωση παράμετροι κόστους, τεχνικής περιπλοκότητας, κυβερνοασφάλειας κλπ., διαφαίνεται ότι θα καθυστερήσουν την ανάπτυξη τέτοιων υπηρεσιών προσαρμο-

σμένων στις ανάγκες των δικηγόρων.

Η ίδια Επιτροπή μελετάει την πρόταση Οδηγίας για την καταπολέμηση της παιδικής κακοποίησης, που προβλέπει αυξημένες υποχρεώσεις για τους παρέχοντες διαδικτυακές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης, ώστε να εντοπίζεται, αναφέρεται και εμποδίζεται η διακίνηση υλικού παιδικής πορνογραφίας, καθώς και η αναζήτηση ανηλίκων θυμάτων. Και εδώ, σύμφωνα με το CCBE, υποκρύπτεται κίνδυνος για το απόρρητο των επικοινωνιών δικηγόρου-εντολέα, καθώς προβλέπεται υποχρέωση των (ιδιωτών) παρόχων να αναλύουν/ελέγχουν το περιεχόμενο της αλληλογραφίας, ακόμα και της κρυπτογραφημένης, υπό προϋποθέσεις πολύ γενικές, που χρήζουν οπωσδήποτε εξειδίκευσης, ώστε να μην παραβιάζονται θεμελιώδη δικαιώματα. Σε κάθε περίπτωση, η διαφανόμενη στο σχέδιο της Οδηγίας εξάρτηση της προστασίας των ανηλίκων σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό από τις εμπορικές εφαρμογές ΜΚΔ και τον έλεγχο ιδιωτών παρόχων με διαδικασίες ενταλμάτων που δεν πληρούν δικονομικά εχέγγυα, ενδέχεται να καταλήξει σε ένα αδιαφανές πλαίσιο πολύ επισφαλές για τα θεμελιώδη δικαιώματα ελλείψει αναλογικότητας και σαφώς προσδιορισμένου νομικού πλαισίου.

Anti-SLAPP

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει συστήσει Ειδική Επιτροπή για την εκπόνηση Οδηγίας για την προστασία των δημοσίων προσώπων από στοχευμένες και κακόβουλες αστικές διώξεις σε

βάρος τους λόγω του δραστικού τους ρόλου στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων (strategic lawsuits against public participation), εφεξής “anti-SLAPP”], στην οποία το CCBE συμμετέχει ως παρατηρητής. Σκοπός είναι η ειδική δικονομική μεταχείριση προσώπων που συμμετέχουν στη δημόσια ζωή υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου και που λόγω της δράσης τους γίνονται στόχοι προδήλως αβασίμων αγωγών και διώξεων. Για το λόγο αυτό, υφίσταται διεθνώς προβληματισμός για το πώς θα προστατευτούν οι συμμετέχοντες και δρώντες στα κοινά έναντι των επιχειρηματικών κυρίως κολοσσών που έχουν δυνατότητα πρόσβασης στα ΜΜΕ αλλά και απεριόριστους πόρους για δικαστικές διαμάχες σε κάθε βαθμό και σε κάθε δικαιοδοσία (κι αν όχι απεριόριστους, σίγουρα δυσανάλογα περισσότερους σε σχέση με τους εναγόμενους). Η ύπαρξη ενός τέτοιου θεσμικού πλαισίου θα λειτουργεί αποτρεπτικά για τους κάθε ταυτότητας κακόβουλους ενάγοντες, που επιχειρούν με την άσκηση αγωγών και προσφυγών να φοβίσουν και να απο-

θαρρύνουν ακτιβιστές και μαχητές υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από την συνέχιση του έργου τους. Οι προτεινόμενες διασφαλίσεις θα ισχύουν σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις. Αναμένεται να ωφεληθούν ιδίως τους δημοσιογράφους και τα πρόσωπα ή τις οργανώσεις που ασχολούνται με την υπεράσπιση δικαιωμάτων, όπως τα περιβαλλοντικά και κλιματικά δικαιώματα, τα δικαιώματα των γυναικών, τα δικαιώματα ΛΟΑΤΚΙ+, τα δικαιώματα των ατό-

μων με μειονοτική φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα εργασιακά δικαιώματα ή τις θρησκευτικές ελευθερίες. Η προστασία της Οδηγίας θα καλύπτει επίσης όλα τα πρόσωπα που δραστηριοποιούνται ή εμπλέκονται σε θέματα δημόσιου συμφέροντος.

Τα κύρια στοιχεία των υπό διαμόρφωση προτάσεων είναι: (α) τα δικαστήρια να μπορούν να λάβουν γρήγορα απόφαση για την απόρριψη της αγωγής, εάν μια υπόθεση είναι προδήλως αβάσιμη. (β) το βάρος της απόδειξης περί του ότι η υπόθεση δεν είναι προδήλως αβάσιμη να βαρύνει τον ενάγοντα. (γ) τα διαδικαστικά έξοδα να βαρύνουν τον ενάγοντα, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών των δικηγόρων του καθ' ου, εάν μια υπόθεση απορριφθεί ως καταχρηστική. (δ) ο καθ' ου θα έχει το δικαίωμα να διεκδικήσει και να λάβει πλήρη αποζημίωση για υλική και ηθική ζημία. (ε) για να αποθαρρύνουν τους ενάγοντες να ξεκινήσουν καταχρηστικές δικαστικές διαδικασίες, τα δικαστήρια θα είναι σε θέση να επιβάλουν αποτρεπτικές κυρώσεις σε όσους παραπέμπουν τέτοιες υποθέσεις στο δικαστήριο. (στ) τα κράτη μέλη θα πρέπει να αρνούνται την αναγνώριση απόφασης που προέρχεται από

τρίτη χώρα, έναντι προσώπου που έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος, εάν η διαδικασία κριθεί προδήλως αβάσιμη ή καταχρηστική βάσει του δικαίου του κράτους μέλους. Το θύμα θα μπορεί επίσης να ζητήσει αποζημίωση για τις ζημιές και τα έξοδα στο κράτος μέλος στο οποίο έχει την κατοικία του. (ζ) τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι οι εθνικοί κανόνες δικαίου για την συκοφαντική δυσφήμιση, που αποτελεί έναν από τους συνηθέστερους λόγους για την εκκίνηση των SLAPPs, δεν έχουν αδικαιολόγητες επιπτώσεις στην ελευθερία της έκφρασης, στην ύπαρξη ενός ανοικτού, ελεύθερου και πλουραλιστικού περιβάλλοντος των μέσων ενημέρωσης και στη συμμετοχή του κοινού.

Παράλληλα, θα διεξαχθούν εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης, ώστε οι δημοσιογράφοι και οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να αναγνωρίζουν πότε αντιμετωπίζουν ένα SLAPP. Οι στόχοι SLAPP προβλέπεται να έχουν πρόσβαση σε ανεξάρτητη νομική υποστήριξη, π.χ. από πρόβοιο από δικηγορικά γραφεία

Φορολογικά Θέματα

Η Επιτροπή Φορολογικού Δικαίου σχολίασε τις υποθέσεις ενώπιον του Βελγικού Συνταγματικού Δικαστηρίου όσον αφορά την εφαρμογή ομοσπονδιακού δικαίου στο Βέλγιο, Case C-694/20 Orde van Vlaamse Balies and Others, Case C-398/21 Conseil national des barreaux e.a. κλπ. Στις Ειδικά, όσον αφορά την υπόθεση C-694/20 Orde van Vlaamse Balies κ.λπ., στις προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα, κ. Ράντου, που δημοσιεύθηκαν ακολούθως της ακροαματικής διαδικασίας ενώπιον του ΔΕΕ, αναφέρεται πως οι διατάξεις της Οδηγίας DAC6 (περί υποχρέωσης αναφοράς των διασυννοριακών φορολογικών συναλλαγών ανεξάρτητα της υποχρεωτικότητας κατά το εθνικό δίκαιο) είναι κατ' αρχήν συμβατές με το πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ, υπό την προ-

υπόθεση ότι δεν αποκαλύπτεται το όνομα του δικηγόρου που τις αναφέρει. Σύμφωνα με τη βελγική νομοθεσία, ο δικηγόρος έχει την υποχρέωση να ενημερώνει τους άλλους ενδιαμέσους της φορολογικής συναλλαγής σχετικά με την υποχρέωση αναφοράς και να μην αναφέρει ο ίδιος. Η Επιτροπή CCBE επέκρινε τη διάκριση που κάνει ο Γενικός Εισαγγελέας μεταξύ νομικών συμβούλων και δικαστηριακών δικηγόρων όσον αφορά την τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου. Συμφωνήθηκε πως ο άνω διαχωρισμός μεταξύ συμβουλευτικού και δικαστικού ρόλου των δικηγόρων, που κατατείνει στην διάτρηση του δικηγορικού απορρήτου, είναι ανεπίτρεπτος. Στην πράξη, ακόμη κι αν ο δικηγόρος προτρέψει άλλους να αναφέρουν τη συναλλαγή, χωρίς αναφορά στο όνομά του, είναι πολύ πιθανό το όνομα του δικηγόρου να προκύψει στην πορεία, χωρίς να προβλέπεται καμία κύρωση για αυτή την παρατυπία. Σημειώνεται πως οι προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα συγκρίνουν ατυχώς την προστασία του ονόματος του δικηγόρου με το απόρρητο της ιατρικής επίσκεψης.

Αντιμετώπιση φορολογικών αδικημάτων

Το CCBE προσκλήθηκε από την Ειδική Ομάδα του ΟΟΣΑ για τα Φορολογικά Εγκλήματα κλπ. (TFTC) σε συνεδρία με θέμα «Ο ρόλος των επαγγελματικών ενώσεων στην καταπολέμηση διευκόλυνσης φορολογικών αδικημάτων» για να παρουσιάσει το έργο των δικηγορικών συλλόγων στον τομέα της πρόληψης, καθώς και κάθε εργασία και μέτρο που έχει τεθεί σε εφαρμογή και στοχεύει στην αντιμετώπιση του εγκλήματος από επαγγελματίες. Το CCBE παρέστη διά του Προέδρου, James McGuill, ο οποίος τόνισε ότι, υπό την προϋπόθεση τήρησης της επαγγελματικής δεοντολογίας, δεν είναι καθήκον του δικηγόρου να κάνει τη δουλειά της Διοίκησης, επομένως εάν η ΕΕ θέλει να επιβάλει αυστηρότερους ελέγχους, αυτό δεν θα πρέπει να απολήγει εις βάρος των αρχών του δικηγορικού λειτουργήματος (να

καλούνται δηλαδή οι δικηγόροι να παραβιάζουν το καθήκον πίστης έναντι των εντολών τους και το επαγγελματικό απόρρητο) ούτε να καλούνται οι δικηγόροι – που εν πάση περιπτώσει πρέπει να ενεργούν εις όφελος των εντολών τους – να αναπληρώσουν τα κενά και τις αβεβαιότητες της φορολογικής νομοθεσίας. Εξ άλλου είναι σε εξέλιξη η βελτίωση της νομοθεσίας για το τι συνιστά αποδεκτό «φορολογικό σχεδιασμό» με ενερμονισμένους ορισμούς περί κατάχρησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που αφορά και το έργο των παρόχων φορολογικών συμβουλών.

Έκθεση ΕΕ για το κράτος δικαίου – Ιούλιος 2022

Στις 13 Ιουλίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την 3^η ετήσια Έκθεση για το Κράτος Δικαίου στην ΕΕ με στατιστικά στοιχεία για την απονομή της δικαιοσύνης στα κράτη-μέλη, αλλά και επισκόπηση των εξελίξεων από τη δημοσίευση της προηγούμενης Έκθεσης (Ιούλιος 2021). Η έκθεση είναι διαθέσιμη και στα ελληνικά στον ιστότοπο <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022DC0500&from=EN> και έχει μεγάλο ενδιαφέρον για τη σύγκριση σε ευρωπαϊκό επίπεδο (αν και η παροχή πληροφοριών εκ μέρους των ελληνικών δικαστηρίων δεν κρίνεται ικανοποιητική). Σε γενικές γραμμές διαπιστώνεται πρόοδος της ψηφιοποίησης των δικαστηριακών διαδικασιών (επ' αφορμή και της πανδημίας), ωστόσο διατυπώνονται ισχυρές επιφυλάξεις για την ανεξαρτησία και λογοδοσία των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών. Σχολιάζοντας την Έκθεση αυτή, η Πρόεδρος Ursula von der Leyen, στην Προγραμματική της Ομιλία τον Σεπτέμβριο 2022, επεσήμανε ότι η ΕΕ οφείλει να ενισχύσει το θεσμικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς, τόνισε το ρόλο των δημοσιογράφων στην διασφάλιση του κράτους δικαίου και παρατήρησε ότι χρήζει περαιτέρω προσοχής ο ρόλος των κρατικών διαφημίσεων σε μέσα ενημέρωσης και εν γένει η απρόσκοπτη

πρόσβαση του κοινού σε ανεξάρτητη πληροφόρηση.

Όσον αφορά την Ελλάδα, οι συστάσεις της ΕΕ για το σύστημα απονομής δικαιοσύνης περιλαμβάνουν: ενεργό συμμετοχή του δικαστικού σώματος στον διορισμό του Προέδρου και Αντιπροέδρου του ΣτΕ, τον ΑΠ και το ΕΣ λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα σε άλλα κράτη μέλη για το διορισμό ανώτατων δικαστικών λειτουργιών. Διατυπώνεται σκεπτικισμός για τη διαδικασία διορισμού των ανώτατων δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών, καθώς υπόκεινται εν δυνάμει σε απόπειρες επηρεασμού από την εκτελεστική εξουσία. Επισημαίνεται ότι θα πρέπει να ενισχυθεί ο ουσιαστικός έλεγχος όσον αφορά το πόθεν έσχες κάθε είδους δημοσίων λειτουργιών. Για την αποτελεσματική καταπολέμηση της διαφθοράς θα πρέπει να παρακολουθούνται και να διεξάγονται με συνέπεια οι αντίστοιχες δικαστικές υποθέσεις, καθώς επί του παρόντος το σύστημα συλλογής στατιστικών στοιχείων από τα δικαστήρια της χώρας υστερεί σημαντικά. Συστήνεται επίσης ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου για την βελτίωση των συνθηκών εργασίας των δημοσιογράφων (συμπεριλαμβανομένης της σωματικής τους ασφάλειας)

Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Κατόπιν επισκόπησης των υποβληθεισών προτάσεων, Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εισηγήθηκε να απονεμηθεί το Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 2022 (στην Ολομέλεια του Νοεμβρίου) από κοινού στην Ουκρανή δικηγόρο Nadia Volkona και την Ουκρανική Ολομέλεια (πρόταση που υποστήριξε και η Ελληνική Αντιπροσωπεία) ως ελάχιστη αναγνώριση του θάρρους και της έμπρακτης υποστήριξης του κράτους δικαίου εν καιρώ πολέμου, τονίζοντας ότι παρά την επιβολή στρατιωτικού νόμου τόσο οι δικηγόροι όσο και οι δικαστές εξακολουθούν να εργάζονται για την διαφύλαξη των θεμελιωδών δικαιωμάτων και

την λειτουργία της δικαιοσύνης στην πατρίδα τους.

Η πρόταση υπερψηφίστηκε στη Σύνοδο της Ανδόρρας, ενώ επίσης αποφασίστηκε με πρόταση της Γαλλικής Αντιπροσωπείας εκδόθηκε ψήφισμα συμπαράστασης υπέρ των δοκιμαζόμενων Ιρανών Δικηγόρων που αγωνίζονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα εν μέσω της έκρυθμης κατάστασης που έχει προκύψει από τους βάνανουσους περιορισμούς του καταπιεστικού καθεστώτος και του θανάτου υπό συνθήκες κράτησης της άτυχης Μάχσα Αμίνι.

Κυρώσεις κατά της Ρωσίας

Στις αρχές Οκτωβρίου 2022 δημοσιεύθηκε η Αναθεώρηση των Κυρώσεων της ΕΕ κατά της Ρωσίας, που πλέον περιλαμβάνει ρητά την απαγόρευση παροχής νομικών συμβουλευτικών υπηρεσιών στην Ρωσική Κυβέρνηση και νομικά πρόσωπα, οργανισμούς και οντότητες που εδρεύουν στη Ρωσία – με την εξαίρεση νομικών προσώπων που ανήκουν εξ ολοκλήρου σε νομικά πρόσωπα που εδρεύουν στην ΕΕ ή τον ΕΟΧ και τις υπηρεσίες που αφορούν αποκλειστικά υπεράσπιση σε δικαστηριακές διαδικασίες ή άσκηση ενδίκων μέσων.

Η Γραμματεία του CCBE παρακολουθεί επιμελώς τις κανονιστικές προτάσεις της ΕΕ και προωθεί τις θέσεις των Ευρωπαϊκών Δικηγόρων στα Ευρωπαϊκά Όργανα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι η εφαρμογή των κυρώσεων δεν διακινδυνεύει το δικηγορικό απόρρητο και το καθήκον πίστης των δικηγόρων έναντι των εντολέων είτε οι δικηγορικές υπηρεσίες παρέχονται στα πλαίσια κάποιας δικαστικής διαδικασίας είτε εκτός ή προ αυτής. Εξ άλλου, σχετικά με την προωθούμενη νομοθετική πρωτοβουλία για ποινικοποίηση της παραβίασης των υφιστάμενων κυρώσεων, το CCBE παρακολουθεί τις εξελίξεις ώστε να αποφευχθεί τυχόν στοχοποίηση των δικηγόρων που ενδεχομένως λαμβάνουν γνώση ενοχοποιητικών

για τους εντολείς τους περιστάσεων.

Επιτροπή Μετανάστευσης

Αντιπροσωπεία του CCBE μετέβη τον Οκτώβριο στη Λέσβο, όπου από το 2016 διεξάγεται με επιτυχία το πρόγραμμα του CCBE European Lawyers in Lesvos (ELIL) για παροχή νομικής συνδρομής σε αιτούντες άσυλο. Σκοπός της επίσκεψης είναι να αξιολογήσει την πολύτιμη εμπειρία του ELIL, ενόψει της πρότασης να οργανωθεί παρεμφερής πρωτοβουλία στην Πολωνία για τους Ουκρανούς πρόσφυγες.

Κατάρτιση δικηγόρων

Το CCBE συνεργάζεται στενά με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την κατάρτιση των Ευρωπαίων δικηγόρων σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων (πρόγραμμα HELP). Τον Οκτώβριο 2022 θα ξεκινήσει πρόγραμμα κατάρτισης σε ζητήματα δικηγορικής δεοντολογίας, το οποίο απευθύνεται στους δικηγόρους των κρατών-μελών του ΣτΕ.

Παράλληλα συνεχίζονται τα προγράμματα κατάρτισης που έχει εκπονήσει το CCBE από κοινού με το Ίδρυμα Ευρωπαϊών Δικηγόρων, TRADATA2, CIVILAW, LAWYEREX2. Επίσης το ELF οργάνωσε δύο διαδικτυακά σεμινάρια για τις κυρώσεις της ΕΕ κατά της Ρωσίας, τα οποία παρακολούθησαν 990 δικηγόροι και σχεδιάζεται να επαναληφθούν μέχρι το τέλος του 2022.

Συνάντηση με τον Ευρωπαϊό Εισαγγελέα

Τον Σεπτέμβριο 2022 εκπρόσωποι του CCBE και του Ευρωπαϊκού Συλλόγου Ποινικολόγων συναντήθηκαν με την Υπηρεσία του Ευρωπαϊκού Εισαγγελέα στο Λουξεμβούργο και ανταλλάξαν απόψεις για τα ζητήματα που προκύπτουν σε υποθέσεις διασυνοριακού χαρακτήρα (ενδ. άσκηση ενδίκων μέσων, πρόσβαση στη δικογραφία, διασφάλιση δικονομικών δικαιωμάτων, δικαστική συνδρομή μεταξύ αρχών των κρατών-μελών, ο ρόλος του συνηγόρου στη διάρκεια της ανάκρισης

και της διεξαγωγής της δίκης, ομοιόμορφη εφαρμογή των αρχών του ποινικού δικαίου

Άλλα θέματα

Με αφορμή την αποβολή της Ρωσίας από το Συμβούλιο της Ευρώπης, το CCBE συζήτησε την τροποποίηση του καταστατικού ώστε να προβλέπεται έξοδος ή αναστολή (αυτόματη ή κατόπιν απόφασης) μέλους όταν η χώρα προέλευσης του δικηγορικού συλλόγου εκπίπτει του ΣτΕ.

Στην Ολομέλεια του Δουβλίνου εγκρίθηκε δωρεά €32.000 στον Ουκρανικό Δικηγορικό Σύλλογο από τα κέρδη χρήσεως 2021. Κατόπιν εισήγησης του Ουκρανού απεσταλμένου, αποφασίστηκε να αποδοθεί η δωρεά μέσω του διεθνούς φιланθρωπικού οργανισμού Benevity και του Δικτύου LexisNexis, το οποίο έχει συμφωνήσει να προσauξάνει κατά 100% το ποσό της εκάστοτε δωρεάς. Τον Σεπτέμβριο 2022 ο Πρόεδρος του CCBE επισκέφθηκε την Ουκρανία και συμμετείχε στην Σύνοδο της Ουκρανικής Ολομέλειας εκφράζοντας την αλληλεγγύη των Ευρωπαίων δικηγόρων προς τους Ουκρανούς συναδέλφους τους. Εξ άλλου, όπως ενημέρωσε στην Διαρκή Επιτροπή ο εκπρόσωπος των Ουκρανών Δικηγόρων, οι δικηγόροι στην Ουκρανία εξακολουθούν να ασκούν το λειτούργημά τους και να επαγρυπνούν ώστε να μην καταλύεται η νομιμότητα με πρόσχημα την εμπόλεμη κατάσταση, ενώ επίσης δίνουν έμφαση στην υποστήριξη των πληττόμενων δικηγόρων και την διανομή ανθρωπιστικής βοήθειας. Εν όψει του Σχεδίου Αναδιοργάνωσης της Ουκρανικής Κυβέρνησης για την αναδιοργάνωση των κρατικών λειτουργιών (που περιλαμβάνει και το χώρο της δικαιοσύνης), χωρίς ωστόσο να ζητηθεί η συνδρομή των δικηγορικών συλλόγων, οι Ουκρανοί δικηγόροι απευθύνθηκαν στο CCBE και συμφωνήθηκε να συγκροτηθεί μικρή ομάδα εργασίας από εκπροσώπους των Ευρωπαίων δικηγόρων και της Ουκρανικής Ολομέλειας για να παρέχει νομική συνδρομή.

Του **Στρατή Σημαντήρη**
Δικηγόρου Πειραιά

Η αρίθμηση των νόμων του κράτους

Νόμος είναι ένα γραπτό κείμενο με διατάξεις νομοτεχνικά καταγεγραμμένες, που ρυθμίζουν τις ανάγκες της κοινωνίας μας εν τόπω και χρόνω. Ο νόμος είναι προϊόν διαδικασιών της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας και αποτυπώνει όχι μόνον τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας που πρέπει να ρυθμιστούν, αλλά και την ιστορική περίοδο κατά την οποία ψηφίστηκε.

Κατά την άσκηση της ελεύθερης δικηγορίας, όταν διεπίστωσα, ότι ο αριθμός 2545 αφορά όχι μόνο το νόμο 2545/1997 που ρυθμίζει προβλήματα των βιομηχανικών περιοχών της χώρας, αλλά και το Ν.Δ.2545/53 που αφορά τη σύσταση επιτροπής καθορισμού αποδόσεως και αντίστοιχου αποτιμήσεως των δημητριακών και τον ΑΝ2545/40 που αφορά ιδιωτικά σχολεία, φροντιστήρια και οικοτροφεία, τότε ασχολήθηκα προσωπικώς για να μην μπερδεύομαι.

Από 14-12-74 μέχρι σήμερα η αρίθμηση των νόμων είναι συνεχής με αραβικούς αριθμούς. Η αρίθμηση ξεκίνησε από τον αριθμό ένα.

Κατά την διάρκεια της δικτατορίας, από 21-04-1967 μέχρι 24-07-1974, εκδοθήκαν διάφορα νομοθετήματα. Η αρίθμηση ήταν με αραβικούς αριθμούς. Από 21-04-1967 έως 14-11-1968 εκδόθηκαν 628 αναγκαστικοί νόμοι που ξεκίνησαν από τον αριθμό ένα. Από 21-11-1968 μέχρι 31-05-1973 εκδόθηκαν με συνεχή αρίθμηση αραβικών στοιχείων ξεκινώντας από τον αριθμό ένα, 1403 νομοθετικά διατάγματα, ενώ από 02-06-1973

μέχρι 23-07-1974 εκδόθηκαν με συνεχή αρίθμηση αραβικών αριθμών ξεκινώντας από τον αριθμό ένα, 499 νομοθετικά διατάγματα και από 08-08-1974 μέχρι 07-12-1974 εκδόθηκαν επίσης 229 νομοθετικά διατάγματα (Ν.Δ.) με συνεχή αρίθμηση αραβικών αριθμών ξεκινώντας από τον αριθμό ένα.

Κατά την περίοδο 22-06-1946 έως 29-03-1967 εκδόθηκαν με συνεχή αρίθμηση αραβικών αριθμών 4610 νόμοι ξεκινώντας από τον αριθμό ένα.

Από την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου την 28-10-1940 και μέχρι την αποχώρηση των Γερμανών από την Ελλάδα εκδοθήκαν: α) 2244 Ν.Δ. με συνεχή αρίθμηση αραβικών αριθμών ξεκινώντας από τον αριθμό ένα και β) 1977 νόμοι με συνεχή αραβική αρίθμηση ξεκινώντας από τον αριθμό ένα. **Η εξόριστη ελληνική κυβέρνηση** κατά την διάρκεια της γερμανοϊταλικής κατοχής από 2-05-1941 έως 14-10-1943 εξέδωσε 332 Α.Ν., συνεχίζοντας όμως την αρίθμηση που υπήρχε πριν την γερμανική κατοχή, με αποτέλεσμα οι νόμοι αυτοί να ξεκινούν από τον Α.Ν. 3001 μέχρι τον Α.Ν. 3332.

Μετά την κατοχή, από 27-10-1944 έως 13-02-1945 εκδόθηκαν με συνεχή αραβική αρίθμηση 118 νόμοι. Από 14-02-1945 έως 30-03-1946 εκδόθηκαν 1066 ΑΝ, ξεκινώντας από τον ΑΝ 119 έως ΑΝ 1185. Από 12-04-1946 μέχρι 11-05-1946 εκδόθηκαν νομοθετικά διατάγματα χωρίς αρίθμηση.

Κατά την διάρκεια της δικτατορίας του Ιωάννη Μεταξά από 05-08-1936 έως 26-04-1941 εκδόθηκαν με συνεχή αραβική αρίθμηση 2925 νόμοι ξεκινώντας από τον αριθμό ένα.

Κατά την περίοδο πριν την δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά εκδόθηκαν: α) από 1-5-1936 μέχρι 22-05-1936 4 νόμοι με συνεχή αραβική αρίθμηση ξεκινώντας από τον αριθμό ένα, β) από 3-02-1845 μέχρι 27-02-1935 εκδόθηκαν 6457 νόμοι. Εξ' αυτών 2323 νόμοι εκδόθηκαν με αραβικούς αριθμούς, ενώ όλοι οι υπόλοιποι εκδόθηκαν με ελληνική αρίθμηση ξεκινώντας από τον αριθμό Α, δηλαδή από τον αραβικό αριθμό ένα, γ) κατά την περίοδο 15-10-1862 έως 19-2-1863 εκδόθηκαν ψηφίσματα χωρίς αρίθμηση, δ) από 28-2-1863 έως 31-10-1863 εκδόθηκαν ψηφίσματα με ελληνικά αριθμητικά σύμβολα και ε) από 1-2-1833 έως 10-11-1844 εκδόθηκαν **νόμοι χωρίς αρίθμηση** είτε με ελληνικά σύμβολα είτε με αραβικά σύμβολα, οι οποίοι είχαν δημοσιευτεί στα 33 ΦΕΚ αυτής της περιόδου.

Από την καταγραφή του τρόπου αρίθμησης των νόμων ή των νομοθετικών διαταγμάτων στην Ελλάδα προκύπτουν πολλά συμπεράσματα. Πρό-

χειρα αναφέρω μερικά:

Α) Η προσπάθεια των Μεγάλων Δυνάμεων – δανειστών εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στήριξε την Ελληνική Επανάσταση το 1821 θεωρώντας, ότι οι κάτοικοι αυτής της άκρης της Ευρώπης είναι απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων, επειδή η ομιλούμενη γλώσσα ήτο συνήθως τα ελληνικά. Για να τονωθεί η προσπάθεια αυτή και οι νόμοι απέκτησαν αρίθμηση με τα ελληνικά αριθμητικά σύμβολα.

Β) Οι πολιτειακές διαφοροποιήσεις (βασιλεία, δημοκρατία, δικτατορία) απεικονίζεται και στην αρίθμηση των νόμων. Σε περιόδους μεγάλων εντάσεων εμφανίστηκαν τα φαινόμενα να μην δοθούν κάποιοι αριθμοί σε νόμους ή να υπάρξει διπλή αρίθμηση.

Γ) Ο δικηγόρος γι' αυτό γνωρίζει και την ελληνική αρίθμηση και την αραβική και επιπλέον προσέχει, εάν ο ίδιος αριθμός εξυπηρετεί νομοθετήματα διαφορετικών χρονικών περιόδων, είτε ο αριθμός απεικονίζεται με αραβικά στοιχεία, είτε ο αριθμός απεικονίζεται με ελληνικά στοιχεία.

Καλό κουράγιο!

ΕΝΩΣΗ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΑΣΚΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ (Ε.Α.Ν.Δ.Ι.Π.)

Στις 02-03-2022 συγκροτήθηκε σε σώμα το νέο Δ.Σ. της Ε.Α.Ν.Δ.Ι.Π., το οποίο αναδείχθηκε κατόπιν της εκλογικής διαδικασίας που έλαβε χώρα στις 25-02-2022 στα γραφεία του Δ.Σ.Π. Έχοντας διανύσει ήδη επτά μήνες, αισθανόμαστε την ανάγκη να πραγματοποιήσουμε έναν πρώτο απολογισμό της δράσης μας και να μοιραστούμε μαζί σας τους στόχους που έχουμε θέσει για το μέλλον.

Πρωταρχικό μέλημα που απασχόλησε την Ένωση μας ήταν η επίλυση σειράς γραφειοκρατικών ζητημάτων που είχαν παραμείνει εκκρεμή επί σειρά ετών.

Η έλλειψη έδρας, ΑΦΜ, καθώς και η επικαιροποίηση του καταστατικού μας ήταν τα πρώτα ζητήματα στην ατζέντα των αλλαγών μας, με την αναζήτηση της έδρας να αποτελεί τον πιο δυσεπίλυτο γρίφο. Αν και βρεθήκαμε αντιμέτωποι με πληθώρα νομικών και πραγματικών εμποδίων, καταφέραμε, με την πολύτιμη βοήθεια του Δ.Σ.Π και του Τ.Α.Δ.Π να μας παραχωρηθεί η χρήση του εντευκτηρίου του ΔΣΠ ως έδρα της Ένωσής μας. Η απόκτηση ΑΦΜ και η τροποποίηση του καταστατικού μας έχουν ήδη δρομοποιηθεί και αναμένεται να υλοποιηθούν εντός των επόμενων εβδομάδων.

Η αλλαγή της επωνυμίας της ένωσης μας από Σ.Ν.Α.Δ.Π. στο πιο εύχο ΕΑΝΔΙΠ και η απόκτηση νέου σήματος (logo) αποτέλεσαν δύο νέα στοιχεία εκσυγχρονισμού και ανανέωσης του σωματείου μας.

Επιτύχαμε την ανανέωση της συνεργασίας με την εταιρεία νομικών εκδόσεων "ΤΕΤΡΑΒΙΒΛΟΣ", εξασφαλίζοντας σημαντικές εκπτώσεις στα μέλη μας.

Σε συνεργασία με ειδικό σύμβουλο, ο οποίος εδρεύει στον Πειραιά, θα παρέχεται διαρκής ενημέρωση στα μέλη της ενώσεως μας για προγράμματα ΕΣΠΑ, συνδράμοντας παράλληλα στη κατάρτιση των σχετικών φακέλων για τη συμμετοχή σε αυτά.

Εντός σύντομου χρονικού διαστήματος θα τεθεί σε λειτουργία και η νέα μας ιστοσελίδα, η οποία θα είναι άμεσα προσβάσιμη στο κοινό μέσω σχετικού υπερσυνδέσμου στην αντίστοιχη του Δ.Σ.Π. Η συγκεκριμένη ιστοσελίδα πέρα από την ενημερωτική της

Εκθεση Πεπραγμένων και Στοχοθεσία

λειτουργία θα αποτελεί έναν δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ ασκούμενων – νέων δικηγόρων και φυσικά ένα πεδίο γόνιμου προβληματισμού και πρωτοβουλιών για την αναβάθμιση της επαγγελματικής μας καθημερινότητας.

Ακόμη, σε συνεργασία με την επιτροπή νέων και ασκούμενων Δικηγόρων του Δ.Σ.Π, στην οποία συμμετέχουν και μέλη του συλλόγου μας, προωθούμε αρμοδίως τα αιτήματά μας και προσπαθούμε σε συνεργασία με τον Δ.Σ.Π., όταν αυτό είναι δυνατό, να αναδεικνύουμε τα προβλήματα των ασκούμενων και νέων Δικηγόρων τόσο σε θεσμικό επίπεδο όσο και σε ζητήματα της επαγγελματικής καθημερινότητας.

Πρωταρχικός μας στόχος είναι η ανάδειξη των προβλημάτων των ασκούμενων και νέων δικηγόρων

και η προάσπιση των δικαιωμάτων τους. Εξ' αυτού του λόγου είμαστε σε διαρκή συνεργασία και επικοινωνία με την επιτροπή νέων και ασκούμενων Δικηγόρων του Δ.Σ.Π θέτοντας του προβληματισμούς μας και προτείνοντας ενέργειες προς επίλυση των ζητημάτων που ανακύπτουν στην καθημερινότητα μας.

Τέλος, η ένωση μας επεξεργάζεται ήδη την υποβολή προτάσεων προς τη Συντονιστική Επιτροπή της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων για την

τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Δικηγόρων και του Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος, με σκοπό να γίνουν προοδευτικά βήματα για τη βελτίωση της επαγγελματικής καθημερινότητας των ασκούμενων Δικηγόρων και την εξασφάλιση της ελάχιστης αμοιβής τους.

Στις 08-04-2022 πραγματοποιήσαμε με μεγάλη επιτυχία την πρώτη μας εκδήλωση στο «MARDI». Η προσέλευση συναδέλφων και φίλων κάθε ηλικίας ήταν τεράστια, δείχνοντας μας έμπρακτα τη στήριξή τους στο νέο αυτό ξεκίνημα του συλλόγου μας, χωρίς την οποία οι ανωτέρω δράσεις δε θα είχαν υλοποιηθεί.

Αντώνης Κεπεσίδης,
Πρόεδρος Ε.Α.Ν.Δ.Ι.Π.

Παναγιώτης Σταματογιάννης,
Γραμματέας Ε.Α.Ν.Δ.Ι.Π.

Ε.Α.Ν.Δ.Ι.Π.

του Θωμά Σταμόπουλου,
Δικηγόρου Πειραιά

I
Ο κόσμος ισχυρίζεται, ότι οι Δικηγόροι διοικούν τον τόπο.....!!!!!! Όμως η παραπάνω αναφορά είναι εντελώς άστοχος και άτοπος και σε ουδεμία περίπτωση εκφράζει και αντιπροσωπεύει την αλήθεια.

Για τον γράφοντα η επαγγελματική τάξη, η οποία διοικεί την Χώρα και το κυριότερο όλων, έχει κατοχυρώσει απόλυτα τις αμοιβές και τα συμφέροντα της, είναι η επαγγελματική τάξη των Πολιτικών Μηχανικών.....!!!!!!

Αυτό δύναται κάποιος συναλλασσόμενος, να το αντιληφθεί, μόνο, σε περίπτωση κατά την οποία εμπλακεί σε αντιπαράθεση με Πολιτικό Μηχανικό.....!!!!!!

Γ' αυτόν τον λόγο θα ήταν καλό οι αγαπητοί συνάδελφοι, έχοντες υπ' όψιν το ανωτέρω αναμφίβολο δεδομένο, να το χρησιμοποιούν προς αντίκρουση των ισχυριζομένων, πως η τάξη των Δικηγόρων είναι αυτή, που κυριαρχεί από επαγγελματικής και οικονομικής πλευράς στην Χώρα

II
Είναι απαράδεκτο, να μην αποδίδεται η Ελληνική ιθαγένεια σε μητέρες ή πατέρες, οι οποίοι έχουν αποκτήσει τέκνα με ημεδαπό υπήκοο, εάν δεν υποβληθούν στην οδυνηρή διαδικασία των γραπτών εξετάσεων στην Ελληνική γλώσσα.....!!!!!!

Πρόκειται περί μίας νομοθετικής παραλείψεως, η οποία έχει εγκλωβίσει, λόγω της ελεύσεως χιλιάδων αλλογενών στην Χώρα μας, ικανότατο αριθμό ατόμων και δημιουργεί σοβαρότατα προβλήματα στις οικογένειές τους, χωρίς να υπάρχει κάποιος δικαιολογικός λόγος, ιδίως, εάν ληφθεί υπ' όψιν, ότι τα ανωτέρω άτομα έχουν δημιουργήσει ισχυρούς δεσμούς με την Χώρα μας, ως όντα γεννήτορες Ελλήνων υπηκόων. Επαγωγικά, πρέπει να τονισθεί, ότι με αυτήν την παράλειψη η Ελληνική Πολιτεία, μέσα στις τόσες άλλες αστοχίες, οι οποίες ρυθμίζουν την ζωή στην πατρίδα μας, καταδεικνύει την πλήρη αδυναμία, να οργανώσει την δράση του κοινωνικού συνόλου κατά τον ενδεδειγμένο τρόπο.

III

Κάτι πρέπει να γίνει με τις εταιρείες διαχειρίσεως εισπράξεως απαιτήσεων. Δεν είναι δυνατόν σε καθημερινή βάση να βομβαρδίζουν ανελέητα τους χρεοφειλέτες. Το παραπάνω φαινόμενο έχει προκαλέσει σοβαρά κοινωνικά προβλήματα πολλαπλής μορφής, τα οποία όλοι γνωρίζουμε. Στα πλαίσια αυτά η Πολιτεία επιτάσσεται, όπως θέσει κανόνες αναφορικά με την συχνότητα των κλήσεων και το χρονικό σημείο, στο οποίο θα γίνονται. Δεν είναι δυνατόν, να συνεχισθεί αυτό το απαράδεκτο φαινόμενο.

IV

Συνέβη και αυτό!!!! Συγκεκριμένα Δικαστής στο Πρωτοδικείο Αθηνών, δικάσασα κατά την διαδικασία των Ασφαλιστικών Μέτρων, απέρριψε αίτημα για χορήγηση προσωρινής διαταγής για την αναστολή εκτελέσεως πλειστηριασμού, η οποία είχε υποβληθεί στο Πρωτοδικείο Αθηνών σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 6 του Ν. 3869/2010, ο οποίος θα λάβει χώρα κατά τα τέλη Σεπτεμβρίου του τρέχοντος έτους, πλην, όμως, ώρισε σαν χρόνο εκδικάσεως της κυρίας αιτήσεως αναστολής ημερομηνία του μηνός Νοεμβρίου του τρέχοντος έτους, δηλαδή, ούτε ολίγο, ούτε πολύ, θα είχε διενεργηθεί ο περί ου ο λόγος πλειστηριασμός και δεν θα υπήρχε λόγος εκδικάσεως της παραπάνω αιτήσεως αναστολής..... Ο γράφων θεωρεί, ότι επιβάλλεται η επίδειξη ιδιαίτερης προσοχής από πλευράς των δικαζόντων, διότι άλλως εκτίθενται χωρίς λόγο δημιουργώντας προβλήματα, τα οποία δεν είναι θεραπεύσιμα. Για όποιον ενδιαφέρεται, να ενημερωθεί πληρέστερα για το παραπάνω παράδοξο φαινόμενο, ο γράφων διατελεί στην διάθεση του παρέχοντας τα σχετικά στοιχεία.....

V

Οι πλειστηριασμοί ακινήτων διενεργούνται, πλέον, κατ' ηλεκτρονικό τρόπο με αποτέλεσμα ο χρεοφειλέτης του οποίου το ακίνητο εκπλειστηριάζεται, να ζημιούται, ακόμη, περισσότερο, δηλαδή πέραν της οριστικής απώλειας του ακινήτου του, με την εκπλειστηρίαση του αντί τιμήματος το οποίο είναι έλασσον αυτού, το οποίο θα επετυγχάνετο σε περίπτωση κατά την οποία, οι υποψήφιοι υπερθεματιστές διηγωνίζοντο δια ζώσης, όπως κατά το παρελθόν συνέβαινε.

Το άνω φαινόμενο αποτελεί δυστυχώς, όπως γνωρίζετε όλοι οι παροικούντες στην Ιερουσαλήμ θλιβερή συνέπεια της κινήσεως των αφρόνων συμπολιτών μας, οι οποίοι εισήρχοντο τα Συμβολαιογραφικά Γραφεία, προκειμένου να εμποδίσουν την διενέργεια πλειστηριασμών!!! Η ασχετοσύνη τους, η αφέλεια τους, η αφροσύνη τους και κυρίως η Μητροπολιτική τους διάθεση επέφεραν το σημερινό θλιβερό αποτέλεσμα, το οποίο τους εξέθεσε και τους εκθέτει ανεπανόρθωτα στην συνείδηση των υγιώς σκεπτομένων συμπολιτών μας.

VI

Με αφορμή την διαδικασία της πλήρους ψηφιοποιήσεως των λειτουργιών του Δημοσίου ο γράφων θεωρεί, πως το πλήρωμα του χρόνου επήλθε και για την διεξαγωγή προανακριτικών και ανακριτικών διαδικασιών, ως και κυρίως δικαστικών διαδικασιών κατά τηλεματικό τρόπον. Ο γράφων προ πολλών ετών από την παρούσα στήλη είχε τονίσει την επιτακτικότητα της απλοποιήσεως της διαδικασίας με την χρήση της τηλεματικής στα πλαίσια της εξοικονομήσεως χρόνου, χώρου και χρημάτων από πλευράς Δημοσίου και διαδίκων μερών.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης πρέπει, επιτέλους, να επισπεύσει τις διαδικασίες για την ψηφιοποίηση της απονομής της Δικαιοσύνης, ο καιρός ήγγικεν!!!

VII

Μέσα στα παράδοξα, τα οποία αντιμετώπισα στη σταδιοδρομία μου είναι και το καθεστώς της παραιτήσεως των Δημοσίων και Δημοτικών Υπαλλήλων δια της υποβολής διπλής !!!!! διαδοχικής δηλώσεως...

Ο γράφων αδυνατεί, να συλλάβει την χρησιμότητα του παραπάνω θεσμού, ο οποίος το μόνον, το οποίο προκαλεί ως φαινόμενο, είναι η επίταση των γραφειοκρατικών διαδικασιών!!!! και ουδέν άλλο.

Με άλλα λόγια το νομοθετικό καθεστώς πρέπει, να μεταβληθεί και η οικειοθελής παραίτησις των Δημοσίων και Δημοτικών υπαλλήλων πρέπει, να λαμβάνει χώρα με την υποβολή εφ' άπαξ δηλώσεως.

Όχι άλλη γραφειοκρατία, έλεος, σε ποια εποχή ζούμε;

Ψήφισμα του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά για τα δικαιώματα της Γυναίκας με αφορμή τη δολοφονία της Μάχσα Αμίνι (30.9.2022)

1.-Ολόκληρη η υφήλιος συγκλονίστηκε από την δολοφονία της Μάχσα Αμίνι μετά από τον ξυλοδαρμό και τα βασανιστήρια που υπέστη η 22χρονη Ιρανή ενόσω ήταν κρατούμενη της «αστυνομίας ηθών» του Ιράν.

Η δολοφονία της Μάχσα Αμίνι αποτέλεσε το έναυσμα για τους πολίτες του Ιράν, γυναίκες και άνδρες ενωμένους να διαδηλώσουν μαζικά υπέρ της ισότητας των γυναικών και των δικαιωμάτων που οφείλουν να απολαμβάνουν και κατά της καταπίεσης από το Θεοκρατικό καθεστώς. Τις διαδηλώσεις αυτές η Ιρανική Πολιτεία προσπάθησε και προσπαθεί να καταπνίξει με όλα τα μέσα συμπεριλαμβανομένου εκείνου της ένοπλης καταστολής με αποτέλεσμα τον θάνατο 76 τουλάχιστον πολιτών για το αυτονόητο, ότι δηλαδή οι γυναίκες και οι άνδρες είναι ίσοι και πρέπει να απολαμβάνουν τα ίδια ανθρώπινα δικαιώματα χωρίς κανέναν περιορισμό εξαιτίας του φύλου τους.

2.-Τα ανθρώπινα δικαιώματα συνιστούν τον πυρήνα του Κράτους Δικαίου και περιγράφονται αναλυτικά στην Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, η οποία στην αρχή της (αρθ.1) αναφέρεται ότι:

«Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα».

3.-Αντίστοιχα φαινόμενα, όμως, έκαναν την εμφάνισή τους και στις «ανεπτυγμένες» κοινωνίες όπου τα δικαιώματα της γυναίκας βάλλονται. Τρανό παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη μεταστροφή της νομολογίας του Ανώτατου Δικαστηρίου των ΗΠΑ, όπως αυτή είχε τεθεί στην υπόθεση *Roe v Wade* (1973), αφού πλέον το δικαίωμα στην άμβλωση δεν καθορίζεται από την Ομοσπονδιακή Νομοθεσία με την ενιαία καθο-

λική προστασία που επιβάλλει, αλλά από το εκάστοτε Πολιτειακό Δίκαιο. Με τον τρόπο αυτό μειώνεται η έκταση και η αξία του δικαιώματος, καθώς αυτό δεν νοείται πλέον ως κάτι που χρήζει ενιαίας προστασίας, αλλά ως κάτι λιγότερης σημασίας ώστε να επαφίεται στον πολιτειακό νομοθέτη. Δυστυχώς, τέτοιες επιθέσεις ενάντια στο δικαίωμα αυτοδιάθεσης του σώματος της γυναίκας συμβαίνουν και στην Χώρα μας, ευτυχώς μεμονωμένες όπως στην περίπτωση ανώτατου κληρικού που έκανε αναφορά στην άμβλωση ως εγκληματική πράξη.

4.-Ο αγώνας για την προστασία των δικαιωμάτων της γυναίκας είναι οικουμενικός και ανεξάρτητος από θρησκευτικές ή πολιτισμικές πεποιθήσεις, καθώς εδράζεται στην αρχή της ελευθερίας, της αυτοδιάθεσης και της ισότητας. Είναι λοιπόν, απαραίτητο εμείς ως δικηγόροι, συλλειτουργοί της δικαιοσύνης και θεσμικοί υπερασπιστές των δικαιωμάτων, να στηλιτεύουμε την καταπάτηση ή απόπειρα καταπάτησης των δικαιωμάτων αυτών από όπου και αν προέρχεται αυτή είτε αφορά ξένες Χώρες είτε πολύ περισσότερο αν αυτό συμβαίνει στην ίδια μας την Χώρα. Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η ισότητα των γυναικών είναι ΑΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΑ.

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά στέκεται αλληλέγγυος με όλους τους αγωνιζόμενους πολίτες υπέρ της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Καταδικάζει τη βία και την θεσμοθετημένη καταπάτηση των δικαιωμάτων των γυναικών όπου κι αν αυτή λαμβάνει χώρα, καθώς και την μεταχείρισή τους ως υποδεέστερων πολιτών, θα συνεχίσει δε να αγωνίζεται για την προάσπιση του Κράτους Δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ενάντια σε κάθε προσπάθεια περιορισμού των δικαιωμάτων των γυναικών.

Καταδίκη από τον ΔΣΠ της αστυνομικής αυθαιρεσίας σε βάρος Δικηγόρου Πειραιά

Το Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά έλαβε γνώση της από 12/07/2022 αναφοράς Δικηγόρου Πειραιά προς τον Πρόεδρο του Συλλόγου επ' αφορμή τού πρωτοφανούς και βαρύτατου επεισοδίου που έλαβε χώρα τις απογευματινές ώρες της 08/07/2022 στο Α.Τ. Ομόνοιας σε βάρος του.

Κατά την αναφορά και με όσα ο ίδιος εξέθεσε ενώπιον του Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου στις 14/07/2022, στο οποίο κλήθηκε να παρευρεθεί, ο συνάδελφος προσήλθε στο Α.Τ. Ομόνοιας μαζί με την εντολέα του για τη βεβαίωση γνησίου της υπογραφής της και αντιμετώπισε την αδικαιολόγητη και σκαιά συμπεριφορά του Αξιωματικού Υπηρεσίας.

Συγκεκριμένα, ο Αξιωματικός Υπηρεσίας, παρότι είχε γνώση της δικηγορικής ιδιότητας του συναδέλφου, έφθασε στο σημείο παντελώς αναίτια και παράνομα να τον συλλάβει, ανεπίτρεπτα να τον απειλήσει ότι θα εφαρμοσθεί στην περίπτωση του η αυτόφωρη διαδικασία και, με τη συνδρομή άλλων αστυνομικών, τού έβαλε χειροπέδες προκαλώντας σε αυτόν εμφανείς στα χέρια του μώλωπες, όπως προκύπτει από το φωτογραφικό υλικό που προσκομίστηκε.

Να σημειωθεί ότι ο συνάδελφος είναι ινσουλινοεξαρτώμενος και εξαιτίας τού σε

βάρος του επεισοδίου υπέστη κρίση υπογλυκαιμίας που μπορούσε να προκαλέσει βαρύτατες συνέπειες για την υγεία του.

Μάλιστα, όπως αναφέρει στην αναφορά του και κατέθεσε στη συνεδρίαση του Δ.Σ., αφέθηκε ελεύθερος μόνο μετά την παρέμβαση του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά Ηλία Κλάππα, ο οποίος επιλήφθηκε προσωπικά του σε βάρος τού συναδέλφου επεισοδίου.

Το Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά καταδικάζει απερίφραστα τη συμπεριφορά αυτή του Αξιωματικού Υπηρεσίας του Α.Τ. Ομόνοιας και των λοιπών αστυνομικών που ενεπλάκησαν ως ευθέως παράνομη και απολύτως περιφρονητική προς τον συγκεκριμένο συνάδελφο και γενικότερα προς τον ρόλο του δικηγόρου ως συλλειτουργού της Δικαιοσύνης και θεωρεί ότι το συμβάν αυτό αποτελεί, αφενός, προσβολή στην αξιοπρέπεια του συναδέλφου και αφετέρου, αποτελεί ιδιαιτέρως ανησυχητικό περιστατικό παρεμπόδισης δικηγόρου από αστυνομικά όργανα κατά την άσκηση των καθηκόντων του και ευθεία παραβίαση του «Κώδικα περί Δικηγόρων» (ν. 4194/2013) και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Επισκέψεις του ΔΣΠ στον νέο Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και τη νέα Πρόεδρο του ΣτΕ

Στις 21/07/2022 ο Πρόεδρος του Δ.Σ.Π. Ηλίας Κλάππας και τα μέλη του Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά Πολυχρόνης Περιβολάρης (Αντιπρόεδρος), Παναγιώτα Μπουρλετίδου (Γεν. Γραμματέας) και Στέλιος Φαζάκης (Σύμβουλος-Ταμίας), επισκέφθηκαν το νέο Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. **Ισίδωρο Ντογιάκου**.

Η συνάντηση διεξήχθη σε άριστο και εποικοδομητικό κλίμα. Συζητήθηκαν ζητήματα που αφορούν στην Ποινική Δικαιοσύνη και δεσμεύτηκαν και οι δύο πλευρές ότι θα συνεργαστούν για την αντιμετώπιση αυτών.

Στις 19/07/2022 ο Πρόεδρος του Δ.Σ.Π. Ηλίας Κλάππας και τα μέλη του Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, επισκέφθηκαν τη νέα Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας κα **Ευαγγελία Νίκα**.

Δόθηκε προτεραιότητα στην ανάγκη συνεργασίας και από τις δύο πλευρές ώστε να αντιμετωπισθούν θέματα που απασχολούν την Διοικητική Δικαιοσύνη.

Μεταξύ άλλων, συζητήθηκε ο προβληματισμός που υπάρχει στο Δικηγορικό Σώμα για το στενό πλαίσιο που δημιουργεί ο νόμος 3900/2010 αναφορικά με το παραδεκτό των λόγων έφεσης και αναίρεσης, η εφαρμογή του οποίου κατατείνει εμμέσως στην καθιέρωση της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας ως πηγής δικαίου. Τονίστηκε η αναγκαιότητα ύπαρξης καλής συνεργασίας Δικηγόρων με τους Εισηγητές του ΣτΕ και τους Βοηθούς Εισηγητών προς όφελος της προόδου της διαδικασίας. Ετέθη το ζήτημα της αντιμετώπισης της καθυστέρησης τόσο στην εκ-

Ο Πρόεδρος του ΔΣΠ κ. Ηλίας Κλάππας και μέλη του Προεδρείου ΔΣΠ κατά την επίσκεψη στον νέο Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Ισίδωρο Ντογιάκο

δίκαση των υποθέσεων όσο και στη διάσκεψη για την έκδοση απόφασης.

Τέλος, από την πλευρά του Δ.Σ.Π. ζητήθηκε να υπάρξει δυνατότητα πρόσβασης των δικηγόρων στην βάση δεδομένων της Νομολογίας του ΣτΕ. Σημειώνεται ότι για το θέμα αυτό η Επιτροπή Πληροφοριακών Συστημάτων του ΣτΕ απέστειλε στις 28/07/2022 επιστολή στον Δ.Σ.Π. σύμφωνα με την οποία η πρόσβαση στην Νομολογία του ΣτΕ είναι προς το παρόν εφικτή μόνο ως προς τις αποφάσεις που αναρτώνται στον ιστότοπο του Δικαστηρίου. Η Νομολογία θα καταστεί πλήρως προσβάσιμη τόσο από τους δικηγόρους όσο και από άλλους εξωτερικούς χρήστες, όταν ολοκληρωθεί η πλήρης ανωνυμοποίησή της. Τούτο προβλέπεται στο πλαίσιο του έργου «Ψηφιακή αναβάθμιση ΟΣΔΔΥ-ΔΔ» του οποίου η δημοπράτηση βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη.

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ
ΣΥΛΛΟΓΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Αυτόφωρη διαδικασία επί δικηγόρων και αστυνομική αυθαιρεσία

Η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, κατά τη συνεδρίασή της στην Καβάλα, στις 10.9.2022, με αφορμή συζητούμενα και ολοένα αυξανόμενα περιστατικά αστυνομικής αυθαιρεσίας και βίας σε βάρος δικηγόρων εξέδωσε σχετική ανακοίνωση μεταξύ των οποίων αναφέρει τα εξής:

“Ο σεβασμός στο θεσμικό ρόλο του δικηγόρου, η αξιοπρέπειά μας και η προάσπιση των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών αποτελούν πρόταγμα για το δικηγορικό σώμα. Θεωρούμε αδιανόητη και παράνομη την κράτηση δικηγόρων για πλημμεληματικού χαρακτήρα αδικήματα, όπως και την παραβίαση της αριθμ. 2/2021 εγκυκλίου του Αντεισαγγελέα Αρείου Πάγου.

Οι δικηγόροι, λόγω του λειτουργηματικού χαρακτήρα του επαγγέλματός τους, ως συλλειτουργοί της Δικαιοσύνης, εντάσσονται στα πρόσωπα ειδικής δωσιδικίας, δεν ακολουθείται για αυτούς η αυτόφωρη διαδικασία στα πλημμελήματα και η κράτησή τους δεν είναι σύνηθες.

Δεν οδηγούνται στο κρατητήριο αλλά υπάρχει νόμιμη υποχρέωση του αρμοδίου ανακριτικού υπαλλήλου να ειδοποιήσει αυτοστιγμεί τον αρμόδιο Εισαγγελέα.

Ο τελευταίος, είτε θα διατάξει να οδηγηθεί ο δικηγόρος άμεσα ενώπιόν του, είτε ακόμη και τηλεφωνικά θα δώσει εντολή να αφεθεί ελεύθερος, βασιζόμενος στην εκτίμηση της βαρύτητας του εγκλήματος και της προσωπικότητας του συλληφθέντος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 279 ΚΠΔ, η εφαρμογή του οποίου πρέπει να αποτελεί πρώτη προτεραιότητα.

Η καθ’ υπέρβαση των νομίμων ορίων συμπεριφορά αστυνομικών οργάνων απάδει στο κράτος

δικαίου και στη δημοκρατική λειτουργία και αντίκειται στη θεσμική αποστολή της αστυνομικής δύναμης...”

Σε υλοποίηση της ανωτέρω απόφασής της αντιπροσωπεία της Ολομέλειας αποτελούμενη από τον Πρόεδρό της Δημήτρη Βερβεσό, τον Πρόεδρο του ΔΣ Πειραιά Ηλία Κλάππα και τον Πρόεδρο του ΔΣ Ζακύνθου Ιωάννη-Διονύσιο Γιατρά συναντήθηκε με τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη κ.Παναγιώτη Θεοδωρικάκο και τον Αρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας κ. Κωνσταντίνο Σκούμα

Η αντιπροσωπεία της Ολομέλειας επεσήμανε την ανάγκη να εφαρμόζεται απαρέγκλιτα από τα αστυνομικά όργανα η σχετική εισαγγελική εγκύκλιος του Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου κ. Παπαγεωργίου Δημήτρη και ζήτησε να διερευνηθούν πλήρως τα καταγγελλθέντα περιστατικά και να αποδοθούν οι ευθύνες, όπου ανήκουν. Στο κράτος δικαίου δεν μπορούν να γίνονται ανεκτές παραβατικές συμπεριφορές και δη οργάνων που έχουν επωμισθεί το καθήκον τήρησης της νομιμότητας.

Για τα περιστατικά αυτά, έχει επιληφθεί πειθαρχικά ήδη ο Υπουργός και η ηγεσία της ΕΛ.ΑΣ. αλλά και ο Συνήγορος του Πολίτη, ο οποίος διενεργεί αυτοτελή έρευνα, όπως προκύπτει από την από 9.9.2022 επιστολή του.

Η Ολομέλεια θα παρακολουθεί στενά την εξέλιξη του θέματος, αναμένοντας την ολοκλήρωση της σχετικής έρευνας, που θα πρέπει να γίνει εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος αλλά και τις αναγκαίες παρεμβάσεις τόσο του Υπουργείου, όσο και της Αστυνομίας ώστε να μη παρουσιασθούν άλλα τέτοια περιστατικά.

Της **Λέττας Μπενετάτου**,
επ. Δικηγόρου Πειραιά

OSMAN KABALA

Ένας υπερασπιστής ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ακτιβιστής και φιλόανθρωπος στην φυλακή στο «βασίλειο του σκότους»

Ο Οσμάν Καβαλά είναι Τούρκος επιχειρηματίας, υπερασπιστής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μαϊκήνας της τέχνης στην Τουρκία. Γεννήθηκε στο Παρίσι με καταγωγή από τα καπνοχώρια του Νέστου, επίτιμος δημότης Καβάλας και ιδρυτικό μέλος του Ινστιτούτου Κοινωνικών Κινημάτων και Ιστορίας Καπνού Καβάλας. Το 2019 και ενώ βρισκόταν στη φυλακή του απονεμήθηκε το Βραβείο Ευρωπαϊκής Κληρονομιάς. Έχει υπερασπιστεί τα δικαιώματα των μειονοτήτων στην Τουρκία και τάχθηκε πάντα υπέρ της κοινωνικής δικαιοσύνης και του κράτους δικαίου. Από νωρίς ανέπτυξε έντονη δραστηριότητα για τις ατομικές ελευθερίες μέσα στο καταπιεστικό κράτος της Τουρκίας. Ο Καβαλά είχε συλληφθεί τον Οκτώβριο του 2017, κατηγορούμενος για τον ρόλο του στις διαδηλώσεις του 2013 γνωστές ως «κίνημα του Γκεζί» κατά της κυβέρνησης Ερντογάν, καθώς και για υπόθεση σχετική με την αποτυχημένη απόπειρα πραξικοπήματος του Ιουλίου 2016, κατηγορίες τις οποίες ο ίδιος αρνείται. Παρέμεινε προφυλακισμένος 4 χρόνια και τελικά τον Απρίλιο του 2022 σε μια δίκη που κράτησε λιγότερο από μία ώρα, το 13ο Ανώτατο Ποινικό Δικαστήριο Της Κωνσταντινούπολης τον καταδίκασε σε δισ ισόβια χωρίς αναστολή για την υποκίνηση των διαδηλώσεων του πάρκου Γκεζί στην Κων/πολη το 2013. Το ίδιο δικαστήριο δε καταδίκασε σε κάθειρξη 18 ετών άλλα επτά άτομα, με την ίδια κατηγορία, γεγονός που τα αντιπολιτευόμενα μέσα ενημέρωσης το ερμηνεύουν ως

«καταδίκη της αντίστασης Γκεζί». Αξίζει να σημειωθεί ότι καταδικάστηκε για κατηγορία για την οποία το 30ο Ανώτατο Ποινικό Δικαστήριο της Κωνσταντινούπολης για την υπόθεση του πάρκου Γκεζί, είχε αθώωσε τον Οσμάν Καβαλά και τους συγκατηγορούμενούς του (σημαντικά πρόσωπα της πνευματικής ζωής της χώρας).

Ο επιχειρηματίας και ακτιβιστής παρακολούθησε τη δίκη από τη φυλακή μέσω βιντεοκλήσης και έκανε λόγο για «δικαστική δολοφονία».

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ζητάει από το 2019 την άμεση αποφυλάκισή του. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καλέσει την Τουρκία να απελευθερώσει τον Οσμάν Καβαλά, όπως σημείωσε σε γραπτή ανακοίνωσή του ο Υπατος Αρμοστής της Ε.Ε. Ζοζέπ Μπορέλ τονίζοντας ότι «στους σημερινούς δύσκολους καιρούς, η προστασία και η υποστήριξη των κοινών μας αξιών, ιδίως της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι πιο σημαντική

από ποτέ. Η Τουρκία, ως μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, έχει την υποχρέωση να εφαρμόζει τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η συνεχιζόμενη άρνηση της να εφαρμόσει αυτές τις αποφάσεις αυξάνει τις ανησυχίες της Ε.Ε σχετικά με την συμμόρφωση της

Οσμάν Καβαλά

τουρκικής δικαιοσύνης με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα. Καλούμε την Τουρκία να τηρήσει τις διεθνείς της δεσμεύσεις». Τον Δεκέμβριο του 2019, το ΕΔΔΑ με την με αριθμό 28749/18 απόφασή του, (η οποία κατέστη τελεσίδικη την 11η Μαΐου 2020) αποφάσισε ότι η κράτηση του

Οσμάν Καβαλά πραγματοποιήθηκε χωρίς επαρκή αποδεικτικά στοιχεία, διαπίστωσε δε ότι η κράτηση και η προφυλάκισή του είχαν απώτερο σκοπό να τον φιμώσουν και να αποτρέψουν άλλους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από την άσκηση νόμιμων δραστηριοτήτων.

Η Τουρκία άσκησε έφεση κατά αυτής της απόφασης του ΕΔΔΑ, όπου και απορρίφθηκε από το Δικαστήριο, σύμφωνα με την ανακοίνωση των εισηγητών της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Τουρκία, το οποίο Συμβούλιο ανακοίνωσε στην Τουρκία πως ετοιμάζει «διαδικασίες επί παραβάσει» για την μη απελευθέρωση του Καβαλά. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε αναστολή της συμμετοχής της Αγκυρας στο σώμα. Ο Ερντογάν τον Οκτώβριο απείλησε να να απελάσει τους δέκα πρεσβευτές των αντίστοιχων χωρών (ΗΠΑ, Γερμανία, Γαλλία κλπ) που υιοθέτησαν την απόφαση του ΕΔΔΑ για την απελευθέρωση του Καβαλά. Τον Φεβρουάριο του 2022 η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης αποφάσισε με ψηφοφορία να παραπέμψει την Τουρκία στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) ως βήμα στις διαδικασίες επί παραβάσει κατά της χώρας για τη συνεχιζόμενη φυλάκιση του Ο. Καβαλά οπότε και θα αξιολογηθεί το εάν η Τουρκία παραβίασε τις νομικές της υποχρεώσεις βάσει της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία αναφέρει ότι οι αποφάσεις του Δικαστηρίου είναι δεσμευτικές για τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Αν δεν συμμορφωθεί υπάρχουν πειθαρχικές ενέργειες οι οποίες περιλαμβάνουν την αναστολή δικαιώματος ψήφου και την ενδεχόμενη αποβολή.

Η αντίδραση της Ελλάδας μετά την απόφαση του 13ου Ανώτατου Ποινικού Δικαστηρίου της Κωνσταντινούπολης στις 25 Απριλίου 2022 ήταν να καταδικάσει έντονα την απόφαση που καταδίκασε σε ισόβια κάθειρξη χωρίς αναστολή τον ακτιβιστή Ο. Καβαλά και ζητούσε την άμεση απελευθέρωσή του (ανάρτηση του Υπουργείου Εξωτερικών στο twitter). Η Γερμανία επίσης καταδίκασε την φυλάκιση του Τούρκου αντικαθεστωτικού και ζητησε την αποφυλάκισή του, κλήθηκε δε ο Τούρκος Πρέσβης στο Βερολίνο στο Γερμανικό Υπουργείο Εξωτερικών κάλεσε δε τους εταίρους της στην Ε.Ε να προβούν στο ίδιο βήμα διαμαρτυρίας στους πρέσβεις της Τουρκίας. Ο Γερμανικός τύπος ασχολήθηκε εκτεταμένως με

την περίπτωση του Οσμάν Καβαλά κάνοντας λόγο στην σχετική αρθρογραφία για ένα πολιτικοποιημένο δικαστικό σύστημα, όπου κανείς δεν μπορεί να περιμένει δικαιοσύνη, όπου το δικαστικό σώμα χαρακτηρίζεται από αυθαιρεσία και έχει γίνει όργανο πολιτικής εκδίκησης. Στις 4 Μαΐου 2022 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε κοινή πρόταση ψηφίσματος (2022/2656 RSP) σχετικά με την περίπτωση OSMAN KABALA έχοντας υπόψη όλα τα προηγούμενα ψηφίσματα και ιδίως εκείνο της 19ης Μαΐου 2021 και της 21ης Ιανουαρίου 2012 σχετικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία, τις δηλώσεις του μόνιμου εισηγητή του Κοινοβουλίου για την Τουρκία, την δήλωση του Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της 26ης Απριλίου 2022 σχετικά με αυτήν την καταδίκη, την απόφαση του ΕΔΑΔ της 10ης Δεκεμβρίου 2019, την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 10ης Δεκεμβρίου 1948, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (Γ.Σ, Ηνωμένων Εθνών 19-12-1966) και στο οποίο η Τουρκία είναι συμβαλλόμενο μέλος και ιδίως το άρθρο 9 σχετικά με τις αυθαίρετες συλλήψεις και κρατήσεις κλπ, καταδίκασε την απόφαση του δικαστηρίου της Κων/πολης, με την οποία επιβλήθηκε ισόβια κάθειρξη στο Καβαλά μετά από τεσσεράμιση έτη παράνομης και άδικης προφυλάκισης και όλων των συγκατηγορουμένων του, εξέφρασε την αλληλεγγύη του και την ανησυχία του για την επιδείνωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και του κράτους δικαίου στην Τουρκία και καλεί μεταξύ πολλών άλλων σημαντικών, την Τουρκία ως μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης να εφαρμόσει πλήρως όλες τις αποφάσεις του ΕΔΑΔ.

Η καταδίκη του Οσμάν Καβαλά όπως αναφέρει σε ανακοίνωσή του ο μόνιμος εισηγητής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Τουρκία Νάτσο Σάντσες Αμόρ επιβεβαιώνει τον αυταρχικό χαρακτήρα του ισχύοντος συστήματος και δείχνει ξεκάθαρα την έλλειψη διάθεσης για πραγματικές μεταρρυθμίσεις κάθε είδους στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου. Στο «βασιλείο του σκότους» όπως πολύ εύστοχα επιγράφει σχετικό σχόλιο η εφημερίδα *Suddeutsche Zeitung* αναφερόμενη στο δικαστικό σύστημα στο κράτος του Ερντογάν.

ΣΤΙΞΕΙΣ

του Δημήτρη
Πιστικού

Μπόρις Πάστερνακ και «Δόκτωρ Ζιβάγκο»

Η μεγάλη επανάσταση των Μπολσεβίκων στη Ρωσία είχε τις αιτίες και τους προεπαναστατικούς ιδεολογικούς ηγέτες της. Οι ηγέτες αυτοί αποτελούν συνέχεια μιας σειράς φιλελεύθερων πνευματικών αγωνιστών από την αρχαιότητα έως τον Διαφωτισμό και από τον Κάρολο Μαρξ έως τους Ευρωπαίους ή Ρώσους διανοούμενους (όπως ο Πούσκιν, ο Ντοστογιέφσκι κ.ά.), οι οποίοι σε συνθήκες δύσκολες, με πολλούς κινδύνους, φώτισαν συνειδήσεις και άνοιξαν το δρόμο σε αποφασισμένους επαναστάτες, όπως ο Λένιν, του οποίου η ακτινοβολία και η συμβολή του στην ανατροπή τού τσαρισμού υπήρξε αναμφισβήτητη. Οι επαναστάτες συνέλαβαν το νόημα των καιρών και τις συνθήκες ζωής των καταπιεσμένων και εξαθλιωμένων πληθυσμών τού ανελεύθερου τσαρικού καθεστώτος και επέβαλαν πειραματιζόμενοι τη μαρξιστική άποψή τους για την οργάνωση της κοινωνίας. Μέσα στον ανεμοστρόβιλο της ιστορίας, γκρεμίστηκαν θρόνοι, χύθηκε αίμα, έγιναν ακρότητες, εξαφανίστηκαν πρόσωπα ταυτισμένα με το παλιό καθεστώς. Ο φόβος τού νέου καθεστώτος απέναντι στον εσωτερικό και εξωτερικό κίνδυνο οδήγησε στην επιβολή δύσκολων και ανελεύθερων μέτρων. Η ιστορία έγραφε τις σελίδες της, η επανάσταση, ως εξουσία πλέον, έτρωγε τα παιδιά της, οι επίγονοι δημιούργησαν μια νέα τάξη προνομιούχων γρα-

φειοκρατών, ο νέος και παντοδύναμος ηγέτης ήταν φορτωμένος ανασφάλεια, καχυποψία και παγιευόταν από την κάστα των κολάκων και ιδιοτελών. Μέσα στην μεταβατική αυτή περίοδο ακτινοβολεί ο Γκόρκι και αναδεικνύονται μορφές όπως ο Μαγιακόφσκι, ο Γεσένιν, ο Έρεμπουργκ και πολλοί άλλοι.

Ανάμεσά τους ξεχωρίζει ο ποιητής, πεζογράφος και μεταφραστής Μπόρις Λεονίντοβιτς Πάστερνακ. Γεννήθηκε στη Μόσχα το 1890 και πέθανε το 1960. Ο πατέρας του ήταν ζωγράφος και η μητέρα του μουσικός (πιανίστα). Σπούδασε φιλολογία στο Πανεπιστήμιο της Μόσχας και συνέχισε σπουδές στη Γερμανία. Δημοσίευσε για πρώτη φορά ποιήματα το 1914 με τον τίτλο «Κοντά στα σύννεφα». Ακολούθησαν κι άλλα ποιητικά έργα. Μετά το θάνατο του Στάλιν δημοσίευσε ποιήματα και κάποια αποσπάσματα του μυθιστορήματος «Δόκτωρ Ζιβάγκο» στην επιθεώρηση «Ζνάμνα». Το επικό αυτό μυθιστόρημα είχε τεράστια εκδοτική και κινηματογραφική επιτυχία εκτός Σοβιετικής Ένωσης και το 1958 χάρισε στο συγγραφέα του το βραβείο Νομπέλ, το οποίο αρχικά δέχτηκε και κατόπιν αρνήθηκε να λάβει για πολιτικούς λόγους. Πρόκειται για ένα έργο που μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες και πήρε επάξια τη θέση του στην κορυφή των κλασικών έργων τής παγκόσμιας λογοτεχνίας. Το όμορφο

και υποβλητικό ποίημα με τον τίτλο «Άμλετ», που ακολουθεί, περιλαμβάνεται μαζί με άλλα, στο τέλος τού επικού μυθιστορήματος «Δόκτωρ Ζιβάνγκο». Στο ποίημα είναι φανερή η τέχνη τής εικονοποιίας, η θεατρική εξιστόρηση, το δραματικό υπόβαθρο, η αγωνία, τα σύμβολα, ο υποβλητικός λυρισμός, τα σημαίνοντα και σημαινόμενα και η εξαιρετική ατμόσφαιρα που σε κάποιους στίχους φέρνει στη μνήμη μας τον τραγικό ήρωα του Σαίξπηρ «Άμλετ» με το πασίγνωστο υπαρξιακό ερώτημα «Να ζει κανείς ή να μη ζει;»

Ζώντας σε εποχές δύσκολες για την πατρίδα του και για την επανάστασή της, και μέσα σ' ένα καθεστώς που οι ατομικές ελευθερίες δοκιμάζονταν, ο Πάστερνακ (όπως και πολλοί άλλοι ποιητές τού καιρού του) έμοιαζε με τον Θησέα τού Ισοκράτη αφού ήξερε ότι το καθεστώς που ονειρεύτηκε είχε καταστεί αυταρχικό, φοβισμένο και επικίνδυνο. «Ορών γαρ τους βία των πολιτών ζητούντας άρχειν ετέροις δουλεύοντας και τους επικίνδυνον τον βίον τοις άλλοις καθιστάντας αυτούς περιδεώς ζώντας και πολεμείν αναγκαζομένους μετά μεν των πολιτών προς τους επιστρατευομένους μετά δ' άλλων τινών προς τους συμπολιτευομένους» (Ισοκράτους «Ελένης εγκώμιον», 32 («Βλέποντας πως όσοι επιζητούν να άρχουν με την βία γίνονται σκλάβοι των αντιπάλων τους και πως όταν καθιστούν επικίνδυνο τον βίο των άλλων οι ίδιοι ζουν μέσα στο φόβο και είναι αναγκασμένοι να πολεμούν πότε με την βοήθεια των συμπολιτών εναντίον των εχθρών και πότε μαζί με άλλους εναντίον των συμπολιτών τους.»)

Πιστός στις ιδέες του και στους διωκόμενους

από το σοβιετικό καθεστώς φίλους του υπηρέτησε την τέχνη χωρίς να ενδώσει στους πειρασμούς των δυτικών και χωρίς να προδώσει τη σοβιετική πατρίδα του. Η γενναιότητα και η ηθική στάση του συχνά τον οδήγησε σε κριτική τού σοβιετικού καθεστώτος. Ο Ηλίας Έρεμπουργκ στα απομνημονεύματά του, ήταν σίγουρος ότι «ο Πάστερνακ δεν είχε πρόθεση να βλάψει τη χώρα του» («Άνθρωποι, Χρόνια, Ζωή», βιβλ. δεύτερο, σ. 165). Ο Πάστερνακ υπήρξε ένα φωτεινό παράδειγμα πνευματικού ανθρώπου και κατ' εξοχή μεγάλου

ποιητή που τίμησε την Ρωσική λογοτεχνία και τον παγκόσμιο πολιτισμό. Σε κάποιο λογοτεχνικό συνέδριο ο Πάστερνακ είχε πει: «Μην απαρνηθείτε την προσωπικότητά σας, προσπαθώντας να κατακτήσετε λογοτεχνική δόξα. Μέσα στη μεγάλη προστασία που δίνει ο λαός και το κράτος στους συγγραφείς, βρίσκεται το σπέρμα ενός μεγάλου κινδύνου: να γίνουμε ανώτατοι υπάλληλοι της λογοτεχνίας. Ας κρατήσουμε τις αποστάσεις μας κι ας μείνουμε πιστοί στις δικές μας πνευματικές αξίες». Λόγια με μεγάλο ηθικό βάθος και πανανθρώπινη απήχηση.

Μπόρις Πάστερνακ

Στο πρώτο Συνέδριο των Σοβιετικών Συγγραφέων όπου έλαβαν μέρος εφτακόσιοι περίπου συγγραφείς πολλών χωρών, ιδεολογικών αφετηριών και αποχρώσεων ο Μπορίς Λεονίντοβιτς Πάστερνακ σηκώθηκε από το προεδρείο και θέλησε να βοηθήσει μια εργάτρια των Οικοδόμων τού Μετρό που είχε ένα βαρύ γεωτρύπανο (κομπρεσέρ). Τότε κάποιοι τον ειρωνεύτηκαν για την κίνησή του και τον ανάγκασαν να πει τα εξής: «Όταν ένιωσα την αυθόρμητη επιθυμία να πάρω απ' τον ώμο τής εργάτριας τού Μετρό το βαρύ εργαλείο, που ούτε ξέρω πώς το λένε, ένας σύντροφος από το

προεδρείο ειρωνεύτηκε τη διανοομενίστικη ευαισθησία μου. Πού να 'ξερε πως εκείνη τη στιγμή η εργάτρια είχε μεταβληθεί ακαριαία σε αδερφή μου και θέλησα να τη βοηθήσω όπως θα βοήθαγα έναν δικό μου άνθρωπο, έναν άνθρωπο που γνώριζα από καιρό». (Ηλία Έρεμπουργκ, «Άνθρωποι, Χρόνια, Ζωή», μετάφραση Άρη Αλεξάνδρου, Βιβλίο τέταρτο, σ. 46-47). Τέτοιες ευαισθησίες χρειάζονται και οι καιροί μας για να μην ξεπέφτουν οι ιδέες στα χέρια στεγνών και άμουσων χειροκροτητών ή ιδεοληπτικών που όλα τα λογαριάζουν με αριθμούς, φανατισμούς και οπαδικούς αλαλαγμούς.

Στο ίδιο συνέδριο ο Άντερσεν-Νέξιο, παρότρυνε τους σοβιετικούς λογοτέχνες λέγοντας: «Πρέπει να δώσετε στις μάζες όχι μόνο ιδανικά αγώνα και εργασίας, μα και κάτι ακόμα για τις ώρες τής σιωπής, όταν ο άνθρωπος μένει μόνος, ενώπιος ενώπιω...Ο καλλιτέχνης πρέπει να δίνει άσυλο σε όλους, ακόμα και σε κείνους που φταίξανε, πρέπει να έχει μητρική καρδιά, για να υπερασπιστεί τους αδύνατους και τους αποτυχημένους, να υπερασπιστεί όλους εκείνους, που, άσχετο για ποιες αιτίες, βραδυπορούν και μένουν πίσω μας» (ό.π. σ. 48).

Ο μυστικισμός τού Πάστερνακ έρχεται από τα βάθη τής ρώσικης ψυχής, συναντάει τα ρεύματα των κυβιστών και φουτουριστών αλλά αφομοιώνει όσα στοιχεία θεωρεί χρήσιμα στην τέχνη του την οποία έβαζε πάνω από τη συγκυρία και τα γούστα των θεωρητικών τής επανάστασης, κλίκες, πάλη των τάξεων κ.λπ. Εκφράζει την υποκειμενική αντίληψη για τον κόσμο. Η αθωότητα και η αρμονία του με το σύμπαν ήταν ο λόγος τής ύπαρξής του. Ο Ρίλκε το 1926 μιλούσε με ενθουσιασμό για τον Ρώσο ποιητή. Κατά τον Σκλόβσκι ήταν ένας «προικισμένος και μεγάλος άνθρωπος» που «ένιωθε τα ρεύματα της ιστορίας». Ο Ερεμπουργκ διαφωνώντας με τον Σκλόβσκι γράφει: «άκουγε ήχους που δεν μπορούσαν να συλλάβουν οι άλλοι, άκουγε πώς χτυπάει η καρδιά και πώς φυτρώνει το χορτάρι, την έλευση των αιώνων όμως

δεν μπόρεσε ποτέ να την ακούσει». Ο ίδιος τον ζωγραφίζει στις αναμνήσεις του «περιχαρακωμένο στον εαυτό του (που με το χρόνο όλο και στένευε» αλλά που «δεν εμπόδισε, μα κι ούτε μπορούσε να εμποδίσει τον Πάστερνακ να γίνει μεγάλος ποιητής» (ό.π. σ. 160-161). Υποκειμενισμός τού σπουδαίου πεζογράφου (και ελάσσονος ποιητή) που δεν κρύβει μια κρυφή ζήλεια για τον Πάστερνακ, για τον «Δόκτορα Ζιβάνγκο» και φυσικά για το Νόμπελ.

Ο Πάστερνακ υπηρετούσε την απλότητα. Κάποτε είχε πει: «Είναι εύκολο να περιγράψεις ένα ανοιξιάτικο πρωινό και ούτε χρειάζεται σε κανέναν κάτι τέτοιο, το να 'σαι όμως απλός, διάφανος και ακαριαίος, σαν ένα ανοιξιάτικο πρωινό – αυτό, ένας διάολος το ξέρει πόσο δύσκολο είναι» (ό.π. σ. 166).

Μπόρις Λεονίντοβιτς Πάστερνακ

Άμλετ

Κόπασε η βουή· και βγαίνω στη σκηνή
στο κούφωμα της εισόδου ακουμπώντας
κι ακούω τον μακρινό αντίλαλο
απ' όσα πρόκειται να μου συμβούνε.

Με σημαδεύει τής νύχτας το σκοτάδι
θωρώντας με χιλιάδες κυάλια.
Ουράνιε πατέρα μου, αν είναι δυνατόν
να μην το πιω ετούτο το ποτήρι!.

Μ' αρέσει το αποφασισμένο σχέδιό σου
και συμφωνώ να παίξω αυτό το ρόλο.
Όμως τώρα ξετυλίγεται άλλο δράμα
Ετούτη τη φορά απάλλαξέ με.

Μα η σειρά των πράξεων είναι γραμμένη
και αναπότρεπτη η πορεία προς το τέλος.
Μονάχος είμαι. Οι Φαρισαίοι με κυκλώνουν.
Να ζεις δεν είναι ένας περίπατος στον κάμπο.
(Απόδοση: Δημήτρης Ξένος)

CRY THE BELOVED PEOPLE

Της Λίλης Γ. Αποστολίδου

Δύο νουβέλες,

Εκδόσεις Λεξίτυπον 2022

Και οι δυο νουβέλες που συγκροτούν το νέο βιβλίο της συναδέλφου Λίλης Αποστολίδου «CRY THE BELOVED PEOPLE» είναι γραμμένες σε πρώτο πρόσωπο- αφηγητής στη πρώτη είναι άνδρας, στη δεύτερη γυναίκα-, με σουρεαλιστικά στοιχεία, συχνά φλας μπακ και πυκνές εικόνες. Τα κρυμμένα συναισθήματα και οι υπαινικτικές σκέψεις διαμορφώνουν το ύφος του βιβλίου. Το εξώφυλλο είναι κολλάζ της ίδιας. Στην πρώτη νουβέλα ο ήρωας μετά την συμμετοχή του στον κατακτητικό πόλεμο της χώρας του θα ζητήσει να διδάξει στο σχολείο της Επαρχίας του Πάγου, έναν τόπο όπου τα συναισθήματα είναι επικηρυγμένα, ενώ στη δεύτερη νουβέλα η ηρωίδα θ' αποχωριστεί τα μοιρολόγια της και η αναζήτησή τους θα μετατραπεί σ' ένα ταξίδι στον κόσμο της μοντέρνας τέχνης και των χρηματιστηρίων της. Παραθέτουμε αποσπάσματα από το οπισθόφυλλο:

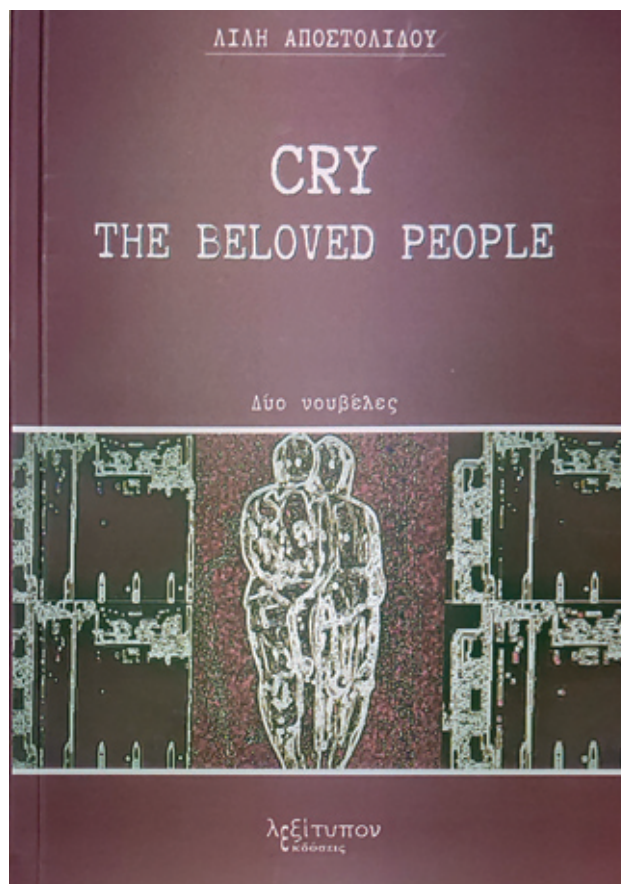
«[...] Κοιμόταν γυμνή, το στρώμα της λαμπεροί, κίτρινοι πολυέλαιοι. Μέσα στην απόλυτη σκοτεινιά της κάμαράς της, φωτιζόταν μόνο το σώμα της. Έξω λυσομανούσε η μάχη. Δεν κουβαλούσε υπάρχοντα ή περιουσία, παρά μόνο την ψυχή της. Στην πραγματικότητα, είχα σιχαθεί

τον πόλεμο από την πρώτη μέρα που κατατάχθηκα στις σειρές του, γι' αυτό κι εξ αρχής φοβήθηκα με την αθωότητά της. Μας περιζώνε ένας αλαλάζων χρόνος, θρισκόμασταν διαρκώς ενάντια σ' ό,τι είχαμε [...]»

«[...] Όταν μου ζήτησαν να μοιρολογήσω τη λιμνοθάλασσα, μ' έπιασε χτυποκάρδι. Ήξερα τα ηλιοβασιλέματά της, όλες τις ανατολές της. Αν έκλεινα τα μάτια μου, θα μπορούσα να σου περιγράψω κάθε ώρα της μέρας τα χρώματά της. Όμως τώρα, πώς θα τραγουδούσα το τέλος της; Φαντάστηκα ότι η λιμνοθάλασσα ήταν γυναίκα, πανέμορφη στο φούντωμα της νιότης της, καθόταν μέσα σε λιβάδια από μαργαρίτες, τα χέρια της δεμένα γύρω από τα λυγισμένα γόνατα, πίσω της ανάγλυφες οι ψυχές τη να-νούριζαν. Την εικόνα της ακολούθησαν οι στίχοι μου [...]»

Καλοτάξιδο αγαπητή μας Λίλη !

Πέτρος Λακούτσης

ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΠΟΣΤΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

του Δημ. Σταθακόπουλου, Δικηγόρου Πειραιά

Δρα Παντείου Πανεπιστημίου
Συνεργάτη του Εργαστηρίου Τουρκικών &
Ευρασιατικών Μελετών (ETEM), Πανεπιστημίου Πειραιά

1. Παρότι η Ελληνική κοινή γνώμη νομίζει πως η Τουρκία εγείρει για πρώτη φορά αξιώσεις αποστρατικοποίησης των νησιών του Ανατολικού και Βορείου Αιγαίου, αμφισβητώντας παράλληλα την Ελληνική κυριαρχία στα πλαίσια του αναθεωρητικού δόγματος της γαλάζιας πατρίδας/ *manî vatan*, το θέμα έχει προϊστορία.

Αφενός, η Τουρκία εξ αρχής θεώρησε ότι έπεσε θύμα των συμμάχων της Ελλάδας, ούσα η ίδια σε αδυναμία το 1923 (Συνθήκη Λωζάνης), αφετέρου έθετε το θέμα συχνά (1955, 1964) και από το 1996 μονίμως, με τη λίστα *Egemenligi Anlasmalarla Yunanistan'a Devredilmemis Ada Adacikve Kayaliklar*», δηλαδή «νησιά, νησίδες και βραχονησίδες των οποίων η κυριότητα δεν παραχωρήθηκε στην Ελλάδα με διεθνείς συμφωνίες και συνθήκες». Η λίστα φέρεται να περιλαμβάνει 152 νησιά, νησίδες και βραχονησίδες του Αιγαίου και Κρητικού Πελάγους, τα οποία η Τουρκία επεδίωκε να «γκριζάρει» στο πλαίσιο των νέο-οθωμανικών σχεδιασμών του προέδρου Ερντογάν, αλλά ήδη διεκδικεί, μέσω της αποστρατικοποίησής τους.

Η Ίμβρος και η Τένεδος, παραχωρήθηκαν στην Τουρκία - με ελληνικό πληθυσμό στο σύνολό τους - επειδή βρίσκονταν στην είσοδο των Στενών των Δαρδανελίων. Η Συνθήκη της Λωζάνης προέβλεπε την πλήρη αποστρατικοποίησή τους, μαζί με τη Λήμνο και τη Σαμοθράκη.

Όμως, το 1936 με τη Συνθήκη του Μοντρέ, η Τουρκία πέτυχε ν' αλλάξει το καθεστώς των Στενών, προχωρώντας στον άμεσο επανεξοπλισμό τους. Σε άμεση αντίκρουση, προέβη η Ελλάδα, με εξοπλισμό της Λήμνου και της Σαμοθράκης.

Επομένως, νομικά κρίνοντας και ερμηνεύοντας, η Τουρκική απαίτηση για αποστρατικοποίηση των δύο ελληνικών νησιών του Β.Α. Αιγαίου, σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λωζάνης, αποτελεί αυθαίρετη ερμηνεία, εφόσον είναι σε ισχύ η Συνθήκη του Μοντρέ (*legis specialis derogat legis generalis*) με την οποία στρατιωτικοποιήθηκαν τα νησιά Ίμβρος και Τένεδος από τους Τούρκους. Άρα για λόγους αμοιβαιότητας, ορθώς η Ελλάδα τα έχει στρατικοποιημένα. Κάτι που τότε αποδέχθηκε συναινετικά η Τουρκία δια του πρέσβη της στην Αθήνα, Ρουσέν Εσρέφ.

Περαιτέρω όμως και επικουρικά, συντρέχει και το άρθρο 51 του καταστατικού χάρτη του ΟΗΕ "περί νόμιμης άμυνας", όταν έχουν προηγηθεί η Κύπρος (1974), τα Ίμια (1966) και διατηρείται ενεργή αποβατική στρατιά Αιγαίου στα παραλία της Μ. Ασίας.

Η καταχρηστική αμφισβήτηση της ελληνικότητας των νησιών Χίου, Λέσβου, Σάμου και Ικαρίας, ομοίως δεν ευσταθεί, αφού τα νησιά αυτά έχουν ρητά κατοχυρωθεί στην ελληνική επικράτεια με τη Συνθήκη της Λωζάνης (1923).

Ομοίως και σύμφωνα με το άρθρο 15 της Συνθήκης της Λωζάνης, η Τουρκία παραιτήθηκε, υπέρ της Ιταλίας, επί της κυριαρχίας της στα Δωδεκάνησα (Αστυπάλαια, Ρόδο, Χάλκη, Κάρπαθο, Κάσσο, Τήλο, Νίσυρο, Κάλυμνο, Λέρο, Πάτμο, Λειψούς, Σύμη, Κω), καθώς και των εξαρτωμένων νησίδων τους, συμπεριλαμβανομένου του Καστελόριζου.

Το καθεστώς των Δωδεκανήσων, ορίστηκε αμετάκλητα με τη Συνθήκη των Παρισίων (1947, άρθρο 14, στην οποία η Τουρκία δεν ήταν συμ-

βαλλόμενη), όπου η Ιταλία εκχώρησε στην Ελλάδα την πλήρη κυριαρχία της στα Δωδεκάνησα (Αστυπάλαια, Ρόδο, Χάλκη, Κάρπαθο, Κάσο, Τήλο, Νίσυρο, Κάλυμνο, Λέρο, Πάτμο, Λειψούς, Σύμη, Κω και Καστελλόριζο) μετά των παρακειμένων νησίδων.

Τέλος, στα άρθρα 16 και 12, της Συνθήκης της Λωζάνης, η Τουρκία ρητά παραιτήθηκε από κάθε διεκδίκηση των νησιών και των νησίδων πέραν των τριών ναυτικών μιλίων απ' τις ανατολικές ακτές της.

Επομένως οι ισχυρισμοί της Τουρκίας δεν εδράζονται επι κειμένου διεθνούς συμβάσεως, αλλά αποτελούν αυθαίρετες ερμηνείες πέραν κάθε νομιμότητας και ως εκ τούτου απορριπτέες και μη δεκτικές οποιασδήποτε συζήτησης.

2. Τουρκικό Σύνταγμα - έκτακτη ανάγκη - παράταση θητείας Προέδρου

Οι εκλογές στην Τουρκία πρέπει να γίνουν μέχρι τον Ιούνιο του 2023, οπότε και συμπληρώνεται η 5ετής θητεία του Τούρκου Προέδρου (Ιούνιος 2018 - Ιούνιος 2023).

Μπορεί ο Τ.Π να είναι υποψήφιος για δεύτερη φορά, όπως το σύστημα της Προεδρικής Δημοκρατίας ορίζει, ή όχι - σε περίπτωση που η υποψηφιότητα αυτή θεωρηθεί τρίτη - δεδομένου ότι ήταν Πρόεδρος και πριν το 2018, με το τότε ισχύον σύστημα της Προεδρευομένης Δημοκρατίας;

Το ερώτημα αυτό απασχολεί τους Τούρκους Συνταγματολόγους εδώ και καιρό, με τάση θετικής απάντησης, πως όντως μπορεί.

Περαιτέρω, το ερώτημα είναι, γιατί το μέτωπο της αντιπολίτευσης, δεν έχει ακόμα ορίσει τον αντίπαλο του Προέδρου Erdoğan ;

Δεν είναι τόσο πως δεν έχουν καταλήξει στο πρόσωπο - παρά τις διαφορές τους - αλλά κυρίως στο ότι δεν θέλουν να εκθέσουν το πρόσωπο αυτό στη στοχοποίηση που θα υποστεί μέχρι τις εκλογές (άς θυμηθούμε την περίπτωση του Δημάρχου της Πόλης, Ekrem İmamoğlu).

Σύμφωνα με το Τουρκικό Σύνταγμα, ο Πρόεδρος εκπροσωπώντας το Έθνος, "ιεροποιείται" (L' État, c'est moi) και επομένως κάθε "προσβολή" (δηλ.

αντιπολιτευτικός λόγος/ κριτική) στο πρόσωπό του, αυτομάτως προσβάλλει το Έθνος, άρα μπορεί και να ποινικοποιηθεί, αποτελώντας κώλυμα υποψηφιότητας (εκλέγεσθαι) των ανθυποψηφίων αντιπάλων του για την Προεδρία.

Θα μπορούσαν να επισπευθούν οι εκλογές (πρώρες) με την επίκληση έκτακτης ανάγκης; θεωρητικά Ναι, πλην όμως θα ισχύσει το παλαιό εκλογικό μέτρο (10%) για την είσοδο ενός κόμματος στην Εθνοσυνέλευση, κάτι που δεν ευνοεί δημοσκοπικά τον Κυβερνητικό εταίρο Devlet Bahçeli (MHP). Για να ισχύσει το νέο μειωμένο εκλογικό μέτρο (7%), οι εκλογές πρέπει να γίνουν μετά τον Απρίλιο του 2023.

Μπορεί όμως να παραταθεί η θητεία του Προέδρου και πέραν του Ιουνίου 2023, για ποιόν λόγο και για πόσο διάστημα;

Το Τουρκικό Σύνταγμα ορίζει:

(* μτφ, δική μου):

III. Διαχείριση έκτακτης ανάγκης

ΑΡΘΡΟ 119

Ο Πρόεδρος, σε περίπτωση εμφάνισης κατάστασης που απαιτεί πόλεμο, επιστράτευσης, ισχυρής και ενεργού εξέγερσης κατά της πατρίδας ή της Δημοκρατίας, εξάπλωσης βίαιων πράξεων που θέτουν σε κίνδυνο το αδιαίρετο της χώρας και του έθνους, εσωτερικούς ή εξωτερικούς παράγοντες, εμφάνισης εκτεταμένων πράξεων βίας που αποσκοπούν στην καταστροφή της Συνταγματικής τάξης ή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, (τότε ο Πρόεδρος) μπορεί να κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, σε ολόκληρη τη χώρα - ή σε περιοχή της - σε περίπτωση σοβαρής διατάραξης της δημόσιας τάξης, φυσικής καταστροφής ή επικίνδυνης επιδημικής ασθένειας, ή σοβαρής οικονομικής κρίσης λόγω πράξεων βίας.

Η απόφαση για την κήρυξη της κατάστασης έκτακτης ανάγκης δημοσιεύεται αυθημερόν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και υποβάλλεται για έγκριση στην Μεγάλη Τουρκική Εθνοσυνέλευση ομοίως αυθημερόν.

Εάν η Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας βρίσκεται σε διάλειμμα (διακοπή εργασιών/ διακοπών), καλείται εκτάκτως σε συνεδρίαση.

Εάν η Συνέλευση το κρίνει απαραίτητο, μπορεί να συντομεύσει, να παρατείνει ή να άρει την κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Κατόπιν αιτήματος του Προέδρου, η Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας μπορεί να παρατείνει την κατάσταση εκτάκτου ανάγκης (πέραν των 6 μηνών) που δεν θα πρέπει όμως, να υπερβαίνει τους τέσσερις (4) ακόμα μήνες κάθε φορά.

Αυτό το τετράμηνο ΔΕΝ ισχύει σε περιπτώσεις πολέμου. (δηλ η παράταση θα είναι μεγαλύτερη του τετραμήνου και για όσο διαρκεί ο πόλεμος).

Οι φορολογικές, περιουσιακές και εργασιακές υποχρεώσεις των πολιτών, σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, το πως αυτές θα περιοριστούν, ή θα ανασταλούν προσωρινά τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες, σύμφωνα με τις αρχές του άρθρου 15, καθώς και το με ποιές διατάξεις θα εφαρμόζονται και πως θα πραγματοποιούνται οι συναλλαγές, ρυθμίζονται από το νόμο.

Σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, ο Πρόεδρος μπορεί να εκδώσει Προεδρικό διάταγμα για θέματα που επιβάλλει η κατάσταση έκτακτης ανάγκης, χωρίς να υπόκειται στους περιορισμούς του άρθρου 104, δεύτερη παράγραφος, δέκατη έβδομη υποπαράγραφος.

Τα διατάγματα αυτά, που έχουν ισχύ νόμου, δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και υποβάλλονται αυθημερόν στην Εθνοσυνέλευση για έγκριση εκτός από την περίπτωση, που η Μεγάλη Τουρκική Εθνοσυνέλευση, δεν μπορεί να συνέλθει λόγω πολέμου και ανωτέρας βίας.

Τα προεδρικά διατάγματα που εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια της κατάστασης έκτακτης ανάγκης συζητούνται και αποφασίζονται στη Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας εντός τριών μηνών.

Σε αντίθετη περίπτωση, το προεδρικό διάταγμα που εκδόθηκε σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, καταργείται αυτοδικαίως και δεν ισχύει.

Επομένως, αν η Τουρκία εμπλακεί σε πόλεμο και κυρίως εάν δεχθεί επίθεση, μπαίνει σε συνταγματικό (άρα νόμιμο) καθεστώς εκτάκτου ανάγκης, οπότε οι θητείες εθνοσυνέλευσης και Προέδρου παρατείνονται, για 6 μήνες, συν 4 και για όσο χρειαστεί διαρκούσης της εμπολέμου εκτάκτου ανάγκης.

Θα μπορούσε να στηθεί μια προβοκάτσια, πως τάχα η Τουρκία δέχθηκε επίθεση (πχ από την Ελλάδα) και άρα να παραταθεί η θητεία;

Η ιστορία της Γείτονος, δείχνει πως το συνηθίζει.

Μην ξεχνάμε το Özel Harp Dairesi / γραφείο ειδικού πολέμου (Πόλη, 1955), την οργάνωση Kıbrıs Türktür Cemiyeti (KTC - Η Κύπρος είναι Τουρκική), μέχρι την επιχείρηση βαριοπούλα Balıoz Harekâtı κ.ά

Επομένως, εάν κατέρριπτε ένα δικό της Drone Bayraktar TB2, στα πλαίσια της προβοκάτσας και της επίρριψης επιθετικών τάχα ευθυνών στην Ελλάδα, θα μπορούσε να γίνει επίκληση του Συντάγματος και να υπάρξει "νόμιμη" παράταση της θητείας του Τούρκου Προέδρου.

Φυσικά τα παραπάνω είναι υπόθεση εργασίας, πιθανολογούνται, αλλά δεν επαληθεύονται (ακόμα), πλην όμως δείχνουν μια τάση.

Σίγουρα όχι εύκολη, ούτε ανέξοδη και άνευ κόστους για το εσωτερικό, αλλά και τα εξωτερικά θέματα πολιτικής της Τουρκίας.

Ενδεχομένως όλη αυτή η ένταση / εμπλοκή, να οδηγούσε σε κάποιες συμβιβαστικές επιλύσεις διαφορών αποφόρτισης με την Ελλάδα, που όμως υποκειμενικά, δεν τις θεωρώ συμφέρουσες.

Τέλος, εάν θα έπρεπε να διαλέξω ποιόν θα ήθελα στην ηγεσία της Γείτονος, μεταξύ Σκύλλας και Χάρυβδης, Κεμαλιστών - Erdoğanιστών, καταφανώς επιλέγω τον ήδη γνωστό μας νεοθωμανό Τούρκο Πρόεδρο, παρά τους εθνικιστές Κεμαλιστές με το ψευδοαστικό δυτικότροπο προφίλ που κατέστρεψαν τον Ελληνισμό το 1922, το 1955, το 1974, και γκρίζαζαν το Αιγαίο από την εποχή του κοιτάσματος Πρίνου στη Θάσο, των Ιμίων κ.ά

Πηγή:

<https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k6771.html>

Νικόλαος Γερασίμου «Το θεσμικό πλαίσιο της ελληνικής ναυτιλίας»

Επιμέλεια: **Μαρίνα Αλειφεροπούλου**
Δικηγόρος Πειραιά, Διαμεσολαβήτρια
Υποψήφια Δ.Ν.

Στις 19/09/2022 πραγματοποιήθηκε στο Ναυτικό Όμιλο της Ελλάδας η παρουσίαση του βιβλίου του κ. Νικολάου Γερασίμου, ναυτιλιακού Δικηγόρου, «Το θεσμικό πλαίσιο της ελληνικής ναυτιλίας. Κεφάλαια εξωτερικού και αλλοδαπές ναυτιλιακές εταιρείες σε σχέση με το παράλληλο νηολόγιο». Χαιρετισμούς απεύθυναν ο κ. Ηλίας Κλάππας, Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, ο κ. Χαράλαμπος Σημαντώνης, πλοιοκτήτης και Πρόεδρος της Ε.Ε.Ν.Μ.Α., ο κ. Ιωσήφ Τσαλαγανίδης, Πρόεδρος του Αρείου Πάγου ε.τ. και η κα Λία Αθανασίου, καθηγήτρια της Νομικής Σχολής Αθηνών. Την εκδήλωση συντόνισε ο κ. Ηλίας Μπίσιας, Δικηγόρος, εκδότης του ναυτιλιακού περιοδικού «Ναυτικά Χρονικά».

Στην εκδήλωση ήταν παρόντες ο Υπουργός Ναυτιλίας κ. Ι. Πλακιωτάκης, ο Υφυπουργός Ναυτιλίας κ. Κ. Κατσαφάδος, η κα Ε. Νταϊφά Δημοτική Σύμβουλος Πολιτισμού, μέλη του οι πρώην Πρόεδροι του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά κ.κ. Γ.Σταματογιάννης και Σ. Μανουσάκης, ο κ. Γ.Τιμαγένης, Πρόεδρος της ΕΕΝΔ, ο κ. Κ. Οικονόμου, πρώην αντιπρόεδρος ΑΠ, ο κ. Β.Πλιώτας πρώην εισαγγελέας ΑΠ, η κα

Σ. Παληού Πρόεδρος της Helmera, η κα Β. Αθανασοπούλου καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ο κ. Δ. Χριστοδούλου καθηγητής της Νομικής Σχολής Αθηνών, οι κ.κ. Δουμάνης και Βαλεργάκης από το Υπουργείο Ναυτιλίας, πολλοί ναυτιλιακοί δικηγόροι και επιχειρηματίες.

Το βιβλίο είναι πρωτότυπο για τα ελληνικά δεδομένα και απαραίτητο εργαλείο στους δικαστές, ναυτιλιακούς δικηγόρους και τις ναυτιλιακές εταιρείες. Κυκλοφορεί από τη Νομική Βιβλιοθήκη.

Από την εκδήλωση παρουσίασης του βιβλίου του κ. Νικολάου Γερασίμου στο Ναυτικό Όμιλο Ελλάδας αριστερά ο κ. Χαράλαμπος Σημαντώνης, πλοιοκτήτης και Πρόεδρος της Ε.Ε.Ν.Μ.Α., η κα Λία Αθανασίου, καθηγήτρια της Νομικής σχολής Αθηνών, ο κ. Νικόλαος Γερασίμου, ο κ. Ιωσήφ Τσαλαγανίδης, Πρόεδρος του Αρείου Πάγου ε.τ., κ. Ηλίας Κλάππας Πρόεδρος ΔΣΠ ο κ. Ηλίας Μπίσιας, Δικηγόρος, εκδότης του ναυτιλιακού περιοδικού «Ναυτικά Χρονικά».

ΟΜΑΔΑ ΜΠΑΣΚΕΤ ΔΣΠ

Του Ευθυμίου Σκαρίμπα,
Δικηγόρου Πειραιά

Μετά από δύο χρόνια παύσης, εξαιτίας των περιορισμών λόγω της πανδημίας, **διοργανώθηκε στις Σέρρες από 19 έως 24 Ιουλίου 2022, από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, το 13ο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Καλαθοσφαίρισης Δικηγορικών Συλλόγων με την συμμετοχή 24 ομάδων, συμπεριλαμβανομένων και δύο Δικηγορικών Συλλόγων από την Κύπρο.**

Η ομάδα μπάσκετ του Δ.Σ.Π., από τους πρωτοπόρους του θεσμού, συμμετείχε για 11η συναπτή διοργάνωση και με έξοχη παρουσία και απολογισμό τριών νικών και μόλις μίας ήττας, κατέλαβε την 10η θέση. Δυστυχώς, η μοναδική ήττα στον εναρκτήριο αγώνα από την ισχυρή ομάδα του Δικηγορικού Συλλόγου Λευκωσίας, στέρησε στην ομάδα μας την δυνατότητα εισόδου στην οκτάδα της διοργάνωσης. **Στην συνέχεια, όμως, με συνεχόμενες νίκες και πολύ καλές εμφανίσεις, ιδιαιτέρως στον αγώνα έναντι της ομάδας "Θέμις" του Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, η ομάδα του Δ.Σ.Π. κέρδισε τις εντυπώσεις και έκλεισε την διοργάνωση με θετικό πρόσημο.** Πέραν των αποτελεσμάτων, το σημαντικότερο επίτευγμα της ομάδας ήταν η διατήρηση του καλού κλίματος μεταξύ των μελών της ομάδας και η πολύ καλή παρέα, που δημιουργήθηκε ανάμεσα σε παλιά και νεότερα μέλη της, καθώς και η επαφή και σύσφιξη των σχέσεων με τους συναδέλ-

φους απ' όλη την χώρα. Για την ιστορία, το πρωτάθλημα κατέκτησε η πολυνίκης ομάδα του Δ.Σ.Αθηνών, η οποία επικράτησε στον τελικό επί της διοργανώτριας ομάδας του Δ.Σ. Σερρών.

Τα αποτελέσματα των αγώνων του Δ.Σ.Π.:

Δ.Σ. Λευκωσίας - Δ.Σ.Πειραιά 69-63

Δ.Σ. Πειραιά - Δ.Σ. Θεσσαλονίκης

(Όμιλος Έδρα) 79-35

Δ.Σ. Θεσσαλονίκης (Θέμις) - Δ.Σ. Πειραιά 64-70

Δ.Σ. Πειραιά - Δ.Σ. Κατερίνης 64-42

Η αποστολή της ομάδας απαρτιζόταν από τους συναδέλφους: Κίμων Γκιουλιστάνη, Γιάννη Ξυλαρδιστό, Γιάννη Κωλέττη, Κώστα Κυνηγάκη, Χάρη Γαγανάκη, Δημήτρη Νάκο, Θύμιο Σκαρίμπα, Νίκο Μυρίλλο, Βασίλη Κοντογιάννη, Θοδωρή Νινόπουλο, τον αρχηγό της αποστολής Γιάννη Βούτα και τον ασκούμενο Νίκο Τσουκαλά, με προπονητή τον coach Άκη Παπαδάκη.

Η ομάδα του Δ.Σ.Π., πλέον, με στόχο την επόμενη διοργάνωση (στην Κατερίνη το καλοκαίρι του 2023) ξεκινάει τις "χειμερινές" υποχρεώσεις της με την συμμετοχή στο εργασιακό πρωτάθλημα του Εργατικού Κέντρου Αθήνας και καλεί στην "παρέα" της, ιδιαίτερα, τους νέους συναδέλφους, που έχουν ασχοληθεί με το άθλημα και επιθυμούν να συμμετέχουν.

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ «Ο κατά φαντασίαν ασθενής του Μολιέρου»

Κείμενο: Πέτρος Λακούτσης
επιτ. Δικηγόρος Πειραιά

Όλοι οι συντελεστές της παράστασης επί σκηνής δέχονται τα χειροκροτήματα του κοινού.

Το καλοκαίρι που μας πέρασε το θεατρικό τμήμα του ΔΣΠ έδωσε με μεγάλη επιτυχία δύο εξαιρετικές παραστάσεις με το έργο «Ο κατά φαντασίαν ασθενής» του Μολιέρου στο κατάμεστο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά, στις 6 και 7 Ιουλίου 2022. Το έργο διασκεύασε και σκηνοθέτησε ο **Γιώργος Ρούφας**, με βοηθό σκηνοθέτη, οδηγό σκηνής και ενδυματολόγο τη **Στελλίνα Ανεμά**. Η μουσική επιμέλεια ήταν του **Μάριου Καζά**. Στην παράσταση συμμετείχε η χορωδία του ΔΣΠ με διεύθυνση του μαέστρου Μάριου

Καζά.

Οι ηθοποιοί-μέλη του ΔΣΠ, παρά τις αντιξοότητες λόγω της πανδημίας, αλλά και τον φόρτο εργασίας τους, έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους και κατόρθωσαν να παρουσιάσουν μια αψεγάδιαστη παράσταση. Ο **Δημήτρης Παπακυριάκης** ήταν απολαυστικός στον ρόλο του κατά φαντασίαν ασθενή Αργκάν, ενώ η **Γιώτα Μπουρλετίδου** ερμήνευσε μοναδικά την πανέξυπνη και σκερτσόζα υπηρέτριά του, Τουανέτ. Η **Γιώτα Τσουνάκα** ήταν εξαιρετική στο ρόλο της Μπελίνα, της συζύγου

του Αργκάν. Η **Κέλλυ Σταματογιάννη**, ως Αγγελική και ο **Σταμάτης Σουρμελής** ως Κλεάνθης, απέδωσαν με υπέροχο τρόπο το ερωτευμένο ζευγάρι του έργου. Απολαυστικό ήταν και το δίδυμο των «ιατρών», η **Ελένη Μπαγιονέτα**, ως κα Διαφουαρούς και η **Ελένη Πατριοπούλου**, ως κα Πιργκόν, ενώ άφθονο γέλιο προσέφερε ο **Γιώργος Αθανασόπουλος** ως ο επίδοξος γαμπρός της Αγγελικής, Θωμάς Διαφουαρούς, αλλά και η **Ελένη Πανισίδου** στον ρόλο της φαρμακοποιού κυρίας Φλεράν. Τέλος, ο **Δημήτρης Ποθητός**, σε διπλό, απαιτητικό ρόλο, ερμήνευσε εξαιρετικά και τον Συμβολαιογράφο Μπονφουά, αλλά και τον Βεράλδο, τον αδελφό του Αργκάν.

Είναι η τέταρτη παράσταση που «ανεβάζει» το θεατρικό τμήμα του ΔΣΠ και μπορούμε να πούμε πως έγινε πλέον συνήθεια κάθε καλοκαίρι να παρακολουθούμε μια νέα επιτυχία από τα

μέλη του Θεατρικού μας Τμήματος.

Για την ιστορία, «Ο κατά φαντασίαν ασθενής» είναι το εμβληματικό και τελευταίο έργο του δημοφιλούς δημιουργού και παρουσιάστηκε πρώτη φορά στο Παρίσι το 1673, με τον ίδιο το συγγραφέα στο ρόλο του πρωταγωνιστή. Πρόκειται για μια από τις πιο διάσημες κωμωδίες του παγκόσμιου θεάτρου, μια αξεπέραστη δημιουργία χαράς, με υπέροχους χαρακτήρες και μνημειώδεις στιγμές, που αποδόθηκαν εξαιρετικά από όλους τους συντελεστές της παράστασης του Συλλόγου μας.

Χορηγοί της παράστασης: Το ραδιοφωνικό κανάλι 1 του Πειραιά και ευγενικός χορηγός ο σύνδεσμος αποφοίτων Ιωνιδείου σχολής Πειραιά.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ εκδηλώσεις

1^ο ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΟ ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

«Το σκάκι είναι ποίηση. Ποίηση του αγώνα, της σκέψης και της θέλησης».

Πάμπλο Νερούδα

Μια συζήτηση σε ανύποπτο χρόνο μεταξύ του Προέδρου και του Θόδωρου Σαρρή, κατά την οποία ο τελευταίος είτε στον Πρόεδρο ότι το πρώτο πράγμα που διάβαζε στην εφημερίδα ήταν η σκακιστική στήλη, αποτέλεσε το έναυσμα για τη δημιουργία σχετικής στήλης και στο περιοδικό μας και για τη διεξαγωγή του 1^{ου} σκακιστικού τουρνουά.

Δημιουργήθηκε ο πυρήνας της επιτροπής από τον συνταξιούχο **συνάδελφο Σταύρο Κοσκινά και τον Θεόδωρο Σαρρή**, που πλαισιώθηκαν αμέσως από τους **εθελοντές Κωνσταντίνο Φλέγκα και Παναγιώτη Στάπα**, που πρόθυμα διέθεσαν ώρες από το βεβαρυμένο πρόγραμμά τους προκειμένου να παρίστανται στις απαιτούμενες συναντήσεις προκειμένου να αποφασιστούν οι όροι διεξαγωγής, να συγκεντρωθούν τα απαραίτητα τραπέζια, σκακιέρες, ρολόγια, να βρεθεί ο κατάλληλος χώρος και όλες οι υπόλοιπες μεγάλες και μικρές λεπτομέρειες, απαραίτητες όμως για τη διεξαγωγή ενός τέτοιου τουρνουά.

Πολύ απασχόλησε την επιτροπή ποιοι θα είχαν δικαίωμα να συμμετάσχουν στο τουρνουά αυτό. Επικράτησε τελικώς η άποψη να έχουν δικαίωμα συμμετοχής μόνοι οι δικηγόροι του ΔΣΠ (ενεργοί, συνταξιούχοι και ασκούμενοι) προκειμένου να γνωρίσουμε τον αριθμό των ενδιαφερομένων συναδέλφων και, ακολούθως, τα επόμενα χρόνια να επεκταθούμε και σε δικηγόρους άλλων δικηγορικών συλλόγων, που είναι εγκατεστημένοι στον Πειραιά, σε δικαστικούς λειτουργούς, που υπηρετούν στα δικαστήρια του Πειραιά, γραμματείς των δικαστηρίων του Πειραιά και παιδιά των δικηγόρων του ΔΣΠ.

Επειδή θέλησή μας ήταν να συνδυάσουμε το τουρνουά με τη γιορτή του Αγίου Διονυσίου του αρεοπαγίτη, που έχει καθιερωθεί ως γιορτή της δικαιοσύνης, μας πίεζε ο χρόνος της ενημέρωσης των συναδέλφων και της λήψης των συμμετοχών. Σε αυτό έπαιξε καθοριστικό ρόλο η παρουσία της γραμματέως του Συλλόγου μας **Βίκυς Δημητρακοπούλου**, η οποία, πέρα από την καλή διάθεσή της, έβαλε και όλη την πειθώ της προκειμένου να πείσει τους συναδέλφους μας, με τους οποίους ήρθε σε επαφή, να συμμετάσχουν στο τουρνουά. Υπήρξε συνάδελφος, ο αγαπητός μας **Γιώργος Δημητρίλης**, που χρειάστηκε να πάρει άδεια από τα εγγόνια του, στα οποία αφιερώνει τις Κυριακές του, προκειμένου να συμμετάσχει.

Τελικά δηλώθηκαν τριάντα (30) συμμετοχές, εξα-

σφαλίστηκε ο χώρος που θα μας φιλοξενούσε (το φουαγιέ του Δημοτικού Θεάτρου), με χορηγία του Δημάρχου της πόλης, για την οποία τον ευχαριστούμε, η **Ελληνική Σκακιστική Ομοσπονδία (ΕΣΟ)** μας χορήγησε τις σκακιέρες, τα πιόνια και τα ρολόγια, αγοράστηκαν τα κύπελα για τους πρώτους νικητές και μια σκακιέρα για τον πρώτο νικητή και όλα ήταν έτοιμα για τις αναμετρήσεις. Το τουρνουά χαιρέτησε εκ μέρους της ΕΣΟ-Greek Chess Federation ο Αντιπροέδρός της Λυμπερής Αγγελάκης.

Όπως, όμως, όλα δεν είναι εύκολα στη ζωή, έτσι και στο τουρνουά μας υπήρξαν δύο απώλειες της τελευταίας στιγμής. Ο **Παναγιώτης Στάπας**, ενεργό μέλος της επιτροπής και υποψήφιος για μια από τις πρώτες θέσεις του τουρνουά, για οικογενειακούς λόγους υποχρεώθηκε να απουσιάσει. Το ίδιο συνέβη και με τη **Βίκυ**, που λόγοι υγείας την ανάγκασαν να απέχει. Την αντικατέστησε επάξια η άλλη υπάλληλος του Συλλόγου μας, η **Σοφία Ασκούνη**, που επιστράτευσε όλη τη σοφία της και τις ικανότητές της προκειμένου να ανταποκριθεί στο έργο της γραμματειακής υποστήριξης.

Στα πλαίσια της εκδήλωσης τιμήθηκε για την προσφορά του στην κοινωνία και στην διάδοση του σκακιού στη νεολαία ο παλαιός πρωταθλητής, ο οποίος και εκτέλεσε χρέη Διαιτητή στο τουρνουά μας, διακεκριμένος τη δεκαετία 1964-1974 σκακιστής **Νίκος Ορνιθόπουλος**, που είχε εκπροσωπήσει επάξια την Ελλάδα, συμμετέχοντας με την Εθνική σκακιστική ομάδα σε τρεις Ολυμπιάδες (το 1964 στο Τελ Αβίβ, το 1966 στην Αβάνα και το 1968 στο Λουγκάνο), ενώ ήρθε να παρακολουθήσει το τουρνουά και ο **Πάνος Μπαλάσκας**, πρωταθλητής Ελλάδας στο σκάκι τις χρονιές 1976 και 1979, πατέρας δύο συναδέλφων μας, των Αριστομένη και Αλέξανδρου, που συμμετείχαν στο τουρνουά. Ο ίδιος εκδήλωσε το παράπονό του γιατί με την προκήρυξη, του στερήσαμε το δικαίωμα της συμμετοχής, επειδή είναι γραμμένος στο δικηγορικό σύλλογο της Αθήνας, ενώ όλα τα χρόνια που δικηγόρησε είχε το γραφείο του στον Πειραιά.

Θεωρούμε δικαιολογημένο το παράπονό του, αλλά ευελπιστούμε ότι θα υπάρξει συνέχεια στα τουρνουά, που θα διοργανώνει ο Σύλλογός μας, θα επεκταθεί το δικαίωμα συμμετοχής και στους Αθηναίους δικηγόρους που είναι ή ήταν εγκατεστημένοι στον Πειραιά και θα του δοθεί η ευκαιρία να κατακτήσει και άλλους τίτλους.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας μίλησε για την προσπάθεια αυτή του Συλλόγου και την επιθυμία του ο Σύλλογος να δραστηριοποιηθεί σε πολλούς τομείς, ευχαρίστησε τα μέλη της επιτροπής που επιμελήθηκαν τη διεξαγωγή των αγώνων και παρέδωσε στον κ. Ορνιδόπουλο τιμητική πλακέτα από το Σύλλογό μας προς αυτόν για την προσφορά του στην κοινωνία και το σκάκι.

Ακολούθως ο **Θόδωρος Σαρρής**, ως μέλος της οργανωτικής επιτροπής, ζήτησε από όλους τους συναδέλφους να ξεχάσουν δικογραφίες, νομολογίες και αντιδικίες και να επικεντρωθούν στον αγώνα των λευκών και των μαύρων τετραγώνων με σκοπό την αιχμαλωσία του αντίδικου βασιλιά.

Το τουρνουά διεξήχθη κατά το **ελβετικό σύστημα** σε πέντε γύρους.

Σύμφωνα με το σύστημα αυτό, αυτοί που έχουν την υψηλότερη βαθμολογία αγωνίζονται μεταξύ τους, οι επόμενοι μεταξύ τους κ.ο.κ.

Χρόνος διάρκειας κάθε παρτίδας ορίστηκαν τα 30' λεπτά της ώρας (15 λεπτά για κάθε παίκτη) και σε περίπτωση που δεν θα είχε τελειώσει η παρτίδα στο διάστημα αυτό, νικητής αναδεικνυόταν ο παίκτης του οποίου δεν έχει συμπληρωθεί ο χρόνος των 15' λεπτών στο ρολόι του.

Για τη δημιουργία των ζευγαριών γινόταν κλήρωση πριν από την έναρξη του κάθε γύρου.

Η ύπαρξη των ρολογιών, τα οποία πολλοί συνάδελφοι έβλεπαν για πρώτη φορά, δημιουργούσε μια πίεση και οι μάχες που διεξήχθησαν ήταν σκληρές. Οφείλω να σημειώσω ότι δεν έλλειψαν και τα ευτράπελα αφού βρέθηκε σκακιέρα στην οποία υπήρξαν δύο αξιωματικοί του αυτού χρώματος!!

Παρά την ύπαρξη τριών ατόμων από την οικογένεια Σαρρή, δεν κληρώθηκε κανένας να παίξει με τον άλλο και έτσι αποφεύχθηκαν ενδοοικογενειακές συγκρούσεις. Κατά σύμπτωση ο Αλέξανδρος Μπαλάσκας κληρώθηκε να αντιμετωπίσει όλα τα μέλη της οικογένειας Σαρρή.

Κρίσιμος για τις πρώτες θέσεις ήταν ο τέταρτος γύρος στον οποίο βρέθηκαν αντιμέτωποι οι συνάδελφοι Καραγιάννης με τον Πόπη και ο Τραυλός με τον Θεόδωρο Σαρρή, έχοντας συγκεντρώσει από 3 βαθμούς ο καθένας. Μετά από σκληρή μάχη η παρτίδα των δύο πρώτων έληξε ισόπαλη, ενώ ο Τραυλός νίκησε τον Θεόδωρο Σαρρή. Έτσι στον τελευταίο γύρο βρέθηκαν αντίπαλοι ο Τραυλός (μοναδικός που είχε συγκεντρώσει 4 βαθμούς σε τέσσερις αγώνες), που κληρώθηκε να αντιμετωπίσει τον Πόπη, που είχε συγκεντρώσει 3 ½ βαθμούς στους τέσσερις αγώνες και ο Καραγιάννης, που είχε συγκεντρώσει και αυτός 3 ½ βαθμούς στους τέσσερις αγώνες με τον Φλέγκα, που είχε συγκεντρώσει 3 βαθμούς στους τέσσερις αγώνες.

Αυτές οι μονομαχίες θα αναδείκνυαν και τους πρώτους της βαθμολογίας, που θα κατακτούσαν και τα έπαθλα. Μάλιστα ο Τραυλός θα έπαιρνε την πρώτη θέση ακόμη και με ισόπαλία. Όμως ο Πόπης έπαιξε καταπληκτικά και κέρδισε καθαρά καταλαμβάνοντας την πρώτη θέση σε ισοβαθμία με τον Καραγιάννη, που κέρδισε και αυτός και έφτασε τους 4 ½ βαθμούς αλλά υστερούσε στα κριτήρια ισοβαθμίας, που είχαν προσυμφωνηθεί.

Στην τρίτη θέση βρέθηκαν οι Τραυλός και Καβούκας, με τέσσερις βαθμούς ο καθένας, για τους οποίους η Επιτροπή έκρινε ότι πρέπει να βραβευθούν και οι δύο.

Μετά το τέλος των αγώνων απονεμήθηκαν τα βραβεία σε μια σεμνή τελετή, με τους νικητές να είναι βαρυστομαχισμένοι, μετά τα τόσα κομμάτια των αντιπάλων τους, που είχαν «φάει» και τους ηττημένους να αναρωτιούνται πώς έχασαν και να περιμένουν πότε θα τους δοθεί η ευκαιρία για να πάρουν την ρεβάνς. Τις απονομές των επάθλων στους νικητές έκαναν ο παλαιός πρωταθλητής Πάνος Μπαλάσκας, Δικηγόρος Αθηνών, ο πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής συνάδελφος Θεόδωρος Σαρρής και το μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής Κων. Φλέγκας.

Ήταν, πάντως, κατά γενική παραδοχή όλων των παρευρισκομένων, διαγωνιζομένων και μη, μια πολύ πετυχημένη εκδήλωση, που μας έδωσε την ευκαιρία να γνωριστούμε καλύτερα, να βρεθούμε σε άλλο στάδιο αγώνων και να αποδείξουμε ότι οι δικηγόροι μπορούμε να διαπρέψουμε όχι μόνο στις δικαστικές αίθουσες αλλά και πάνω στα 64 άσπρα και μαύρα τετράγωνα της σκακιέρας, να καταστρώσουμε σχέδια και να κατατροπώσουμε τον εχθρό.

Περιμένουμε την επόμενη εκδήλωση, που πιστεύουμε ότι θα είναι ακόμη καλύτερη και με περισσότερες συμμετοχές.

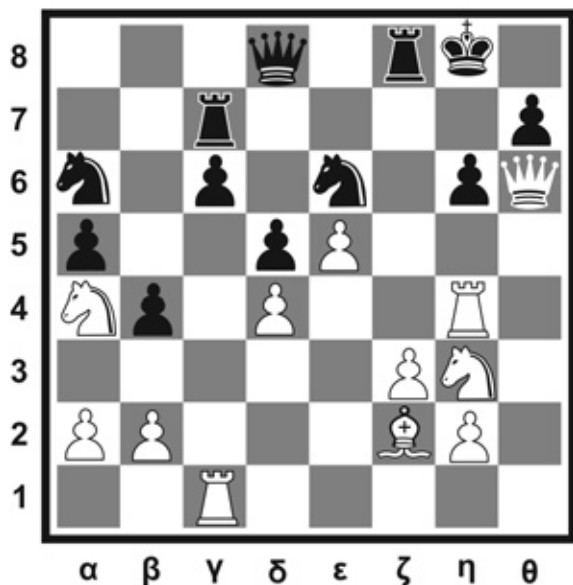
Κωνσταντίνος Φλέγκας
Δικηγόρος Πειραιά

ΣΚΑΚ

Επιμέλεια **Θεοδώρου Σαρρή**
Δικηγόρου Πειραιά

Πετροσιάν ΕΣΣΔ - Σεγκόβια Ισπανία

Στο σημείο αυτό τα λευκά
που είχαν την κίνηση έπαιξαν:
25. Πχη6+
μπορείτε να σκεφθείτε τη συνέχεια;

Η λύση στο τέλος της σελίδας ανάποδα

Από που προέρχεται - τι σημαίνει

-Αίας προέρχεται από το ρήμα αιάζω που σημαίνει
αναστενάζω, θρηνώ // αυτός που θρηνεί
-Πύρρος προέρχεται εκ του πυρρός
που σημαίνει ξανθοκοκκινός
-Πολυδεύκης προέρχεται εκ του πολύ δεύκος:
γλεύκος που σημαίνει ο πολύ γλυκός

Το Σκάκι

“Έλα νά παίξουμε...”

Θα σοῦ χαρίσω τὴ βασίλισσά μου
Ήταν γιὰ μένα μιὰ φορὰ ἡ ἀγαπημένη
Τώρα δὲν ἔχω πιά ἀγαπημένη

Θα σοῦ χαρίσω τοὺς πύργους μου
Τώρα πιά δὲν πυροβολῶ τοὺς φίλους μου
“Έχουν πεθάνει ἀπὸ καιρὸ
πρὶν ἀπὸ μένα
“Όλα, ὅλα καὶ τ’ ἄλογά μου θὰ στὰ δώσω

“Όλα, ὅλα καὶ τ’ ἄλογά μου θὰ στὰ δώσω
Μονάχα ἐτοῦτο τὸν τρελό μου θὰ κρατήσω
ποὺ ξέρει μόνο σ’ ἓνα χρῶμα νὰ πηγαίνει
δρασκελώντας τὴν μίαν ἄκρη ὡς τὴν ἄλλη
γελώντας μπρὸς στὶς τόσες πανοπλίες σου
μπαίνοντας μέσα στὶς γραμμές σου ξαφνικὰ
ἀναστατώνοντας τὶς στέρεες παρατάξεις

“Έλα νά παίξουμε...”

Ὁ βασιλιάς αὐτὸς δὲν ἦτανε ποτὲ δικός μου
Κι ὕστερα τόσους στρατιῶτες τί τοὺς θέλω!
Τραβᾶνε μπρὸς σκυφτοὶ δίχως κᾶν ὄνειρα
“Όλα, ὅλα, καὶ τ’ ἄλογά μου θὰ στὰ δώσω

“Όλα, ὅλα, καὶ τ’ ἄλογά μου θὰ στὰ δώσω
Μονάχα ἐτοῦτο τὸν τρελό μου θὰ κρατήσω
ποὺ ξέρει μόνο σ’ ἓνα χρῶμα νὰ πηγαίνει
δρασκελώντας τὴν μίαν ἄκρη ὡς τὴν ἄλλη
γελώντας μπρὸς στὶς τόσες πανοπλίες σου

μπαίνοντας μέσα στὶς γραμμές σου ξαφνικὰ
ἀναστατώνοντας τὶς στέρεες παρατάξεις

“Έλα νά παίξουμε...”

Κι αὐτὴ δὲν ἔχει τέλος ἡ παρτίδα.

Μανόλης Αναγνωστάκης,

(ἀπὸ τὴν συλλογὴ "Μ. Α. Ποιήματα")

25. Πχη6+
27. Ζ2Π
28. ΕΕ
29. Π1ΘΠ

in memoriam

Μαρίας Διδασκάλου-Μητσοπούλου

Την Μαρία Διδασκάλου - Μητσοπούλου η οποία απεβίωσε στις 27-8-2022 αποχαιρέτησε ο Πρόεδρος του ΔΣΠ κ. Ηλίας Κλάππας με τα παρακάτω λόγια:

“Είναι πολύ θλιβερό το καθήκον να αποχαιρετήσω εκ μέρους του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά τη Μαρία, μια τόσο αγαπητή και νέα συνάδελφο που τιμούσε με την παρουσία της τον Σύλλογό μας.

Η Μαρία ήταν ένας εξαιρετος άνθρωπος γεμάτος φως, πάντοτε χαμογελαστή, κομψή, ευγενής, με χιούμορ και άνθρωπος με ποιότητα.

Πτυχιούχος της Νομικής Σχολής Αθηνών, αρίστευσε στις εξετάσεις ασκουμένων του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, υπήρξε σπουδαία νομικός, διαρκώς ενημερωμένη και καταρτισμένη και γενναιόδωρη προς τους συναδέλφους που προσέτρεχαν σε εκείνη για συμβουλές και πάντοτε έτοιμη να μοιραστεί με χαρά τις γνώσεις της. Η Μαρία είχε έντονη κοινωνική και φιλανθρωπική δράση, πάντα με τη διακριτικότητα που τη χαρακτήριζε.

Δημιούργησε μαζί με τον αγαπημένο της Ανδρέα μία σπουδαία οικογένεια και ήταν πολύ περήφανη και ευτυχισμένη για τον μονάκριβο γιο της τον Γιώργο.

Στενά συνδεδεμένη με την αγαπημένη της πατρική οικογένεια, την αδελφή της και τα ανίψια της.

Η Μαρία ήταν μαχήτρια μέχρι τέλους και αντιμετώπισε την ασθένειά της με δύναμη και αξιοπρέπεια.

Θα λείπει από όλους μας το χαμόγελό της, η γλυκιά, συναδελφική και ευγενική παρουσία της.

Εκ μέρους της Διοίκησης του Συλλόγου και όλων των μελών μας, εκφράζω την ειλικρινή στήριξη και τα θερμά μας συλλυπητήρια στον σύζυγό της Ανδρέα, σε όλη την οικογένεια και τους φίλους της.

Η αγάπη και η εκτίμηση όλων μας ας συντροφεύει τη Μαρία στο μεγάλο της ταξίδι!

Ιωάννης Β. Λυκούρης “Μετά την μάχη”

Η Δικηγορική Επικαιρότητα δημοσιεύει τη φωτογραφία του Ιωάννη Λυκούρη με τον τίτλο «Μετά την μάχη». Ο **Ιωάννης Λυκούρης**, μέλος του Συλλόγου μας από το 1988, ασχολείται με την φωτογραφία από την ηλικία των 12 ετών. Από το 2012 είναι Γενικός Γραμματέας της Διεθνούς Ομοσπονδίας Φωτογραφικής Τέχνης, του μεγαλύτερου διεθνούς φωτογραφικού οργανισμού με 2,5 εκατομμύρια μέλη και έδρα το Λουξεμβούργο, αναγνωρισμένου από την UNESCO. Είναι ο πρώτος Έλληνας που τιμήθηκε με τον

ανώτερο καλλιτεχνικό τίτλο της FIAP (Master of FIAP) και συχνά καλείται ως κριτής διεθνών διαγωνισμών. Έχει φωτογραφίσει και στις 5 ηπείρους και τα έργα του έχουν επανειλημμένα παρουσιαστεί σε εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, έχουν δημοσιευθεί σε ελληνικά και ξένα περιοδικά και έχουν αποσπάσει δεκάδες χρυσά μετάλλια. Η συγκεκριμένη φωτογραφία έχει διακριθεί 20 φορές σε διεθνείς διαγωνισμούς εκ των οποίων 4 φορές με χρυσό μετάλλιο, 1 με ασημένιο και 5 με επαίνους.

...Ανεβαίνει μοναχός κι ολόλαμπρος
Τόσο πιωμένος από φως που φαίνεται η καρδιά του
Φαίνεται μες στα σύννεφα ο Όλυμπος ο αληθινός
Και στον αέρα ολόγυρα ο αίνας των συντρόφων...

(Άσμα ηρωικό και πένθιμο για τον χαμένο ανθυπολοχαγό της Αλβανίας, του Οδ. Ελύτη)

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΔΗΜΟΣ
ΝΙΚΑΙΑΣ • ΑΓ. Ι. ΡΕΝΤΗ

100 ΧΡΟΝΙΑ:
ΜΝΗΜΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ
ΤΙΜΗ ΣΤΟΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ
ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ

ΔΕΥΤΕΡΑ, 19-12-2022

ΩΡΑ 19.00

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΝΙΚΑΙΑΣ